

1999 LET PO ROJSTVU NAŠEGA GOSPODA JEZUSA KRISTUSA V BETLEHEMU

BUENOS AIRES
DECEMBER
LETO 66

duhovno
življenje

10
+++
1999

19. septembra 1999. Papež Janez Pavel II. na mariborskem letališču ob svojem drugem obisku Slovenije, kamor je prišel, da vodi slovesnost Slomškove beatifikacije na Betnavski poljani pri Mariboru.
Foto: Rafael Marn

Sveti oče slovesno proglašaja Antona Martina Slomška za blaženega. - Foto: Marjan Šušteršič

Papež Janez Pavel II. v mariborski stolnici, kjer je pokopan blaženi škof Anton Martin Slomšek. - Foto: Rafael Marn

ZBOGOM, DVAJSETO STOLETJE

AVGUST HORVAT

Po človeško rečeno se hitro bližamo koncu drugega tisočletja in XX. stoletja krščanskega obdobja človeške zgodovine ali štetja po Kristusu. Koliko let pa še manjka? Za nekatere se XX. stoletje konča z letošnjim letom, prihodnje leto pa bi se že začelo XXI. stoletje. O tem so prisotna različna razpravljanja. Pri štetju se npr. desetica začne s številko 1 in konča z deset, številka 11 je že druga desetica ali dvajsetica in tako naprej. Po tej logiki se novo tisočletje začne z letom 2001. Iz župnijskih kronik ljubljanske škofije, v kolikor so jih pisali in so še ohranjene, se je XX. stoletje začelo s prvim januarjem 1901. Na ta dan so se po župnijah pripravljali s tridnevniciami. Novo leto 1901 in novo stoletje pa sta bili sprejeti z zvonjenjem in zahvalno mašo. Ali bo res ob tej priložnosti sedaj drugače, bo obveljalo drugačno štetje ali matematika?

Kaj nam je prineslo 2000 let krščanskega obdobja človeške zgodovine in še posebej XX. stoletje? Skozi 2000 let je človeštvo gnjavilo 900 velikih vojn, stoletje, ki se končuje, pa najbolj kruto v zgodovini človeštva. Stoletje, ki ga končujemo, se je začelo z balkansko vojno v letih 1912 in 1913. Potem je prišla prva svetovna vojna leta 1914. V tej je zgubilo življenje sedemkrat več človeških bitij kot v vseh dotedanjih vojnah v človeški zgodovini. Zaradi diktirane mirovne pogodbe in revizionistične politike premaganih v prvi svetovni vojni je prišlo leta 1939 do druge svetovne vojne, ki je bila najbolj krvava in zločinska v človeški zgodovini. Tej so sledile vojne na Koreji, Vietnamu, Kambodži, Afganistanu, Etiopiji, Angoli, Ruandi, Armeniji, Nikaragvi, Bosni in Hercegovini in na Kosovu. Ne gre pozabiti na 10-dnevno vojno za samostojno Slovenijo in za ozemelske zahteve Srbov proti Hrvaški. V XX. stoletju je v vojnah izgubilo življenje 90

milijonov človeških bitij, k tem milijonom pa moramo še prišteti 80 milijonov žrtev blaznih družbenih sistemov, to je fašizma, nacionalsocializma in komunizma. V tej številki so vključene tudi žrtve komunistične revolucije v Sloveniji in povojni komunistični genocid.

Kljub velikemu tvarnemu in tehničnemu napredku v sedanjem stoletju je v sodobni človeški družbi veliko neenakosti in krivic. Kljub obilici razpoložljivih tvarnih dobrin je 800 milijonov ljudi lačnih, jih tepeta glad in revščina. V zadnjih 25 letih je umrlo zaradi gladu 200 milijonov ljudi. Neenakost in družbene krivice naraščajo povsod v svetu, ne samo v revnih, ampak tudi v tvorno bogatih deželah. V sodobni človeški družbi 20 odstotkov prebivalstva poseduje 86 odstotkov svetovnega bogastva, 20 odstotkov najbolj revnih pa le 1,3 odstotka. Več kot 1 milijardo 300 milijonov ljudi živi v absolutni revščini in število stradajočih stalno narašča.

Zadnje desetletje iztekajočega se stoletja je posebej zaznamovano z globalizacijo, to je z gospodarskim in družbenim sistemom, ki pospešuje prevlado kapitala nad človekom in pospešuje prosto trgovanje brez spoštovanja osnovnih moralnih zakonov. Svet naj postane eno samo tržno področje. Tako je globalizacija veliko dala premožnim deželam in posameznikom, a tudi veliko vzela revnim, da je njihova revščina še večja. Pospešila je tehnični napredek, sredstva družbenega obveščanja in omogočila dostop do znanja in izobrazbe velikemu številu oseb. Povečala pa je deficit demokracije, večina nima možnosti soodločanja v gospodarskih in družbenih zadevah, povečuje brezposelnost, prezadolževanje dežel v razvoju in nerazvitih. Že sedaj napoveduje, da bo veliko družbeno vprašanje prihodnjega stoletja.

Katoliška Cerkev je v 2000 letih in predvsem v XX. stoletju doživela velik razvoj. Število krščenih je že prekorači-

lo 1 milijardo oseb, šestino svetovnega prebivalstva, prisotno je na vseh kontinentih in skoraj v vseh deželah sveta. V obdobju drugega tisočletja je preživela dva razkola, pravoslavnega in luteranskega, se soočila s številnimi nasprotnimi idejami in gibanji, a je ostala nepremagljiva. Tudi številne verske sekte in vzhodna verstva ne morejo onemogočiti njene prisotnosti na vseh področjih človekovega življenja. Sedanje stoletje še posebej zaznamuje živahna verska, kulturna in družbena aktivnost vernih. Svobodomiselnost in totalitarni režimi, značilni za sedanje stoletje, niso mogli onemogočiti njene dejavne prisotnosti v človeški družbi. Velika so ekumenska prizadevanja za edinstvo kristjanov in prizadevanja za mir med narodi. Proglašena je bila dogma o Marijinem vnebovzetju, sklican drugi vatikanski koncil in obiski dveh zadnjih papežev v številnih deželah sveta.

Drugi vatikanski koncil je velik mejnik v življenju katoliške Cerkve. Odprla je svoja okna, v njenih ustanovah je zavel svež zrak, včasih tudi prepih. Ta je povzročil, da so se predvsem v nekaterih redovnih skupnostih redčile vrste služabnikov oltarja in članic ženskih redovnih skupnosti. Nadškof Lefebvre novemu načinu požitve verskega življenja ni bil naklonjen, teolog Hans Küng je prinašal teološke dvome, holandski katekizem je zanikal nekatere osnovne verske resnice, teologija osvoboditve je hotela prepričati, da je rešitev družbenih vprašanj mogoča samo s sprejetjem marksizma, in ni razumela družbenega nauka Cerkve. Vse to ni onemogočilo obnove in razvoja verskega življenja. Sedanji papež Janez Pavel II. je dokazal, da je kljub človeškim slabostim Cerkev tudi ustanova svetih, in jih je veliko zapisal v knjigo svetnikov, kot noben papež doslej.

Kaj pa je predvsem zaključujoče se stoletje prineslo Slovencem? V drugi polovici preteklega stoletja je začel v

osrednjo Slovenijo iz Dunaja in Prage pljuskatival svobodomiselstva. Prinašali so ga intelektualci, ki so študirali v teh mestih. Iz Češke so prinašali Tyrševe sokolske ideje, ki so dale pobudo za organizacijo, ki bi naj zajela predvsem mlade pripadnike liberalnih slojev. Iz juga, predvsem iz Trsta, so pronicale ideje socializma in se skušale zasidrati med delavskim slojem. Ozračje je bilo zmedeno in napeto. Svobodomiselstvo je prevladovalo v mestih med intelektualci in drugimi meščani, katoliška skupnost pa je imela večino na podeželju pod vodstvom duhovnikov. Na političnem področju je prevladovalo slogaštvo, povezanost med liberalci in krščanskimi nosilci političnega življenja, kar je bilo predvsem v škodo katoličanov. Nevarnosti za razkristjanjenje slovenske družbe je bilo veliko. Teolog in filozof Anton Mahnič je videl to nevarnost in ob koncu stoletja izvedel ločitev duhov, ločil je katoličane od pokroviteljstva liberalcev na političnem in kulturnem področju. Mahnič je imel podporo ljubljanskega škofa Missie, poznejšega goriškega nadškofa in prvega slovenskega kardinala. Škofa Missia je v Ljubljani nasledil škof Anton Bonaventura Jeglič in je takoj odločno podpiral Mahniča. Ko je bil ta imenovan za škofa na otoku Krku, ga je v vodstvu ločitve duhov nasledil Aleš Ušeničnik. Liberalna skupnost je na ločitev duhov in aktivnost katoličanov odgovorila s farško gonjo, napadanjem na duhovnike in Cerkev, ki jo je vodil pisatelj Ivan Tavčar.

Slovenska katoliška skupnost je zelo čutila pomanjkanje katoliških izobražencev, za to je bilo že na prvem katoliškem shodu leta 1892 sklenjeno, da se ustanovi slovenska katoliška srednja šola ali gimnazija. Škof Missia je podpiral to zamisel, a jo je začel realizirati v začetku stoletja škof Jeglič z ustanovitvijo škofijske klasične gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. To je bila prva slovenska gimnazija, ki je začela s poukom leta 1905 in je delovala do nemške okupacije leta 1941, po letu 1945 pa so se je polastili slovenski komunisti in jo spremenili v vojašnico. Vse do druge svetovne vojne je izšlo iz njenih učilnic veliko poznejših duhovnikov in laičnih intelektualcev. Po osamosvojitvi Slovenije leta 1991 je država vrnila ljubljanski nadškofiji zanemarjene zavode in

NAMENI APOSTOLATA MOLITVE ZA DECEMBER

• **Splošni:** Da bi v letu 2000 z novo močjo zazvenelo evangelijsko oznanilo: „Rodil se nam je Odrešenik, ki je Kristus, Gospod.“

• **Misijonski:** Da bi se škofijski duhovniki odzivali na vztrajni klic v misijonsko službo za Afriko.

• **Slovenski:** Vodi Cerkev na Slovenskem pri sinodalnem delu, da bi vedno izbirali življenje.

nadškof Alojzij Šuštar je s svojo zavzetostjo zavode obnovil in oživel enako cvetočo humanistično gimnazijo kot je bila od začetka ustanovitve do druge svetovne vojne.

Mahničeva ločitev duhov in Jegličeva odločnost ter globok poseg v družbeno življenje je dala slovenski katoliški skupnosti novega poleta. Ustanovila se je politična stranka katoličanov, prosvetne in mladinske organizacije, začelo je izhajati več katoliških publikacij in časopisov. Zadržna aktivnost je pod vodstvom Janeza E. Kreka dosegla zavidljiv razvoj in pomagala k tvornemu napredku prebivalstva. Ta je bil pretrgan z začetkom prve svetovne vojne, ki je zahtevala veliko slovenskih žrtev. V obdobju od začetka stoletja do prve svetovne vojne je katoliška skupnost organizirala tri katoliške shode, na katerih so bile sprejete smernice za živo versko in družbeno življenje. To je bil trn v peti liberalnemu taboru in svobodomiselstvu. V to obdobje od začetka stoletja do prve svetovne vojne spada množično izseljevanje Slovencev v zapadne evropske dežele in Združene države. Kljub zboljšanju življenjskih pogojev in kvalitete življenja so si številni želeli več, misleč, da jim bo tujina nudila več. To je bil hud demografski udarec za slovenski narod, od katerega se še ni opomogel do današnjih dni.

Proti koncu prve svetovne vojne, v maju 1917, so politiki Slovenske ljudske stranke zbirali podpise za Majniško deklaracijo, ki jo je potem Anton Korošec predložil v dunajskem parlamentu, v kateri se je zahtevala združitve in avtonomija slovenskih dežel v mejah mo-

narhije. Z razpletom vojne in večjo povezanostjo med slovanskimi narodi v monarhiji, se je tudi v Slovenski ljudski stranki začelo misliti na slovensko državno samostojnost izven monarhije v povezavi z drugimi slovanskimi narodi, predvsem Hrvati. Zaradi tega je v stranki nastal spor, v katerem je manjšina vztrajala, da mora slovenska narodna skupnost zahtevano združitvijo in avtonomijo ostati del monarhije. S tem sporom je politično življenje slovenskih katoličanov bilo zelo prizadeto in posledice so tele vse do druge svetovne vojne.

Leta 1921 so slovenski katoličani organizirali shod, peti po vrsti, to že v mejah nove države Kraljevine Slovencev, Hrvatov in Srbov, v kateri je bila združena večina slovenskega naroda, le Primorska, Goriška, Koroška in Porabje, dobra tretjina slovenskega ozemlja in prebivalstva, je ostalo v mejah sosednjih držav. Edini izmed petih katoliških shodov se je zadnji končal s sporom v socialnem odseku med Alešem Ušeničnikom in Josipom Ujčičem na eni strani in Angelikom Tomincem in Adrejem Gosarjem na drugi strani. Zadnja dva sta zagovarjala ideje krščanskega socializma in sicer drugačnega kot ga je učil Janez E. Krek in razložil v knjigi Socializem. Spor se je prenesel tudi na politično področje in je trajal do druge svetovne vojne, a posledice se še čutijo tudi v naših dneh. Med drugo svetovno vojno so se krščanski socialisti pridružili komunistični revoluciji in državljanski vojni. Po objavi okrožnice Quadragesimo anno Pija XI. leta 1931, ki je krščanski socialisti niso hoteli sprejeti, se je Andrej Gosar začel oddaljevati od komunizmu naklonjenih krščanskih socialistov in med vojno in revolucijo ostal nevtralen, a s tem ni bila poravnana škoda, ki jo je s svojimi stališči povzročil na petem katoliškem shodu.

Škofa Antona Jegliča je na ljubljanskem škofijskem sedežu nasledil škof Gregorij Rožman, ki ni posegal v politično življenje, ampak se je posvetil predvsem obnovi verskega življenja v škofiji in Katoliški akciji. Pri teh prizadevanjih je naletel na odpor krščanskih socialistov, ki so se vedno tesneje povezovali s komunisti, za to je skupno z duhovniki škofije obsodil zadržanje

krščanskih socialistov, rekoč, da katoličan ne more biti obenem tudi krščanski socialist. Leta 1941, ko je bila osrednja Slovenija zasedena po treh okupatorjih, je škof Rožman obsodil komunistično revolucijo in državljansko vojno ter sodelovanje krščanskih socialistov pri tem početju. To je bila v težkih dneh ponovno globoka ločitev duhov na Slovenskem, tretjič v stoletju.

S pomočjo zapadnih demokratičnih v vojni zmagovalnih držav in Sovjetske zveze se je komunistična partija polastila oblasti v Sloveniji, a krščanske socialiste postavila na stranski tir. Začelo se je maščevanje, množični poboji, razlastitve, preganjanje Cerkve, predvsem duhovnikov in vidnih vernikov. Druga svetovna vojna, predvsem komunistična revolucija in povojno maščevanje ter okupacija sta povzročili Sloveniji približno 60 tisoč človeških žrtev. V to število so vključeni begunci, približno 12 tisoč, ki so se maja 1945 umaknili pred komunisti v tujino.

Po zmagi komunizma, ali bolje rečeno, ko so mu zapadni zavezniki podarili oblast, je bila Cerkev potisnjena v vice, a je vsa preganjanja in krivice obsodbe škofa Rožmana in duhovnikov ter sežig škofa Antona Vovka niso premagale. S

samoosvoboditvijo Slovenije leta 1991 je tudi zanjo nastopila le zgodnja pomlad, otrešla se je komunističnega preganjanja. Po začetni demokraciji so zaradi needinosti katoličanov in njihove premajhne zainteresiranosti na dolžnosti aktivnega sodelovanja v družbenem življenju prišli na oblast otroci komunizma z masko demokratičnega liberalizma, ki razen nasprotovanja Cerkvi po praksi svobodomiselstva nima nič skupnega s predvojnimi liberalizmom, ampak je razredčen komunizem, zvest njegovi praksi skozi 45 let po drugi svetovni vojni. Kljub temu, da je svetovno svobodomiselstvo v krizi, se v Sloveniji pojavlja nov liberalizem na temeljih predvojnega. Sinovi nekaterih predvojnih liberalcev, katerih očetje so se pridružili komunistični revoluciji in državljanski vojni, so ustanovili društvo Tomaž Masaryk in pripravljajo obnove telesno-vzgojne organizacije Sokol kot nosiljico tradicionalnega svobodomiselstva.

Po vsem na kratko in približno povedanem je XX. stoletje povsem negativno za Slovence? Če se zamislimo in pomislimo, lahko rečemo, da ne. Čas do druge svetovne vojne, s presledkom, ki ga je povzročila prva svetovna vojna, je prinesel velik verski, kulturni in tvorni

napredek. Katoličani so bili važen činitelj v slovenski družbi. V verskem pogledu ne gre pozabiti na štiri katoliške shode, na evharistični kongres in svetovni kongres Kristusa Kralja, oba v Ljubljani. Ne gre tudi pozabiti na delo Katoliške akcije, Marijinih kongregacij, misijonske akcije, mladinskih organizacij, v kolikor jih ni zatrla kraljeva diktatura. Na razvalinah revolucije in rdeče diktature se gradi novo življenje slovenskega naroda in slovenske Cerkve. Uresničilo se je več kot tisočletno pričakovanje, imamo samostojno slovensko državo, na katero je bilo včasih prepovedano misliti, a je po drugi svetovni vojni predvsem emigracija visoko dvignila zahtevo po slovenski državni samostojnosti in ta je našla odziv med svobodoljubnimi rojaki v domovini. Imamo lastno škofovsko konferenco, doživeli dva obiska svetega očeta, imamo prvega blaženega - Antona Martina Slomška, svetniške kandidate Janeza Gnidovca, Friderika Ireneja Baraga, Lojzeta Grozdeta, nadškofa Antona Vovka, dr. Janeza Janeža, pričakujemo, da bo vrsti teh kandidatov prištet tudi škof dr. Gregorij Rožman. Jih je pa veliko več, za katere zaenkrat ve samo vsemogočni Bog. Ali to ni dovolj? ■

V Poljanah nad Škofjo Loko so v nedeljo, 26. sept., znova blagoslovili obnovljeno spominsko ploščo zamolčanim žrtvam revolucije, pred leti porušene. Mašo in blagoslovitev je vodil Janez Juhant, dekan Teološke fakultete, glavni govornik pa je bil Anton Drobnič. - Foto: M. Šušteršič

V ČASU PRIPRAVE NA BOŽIČ

ADVENTNI ČAS

Bogoslužno leto začinjamo z adventom (adventus=prihod). Prva adventna nedelja je letos 28. novembra. Adventni čas naznanja Kristusov prihod. Kristus je enkrat že prišel na svet ob rojstvu v Betlehemu. Drugič bo prišel v svojem veličastvu ob koncu časov. Prvega prihoda se spominjamo, na drugi prihod pa se pripravljamo. Pripravljamo se tako, da radi odpiramo svoja srca Kristusu, da more vsak čas priti k nam s svojo milostjo, posebno po svetih zakramentih.

Zaradi dvojnega Kristusovega prihoda razlikujemo v adventnem času dva dela. V prvem delu, od prve adventne nedelje do 17. decembra, je bolj v ospredju pričakovanje drugega Kristusovega prihoda, v drugem delu, od 17. do 24. decembra, pa je v bogoslužju bolj naglašena neposredna priprava na praznovanje Gospodovega rojstva. Ta čas nas vabi h goreči molitvi, branju in premišljevanju božje besede.

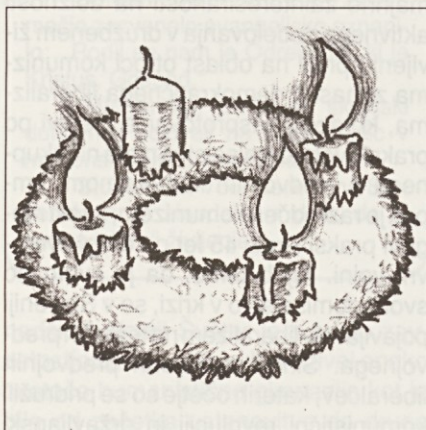
17. decembra se začne neposredna priprava na praznik Jezusovega rojstva. Ta čas navadno imenujemo božična dvetdnevica. Marsikje je navada, da se začne že 16. decembra in da so v tem času posebna bogoslužja: petje psalмов, poslušanje božje besede in molitve.

ADVENTNI VENEC

Primerno je, da imamo v cerkvi in v družinah adventni venec iz živega zelenja in s štirimi svečami. Ves adventni čas bo med nami, da nas bo doma ali v cerkvi opozarjal in vabil k poglobljeni pripravi na božične praznike. Govoril nam bo, da je Bog z nami, da prihaja med nas kot luč, ki preganja temo greha, in prinaša upanje odrešenja. Ni samo okras cerkve ali doma, ampak predvsem znamenje božje ljubezni do nas. Da pa bomo vredni te ljubezni, odprimo svoja srca svetopisemskemu vabilu k spreobrnjenju.

MOLITEV V ADVENTNEM ČASU

Glej, spet je prišel advent v letu tvoje

Cerkve, moj Bog. Spet molimo molitve hrepenenja in pričakovanja, spet pojemo pesmi upanja in obljub. Vso stisko in vse hrepenenje ter verno pričakovanje povzemamo v eno samo besedo: Pridi! O, nenavadna molitev! Ti si vendar že prišel in si se naselil med nami, delil si naše življenje z vsemi njegovimi drobnimi radostmi, z njegovo dolgo vsakdanjostjo in z njegovim bridkim koncem. Ali bi te mogli s svojim „Pridi!“ povabiti k čemu, česar še nisi storil? Ali bi ne mogel s svojim prihodom priti še bliže? Tako si se izenačil z nami, da te več ne poznamo v drugih ljudeh, ti vsemogočni Bog, ki si sam sebe imenoval Sin človekov! In vendar molim: Pridi! Ali samo obhajamo advent ali pa je resnično še advent? Ali si res že prišel med nas?

BREZMADEŽNO SPOČETJE DEVICE MARIJE

Praznik brezmadežnega spočetja Device Marije (8. decembra) obhajamo v adventu. To je v času, ko se prenavljamo in pripravljamo na srečanje z Gospodom o božiču. Praznik sam nas spominja, da je bila Marija, zato ker je bila izbrana za mater Odrešeniku, obvarovana izvirnega greha zaradi zasluženja njenega Sina. Bila je odrešena na odličnejši način kot smo mi. Mi smo deležni odrešenja šele po rojstvu pri svetem krstu. Marija pa je bila odrešena in polna milosti že v prvem trenutku svojega bivanja, niti za trenutek ni bila pod oblastjo greha. Brezmadežna je zmagoslavje Kristusove milosti, prvi in

najodličnejši sad njegovega odrešenja. Tudi nas je Bog izvolil v Kristusu, da bi bili sveti in brezmadežni pred njim.

BOŽIČNI ČAS

Božični čas se začne na predvečer praznika Gospodovega rojstva in traja do nedelje po prazniku Gospodovega razglasenja, to je vključno do nedelje Jezusovega krsta.

V središču božičnega časa je božič - praznik Gospodovega rojstva. Praznik nas vsako leto znova spominja, da nas Bog tako ljubi, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak imel večno življenje (prim. Jan 3, 17). Druga božja oseba sprejme po Mariji našo človeško naravo in postane pravi človek. Nevidni Bog postane viden, da ga moremo poslušati in posnemati. Bog postane človek zato, da bi mi živeli božje življenje. Praznik Gospodovega rojstva je vedno sodoben, saj je praznik vseh trenutkov našega življenja, ker se more vsak čas izvršiti božja zamenjava. Vsak dan, vsak trenutek nam Bog daje Kristusa, mi pa se moramo po Kristusu darovati Bogu.

Božični čas je kratek, a zelo bogat. Praznik Gospodovega rojstva ima osmino, ki se konča s praznikom Marije, svete božje matere. Med osmino je nedelja svete Družine. Drugi zelo pomemben praznik božičnega časa je Gospodovo razglasenje (6. januar). Pri njem gre za razodetje Jezusovega božanstva. Najprej modrim, za tem ob krstu v reki Jordan, nato pa še na svatbi v Kani Galilejski. S praznikom Jezusovega krsta, v nedeljo po Gospodovem razglasenju, se konča praznovanje njegovega skritega življenja in začneja spomin javnega oznanjevanja in navzočnosti božjega kraljestva.

JASLICE

Ne vemo natančno, kdaj so začeli postavljati jaslice po cerkvah in hišah, eno je gotovo, da imajo izvor v božični skrivnosti in da so se nam zdaj tako priljubile, da brez njih ni božiča. So živa predstavitev božične skrivnosti in naš izraz poimenovanja te skrivnosti. Ni ču-

dno, da so jih zaradi njihove ponazorilne moči začeli postavljati tako zgodaj. Nekateri mislijo, da so jih poznali že v 4. stoletju, vsaj v Betlehemu. Frančišek Asiški je 1223 postavil v gozdu pri kraju Greccio v Umbriji za božič žive jaslice.

Podoba Jezusa, Marije in Jožefa nam brez besed pripovedujejo o božji ljubezni do nas, pa tudi o ljubezni, ki vlada v sveti Družini. Pastirji nas s svojo preprostostjo vabijo, naj tudi mi sprejmemo novorojeno Dete in ga iskreno počastimo. Ovce, zelenje in cvetje so del narave, ki je sprejela Odrešenika in se mu poklonila na svoj način.

Ko se bomo ustavljali ob jaslicah, ob njih molili ali peli ter otrokom razlagali božično skrivnost, ne pozabimo, da je Bog postal človek, da bi mi postali božji.

BOŽIČNI DREVEŠČEK

Postavljati so ga začeli šele proti koncu 18. stoletja. Zanj pravijo, da je poganskega izvora. Spominjal naj bi na poganske obhode, ko so na primer Germani ob zimskem sončnem obratu hodili v čast bogovom skozi gozdove, soteske in brzice, vendar je dobil pri kristijanih popolnoma drug pomen. Božični drevešček je znamenje nadnaravnega življenja, ki ga je zapravil Adam, zopet pa pridobil Kristus. Za kristjane je božični drevešček simbol življenja, ki nam ga je pridobil Kristus, ki nas je spravil z Bogom. Lučke na njem pomenijo luči, ki jo je Kristus prinesel na svet, okraski in darovi na njem in ob njem pa so vsakomur prijazno znamenje dobrote, kakršno čutimo posebno ob božiču.

PESEM SVETA NOČ

Nastala je za božič 1818 v Oberndorfu pri Salzburgu. Župnikov pomočnik Josef Mohr je napisal besedilo, učitelj Franc Ksaver Gruber, cerkovnik in organist v Oberndorfu, pa ga je uglasbil. Na sam sveti večer 1818 je Mohr prinesel Gruberju besedilo s prošnjo, naj ga uglasbi za dva solo glasova in zbor ter pripiše še spremljavo za kitaro. Gruber je to takoj naredil in pesem so peli že pri tisti polnočnici. Sčasoma se je razširila po svetu in postala najbolj znana in najbolj priljubljena božična pesem, brez katere si ne moremo predstavljati božiča.

BOŽIČNI BLAGOSLOV DOMA IN DRUŽINE

V mnogih naših krajih je lepa naveda, da na sveti večer pokropimo in s kadilom pokadimo domačo hišo (ali stanovanje) in vse druge prostore, ki so naša last. S tem dejanjem izpovemo, da je Bog stvarnik in vzdrževalec vsega, da morejo tudi gmotne stvari pomagati k človekovemu izpopolnjevanju in služenju Bogu, da bo nastal nov svet po posebnem božjem posegu. Hkrati kličemo božje varstvo v naše vsakdanje življenje in delo. Ponekod pokropijo in pokadijo dom ali hišo na vse tri „svete večere“: božični večer, na večer starega leta in na predvečer Gospodovega razglasenja (Treh kraljev). Med krop-

ljenjem in pokaditvijo prostorov lahko molimo rožni venec, pojem božične pesmi ali pa opravimo posebno opravilo božje besede. Po opravlilu božje besede oče pokropi prostore, vsak član družine pa sprejme pokropitev na tistem mestu, kjer se največ zadržuje ali dela. Istočasno opravimo tudi pokaditev. Če še nismo napravili jaslic, jih postavimo zdaj ob sodelovanju vseh. Na koncu lahko zapojemo pesem: Tam stoji pa hlevček ali kako drugo božično pesem.

SVETA DRUŽINA

V nedeljo med božično osmino (le-tos 26. decembra) obhajamo praznik svete Družine: Jezusa, Jožefa in Marije. Njihovo krepostno življenje naj bi posnemale vse družine in živele v ljubezni, potrpežljivosti, velikodušnosti, razumevanju in odpuščanju. Stanovitna ljubezen v družini temelji na ljubezni do Boga. Že od prvih časov krščanstva imenujemo družino Cerkev v malem. Kar se dogaja v Cerkvi, naj bi se dogajalo tudi v družini. Zakrament svetega zakona pritegne družino v Kristusa, v življenjsko in zveličavno občestvo z njim. V družini naj bi si vsi, zlasti z molitvijo, med seboj pomagali pri uresničevanju njihovega krščanskega poklica.

Nedelja svete Družine je tudi izseljenska ali zdomska nedelja. Ob sveti Družini se spominjamo vseh tistih, ki sodijo k naši slovenski in krščanski družini, pa so morali iz različnih vzrokov oditi

Čudež v svetišču

WILHELM HÜNERMANN

Brez sna je Zaharija prebil noč. Sedeč v soju oljne svetilke v celi-
ci, ki mu je bila odkazana v
duhovniški hiši, si je z uvelimi rokami
zakrival shujšani obraz ter razmišljal.

Senca so mu snežnobelo obkrožali
lasje. Še nikdar prej mu ni bila pot iz Ain-
Karima v Jeruzalem tako težka, nikdar ni
tolikokrat počival pri studencih ob gor-
ski poti. Skoraj bi ga že premagala zad-
nja tema obupa ter dokončala njegovo
zaradi razočaranj tako težko življenje.

Dolga leta je služil Bogu z zvestim
srcem, toda velikega blagoslova, po ka-
terem je hrepenel vsak pobožen Izrae-
lec, ni bil deležen. Njegova žena Elizabe-
ta je bila nerodovitna. Sedaj je bilo vsako
upanje na potomstvo pokopano. Nikdar

na tuje. To nedeljo naj bi se z molitvijo
bolj povezali z našimi rojaki v Sloveniji
in zdomci, ki so daleč po svetu.

BLAGOSLOV OTROK OB BOŽIČU

Jezus je prišel na svet kot otrok in
njegova posebna naklonjenost je velja-
la prav njim. Cerkev, ki sledi svojemu
Učeniku, nadaljuje Jezusovo skrb za
otroke, zato jih tudi blagoslavlja. Za
blagoslov otrok je najprimernejši čas
okrog božiča, morda nedelja svete
Družine, praznik nedolžnih otrok ali novo
leto.

Jezus ima otroke posebno rad. Ko
so prihajali k njemu, jih je jemal v naroč-
je in nanje polagal roke. Tako jim je
pokazal, da nanje misli in jih varuje.
Jezus pričakuje, da bi starši našli dovolj
časa za svoje otroke in bi se z njimi radi
pogovarjali in igrali. Pričakuje tudi, da bi
duhovniki, kateheti in katehistinje imeli
radi otroke, in potrpežljivo prenašali nji-
hovo razposajenost. Da bi starši in du-
hovniki pomagali otrokom, da bi rasli v
modrosti in kreposti, da bi vedno bolj
spoznavali, ljubili in posnemali Jezusa.

Pri blagoslovu jih duhovnik zazna-
muje na čelu z znamenjem križa in pri
tem govori: „I., Gospod Jezus naj te
blagoslovi in varuje!“

ne bo njegov potomec gledal tistega sreč-
nega dneva, kateremu velja goreče
pričakovanje Izraela, tistega milosti po-
lnega časa, ko bo prišel Mesija in se
usmilil nevolje svojega ljudstva.

Ob kriku nočne ptice, ki je gnezdila v
zidovju Herodovega templja, se je osaml-
jen zdrznil iz svojih misli.

Da, to je bila noč, temna brezupna
noč! Noč nad duhovnikom Zaharijem,
noč nad Jeruzalemom, noč nad božjim
ljudstvom, ki je zamans spraševalo stražar-
ja, če ni morda za gorami izsledil prve
jutranje zarje mesijanskega dne.

Polnost časov je bila tu. Sedemletja,
za katera je bil Danijel napovedal prihod
Odrešenika, so šla h koncu, Judu je bilo
vzeto žezlo; na Davidovem prestolu je
sedel Herod, zasovraženi Idumejec, gnus-
ni kralj rimske milosti. Mar ni mogla biti
prerokba umirajočega Jakoba, ki jo je
Zaharija šepetal predse, prevara?

**„Ne bo vzeto žezlo Judu,
ne vladarska palica spred njegovih
nog,
dokler ne pride tisti, ki mu pripada
in ki mu bodo narodi pokorni.“**

Vse življenje osivelega duhovnika je
bila ena sama adventna molitev, nepres-
tana ponižna prošnja za odrešenika, ki bi
odvzel sramoto od Boga izvoljenemu
ljudstvu in odprl vrata milosti. V vaški
osamljenosti Ain-Karima je živel v tišini
podeželja. Nikdar se ni udeleževal
strankarskih preprirov farizejev in sadu-
cejev, ampak se je s preprostim srcem
ravnal po postavi in služil Večnemu.

Sleherna beseda Pisma, ki je obljubl-
jala Prihajajočega, je gorela v njegovi
duši. Tiste noči je bral Henohovo knjigo,
ki je leta poprej nastala med molčečimi
prebivalci engadske puščave. Zopet je
razmoral zvitek in bral skrivnostne bese-
de:

**„In tisto uro bo Gospod nad du-
hovi imenoval Sina človekovega in
Veštri, njegovo ime. Preden je bilo
ustvarjeno sonce in znamenje na
nebu in preden so nebesne zvezde
zažarele, je Gospod nad duhovi ime-
noval njegovo ime. Postal bo palica
za pravične, da se bodo nanjo oprli**

**in ne bodo padli; On bo luč narodov
in upanje žalostnim. Vsi zemeljski
prebivalci bodo padli pred njim, ga
molili in slavili, hvalili in prepevali
bodo Gospodu nad duhovi.“**

Ne, nikdar, niti v zadnjih dneh ni
ogelj hrepenenja po Mesiji ugasnil v
Izraelu, in čim večja je bila stiska, toliko
močnejše je upanje plamtelo v pošastno
temo. Tudi Zaharija, potomec izvoljene-
ga levitskega rodu, ni nikdar podvomil v
izpolnitev obljub. Vendar je bila njegova
duša polna težke žalosti. Njegovo živi-
ljenje ugaša, in nima potomca svoje krvi,
ki bi bil priča Izraelovemu rešenju. Otož-
nost je ležala na njegovi duši in jo
obkrožala kakor dušec mrak, skozi kate-
rega ne more prodreti noben žarek upan-
ja.

Noč tisočletij je padala nanj v tisti uri
samotnega bdenja. Tista noč, ki se je
pričela, ko so se zaprla vrata raja in sta
izgnanca odšla in divjino, tista brezkonč-
na noč, v kateri skoraj ni bilo upanja, da
bo še kdaj vzšla zarja milosti. Medtem pa
je življenje hrumelo med upom in obu-
pom ter se bližalo svojemu utrujenemu
koncu.

Luč oljne svetilke je še enkart vzpla-
mtela in ugasnila in tema je šepetala
Zahariju besede Koheleta, kraljevskega
pridigarja, v knjigi nad knjigami:

**„Ko človek odhaja v hišo svoje
večnosti, in žalovalci krožijo po ces-
ti; preden se pretrga srebrna vrvi-
ca, se razbije zlata oljnica, se
raztrešči vrč pri studencu, črpalno
kolo pade zlomljeno v vodnjak; in se
prah povrne v zemljo, kakor je bil,
duh pa se vrne k Bogu, ki ga je dal.
Nečimrnost čez nečimrnost! Vse je
nečimrnost!“**

Obupanec je težko sopesl. Zdelo se
mu je, da ga tišči k tlom vse trpljenje
sveta, vsi tisti od Boga zapuščeni brezdo-
mci, vsa bolečina in strah nešteti-
h rodov. Kakor črna povodenj je butalo ob
njegovo dušo to trpljenje. Omahujoče se
je dvignil, se opotekel k oknu in odprl
lesene naoknice. Toda noben žarek ni
prodril skozi temo, le mrak tiste nes-
končne noči, ki je skrivala odrešenje,
mu je oklepal srce.

„Gospod, Gospod, pridi! Pridi kma-
lu! Ne zapusti me popolnoma!“ je v sunko-
vito dihanje padala Zaharijeva prošnja.
Kakor da bi ga obup hotel zadušiti. Zagreb-
el je svoje roke v oblačilo in ga pretrgal.
Nezavesten se je zrušil na tla.

Ko se je ovedel, je prvi sij jutranje

zarje žarel skozi okno. Stražarji na obzidju so s srebrnimi trobentami glasno naznanjali rojstvo novega dne. Poslovno življenje je začelo napolnjevati široke tempeljske dveri. Leviti so odprli mogočna vrata in množice so preplavile dvorišča. V jutranji luči je na marmornatih stenah zablestelo zlato s tolikim sijajem, da je jemalo vid.

Zaharija si je poravnal obleko in drsaje odšel na zbirni prostor duhovnikov iz Abijeve vrste. Med seboj so si bili vsi v krvnem sorodstvu, saj so pripadali isti levitski hiši, ki je svoj začetek imela v velikem duhovniku Aronu. Ko je predstojnik vrgel v zlato žaro tablice z imeni kakih petdesetih duhovnikov, je med njimi zavlada napeta tišina. Žreb naj odloči, koga je Bog izbral za službo pri kadilni daritvi.

Zaharija ni še nikdar v svojem življenju stopil v najsvetejše. Tudi si ni drznil upati, da bi bil kdajkoli v življenju deležen te visoke milosti, saj je na njem -možu brez potomstva - nedvomno lebdela senca skrivnostnega prekletstva. Mnogi njegovi levitski sobratje so se ga zaradi tega izogibali skoraj tako kakor izobčenca, ob katerem postaneš nečist, medtem ko so drugi molče sočustvovali z njim.

Zaharija je postavljaj osamljen, plaho se je umikal ljudem; molčal je, pogosto cele dneve ni spregovoril besede, razen takrat, ko je obupano molil k Bogu.

Po kratki, tihi molitvi je predstojnik duhovščine kaste segel v zlato žaro, izvlekel iz nje tablico in slovesno spregovoril: „Bog je izbral našega brata Zaharija za službo v najsvetejšem.”

„Zaharija?” je prizadeto zamrmralo nekaj glasov. „Zakaj ravno on, ki je zaznamovan s prekletstvom nerodovitnosti?” Izžrebani je v srcu začutil novo utripanje. Misli je, da verjetno ni prav slišal, tako nepričakovano ga je doletela izvolitev. Predstojnik pa je pristopil, mu nadel duhovniška oblačila, da bi opravil vzvišeno službo.

Sprevod je krenil. Obdan z duhovniki in leviti je stopal Zaharija preko dvorišča, kjer so se drenjale skupine vernikov. Trudoma se je vzpenjal po stopnicah, ki so vodile k svetišču; vrtelo se mu je v glavi tako da je komaj zmogel trden korak. Njegov obraz je bil blede, le oči so izžarevale skrivnostno ogenj.

Ogromna vrata pred dverja so se odprla. Za trenutek je izbranemu zastal korak. Zaspil ga je zlati orel - gnusoba

Izraelcem - ki ga je Herod ukazal postaviti nad visoka vrata in so v njem videli bogokletno podobo boga sonca. Potem je Zaharija stopil v svetišče, čigar pozlačene stene so žarele v siju sedmerorogega svečnika. Z zlatom prevlečeno mizo je krasilo dvanajst iz najboljše moke pripravljenih hlebov. Sredi, prav pred dvojnimi zagrinjalom, napravljenim iz byzusa in babilonskega škrlata, je v bronasti posodi pozlačenega kadilnega oltarja, žarela posvečena žerjavica.

Na pragu svetišča so leviti izročili duhovniku zlato kadilo z drobno zdrobljenim kadilom. Potem so se vrata za njim zaprla. Zaharija je bil sam, sam pred Bogom, kateremu je prišel darovat. Globoko se je priklonil pred zaveso, ki je zastirala najsvetejše. Pred tistim vzvišenim prostorom, v katerem je nekoč stal najdražji zaklad ljudstva - skrinja zaveze, prekrasna skrinja, v kateri sta bili shranjeni plošči zapovedi. Po opustošenju Salomonovega templja pa je bila oropana svoje najdražje vrednote, sedaj je prazna: toda vseeno je to tisti prostor, kjer v skrivnostnem mraku prebiva Bog.

Zaharija je drhte pristopil, veličina te ure, ki naj postane krona njegovemu ubogemu, razočaranemu življenju, ga je premagala. Zavest bednosti ga je pritisкала k tlom, a hkrati ga je dvigalo blaženo upanje, da bo Bog njemu, ki ne more več upati, ob večeru njegovega življenja izkazal dobroto in milost; saj ga je, če-

prav so ga toliki zaničevali, poklical v vzvišeno službo, ki jo kot duhovnik sme opravljati.

S tresočo roko je vzel dišeča zrna iz kotlice in jih stresel na rdečo žerjavico. Majhni plameni so švigili iz spečega ognja. Potem se je iz daritvene posode dvignil srebrn oblak in napolnil svetišče.

Ko pa je Zaharija vrgel zadnja dišeča zrna v žerjavico, so nenadoma plameni na sedmerorogovem svečniku visoko vzplamteli, s stoterimi bleski so napolnili svetišče, katerega zlate stene so jih s svojim bleskom še pomnožile. Vse je bilo ena sama svetloba, nedoumljiva, skrivnostna, blesteča luč. Ves prostor je postal nepopisno goreče morje svetlobe.

Osiveli duhovnik se je opotekel, dvignil trepetajoče roke, si pokrill zaslepljene oči. Tedaj je v hrumenju plamenov zadonel glas, mogočen kot bučanje silnega viharja, grmel je kakor orjaški valovi v obrežnem skalovju, in zopet zvenel nežno kakor skrivnostna pesem nešteti srebrih strun: „Ne boj se, Zaharija, kajti tvoja molitev je uslišana!”

Do dna pretresen in v dvomu, da se vara, je dvignil oči in na desni strani oltarja zagledal nebeško bitje, obdano s čudovito svetlobo. Tudi obraz, snežnobela obleka, blesteča krila so bila ena sama žareča luč!

Stoletja so že molčali preroki in božji glas. Noben božji poslanec ni prinesel

11. julija 1999 je bila krščena v cerkvi Marije Pomagaj MAJDA GODEC, hči Štefana in Danijele roj. Avguštin. Botri: Veronika Godec in Sonja Avguštin; krstitelj: prelat Jože Škerbec.

nebeškega oznanila trpečemu svetu. Sedaj stoji tu božji poslanec, pred jecljajočim duhovnikom, velik in silen govori starcu, ki že ugaša, jasno doni njegov glas:

„Tvoja žena Elizabeta ti bo rodila sina in daj mu ime Janez. V radost in veselje ti bo in mnogi se bodo veselili njegovega rojstva, ker bo velik pred Gospodom. Vina in opojne pijače ne bo pil in že v materinem telesu bo napolnjen s Svetim Duhom. Veliko Izraelcev bo spreobrnil h Gospodu, njihovemu Bogu. In on sam bo hodil pred njim z Elijevim duhom in močjo, da obrne srca očetov k sinovom, nepokorne k modrosti pravičnih in naredi ljudstvo dovezetno za Gospoda.“

Zaharija se je opotekel kakor drevo, kadar pade sekira na njegovo korenino. V glavi se mu je vrtelo. Trepetaje je šel z roko preko ostarelih oči. Za trenutek so zažarele v osrečujočem upanju, nato pa je njihov blesk znova ugasnil. Trudoma je zmajeval z glavo. Mar je ta, ki mu govori, božji poslanec? Saj se njegova beseda ne more uresničiti; starčevska ledja so vendar brez moči in naročje starke nikdar ne bo blagoslovljeno; to bi zmožel edino nezaslišani čudež večne moči. Zaharija je bil preveč obupan in njegova duša preveč trudna, da bi veroval v takšen čudež. zato je odgovoril z dvomom v svojem srcu:

„Po čem bom to spoznal? Jaz sem namreč star in moja žena je v letih.“

Senca je zatemnila nebeško svetli obraz. Znova je zadonel poslančev glas kakor tiha jeza božje moči:

„Jaz sem Gabrijel, ki stojim pred Bogom. Poslan sem, da spregovorim s teboj in ti sporočim veselo novico. Ker pa nisi verjel mojim besedam, ki se bodo spolnile ob svojem času, boš onemel in ne boš mogel govoriti do dne, ko se bo to zgodilo.“

Beseda božjega poslanca je odmevala v svetišču. Vzvišena luč je ugasnila. Tako kakor vedno so tiho goreli plameni sedmerorogega svečnika. Zaharija je padel na kolena, omahnil je na tla pred oltarjem. Ves je trepetal. Dihal je sunkovito, kakor tisti, ki mu je podarjeno življenje. Dolgo je tako ostal popolnoma izmučen od prevelikega doživetja.

Šele sedaj je izginila tema, ki je obdajala njegov duh. Torej se bo res zgodil čudež, za katerega že dolgo ni upal več moliti? Ali je smel dvomiti? Mar ni bila še preveč jasna nebeška prikazen? Vendar, še vedno mu zveni v ušesih kazni zaradi njegove nevere.

„Zgodilo se bo! Zgodilo se bo!“ je bobnelo v njegovi glavi. „Zgodilo se bo, kakor je angel napovedal. Imel bo sina. Sreča, ki je tako dolgo hodila mimo, me je tokrat srečala. Božji blagoslov prihaja

v mojo hišo, nihče me ne bo preziral.“

Glasno bi se rad zahvalil Gospodu, toda - iz prsi mu je prihajalo le neko nerazumljivo stokanje. Opotekaje je vs tal in se takoj zrušil na kolena; od sreče je zaihtel kot otrok.

Medtem so ga duhovniki in ljudstvo nestrno pričakovali. Drugekrati je duhovnik samo nekaj trenutkov ostal v svetišču. Vrata so bila še zmeraj zaprta.

Da se ni kaj pripetilo? Morda je staremu možu slabo? Nemir je naraščal in se razodeval v mrmrajočih vprašanjih.

„Ne bi se čudil, če bi ga ob oltarju zadel božja kazen!“ je zašušljalo med seboj nekaj farizejskih duhovnikov. „Saj ni bilo nikdar blagoslova v njegovi hiši! Kako sme takšen, brez potomstva, stopiti v svetišče?“

„Žreb, v katerem se razodeva božja volja, ga je določil za to službo!“ je odkimal sivolasni predstojnik duhovniškega zbora.

„Da, da, morda pa se je to zgodilo, da bi bil javno kaznovan za svoje grehe, ki jih mi še ne poznamo, zaradi katerih pa mu je bila odvzeta sreča očetovstva“, je vztrajal gorečnež z maziljenim glasom, v katerem pa je zvenelo zoprno in škodoželjno sovraštvo. „Poglejte vendar, kaj se mu je zgodilo,“ so nekateri silili. Vendar si v svetišče, kamor je smel vsak dan samo darujoči duhovnik, nihče ni upal.

Tedaj se vrata odpro. Na pragu svetišča, ki je bil viden z vseh tempeljskih preddverij, se je prikazal duhovnik Zaharija. Čeprav smrtno bled, je njegov obraz vendar žarel poln skrivnostne notranje luči.

„Blagoslov! Blagoslovi nas!“ so šepetaje prigovarjali njegovi stanovski sobratje. Zaharija je skušal izgovoriti posvečeno besedilo, toda niti ena beseda ni prišla iz njegovih ust. Jezik ga ni ubogal. S kretljivo jim je pokazal, da ne more govoriti.

„Nem je! Ne more govoriti,“ se je širilo tudi po drugih dvoriščih, kjer je množica čakala na blagoslov. Duhovniki in množica so se vznemirili.

„Kaj se je vendar zgodilo?“ so zaprepaščeni spraševali.

„Bog ga je udaril! Jezik mu je ohromel. Saj ni vreden, da bi blagoslavljaj, on, ki je brez otrok!“ je kričalo nekaj farizejev; tisti 'izvoljeni', ki so ošabni in zagledani sami vase, zaničevali vsakogar, ki ni pripadal njihovi družbi.

„Njegov obraz žari v božji luči!“ je pobožen Izraellec dvignil osivelo glavo.

10. oktobra 1999 je bila krščena v Velesovem (Slovenija) VESNA MARIJA SIRČ, hči Francija in Nancy roj. Selan. Botra: Darja Vreček roj. Sirc in Klavdij Selan, nadomeščal Pavel Brula.

„Tako so se morale svetiti oči Mojzesu, ko je stopil s Svete gore, tako so žarele oči prerokom, potem ko so poslušali glas Večnega.”

Mnogi so staremu možu verjeli. Drugi pa so mu kričali: „Bedak, kaj čvekaš? V Izraelu ni več preroka.”

Zaharija je v Jeruzalemu, kjer so duhovniki iz Abijeve vrste opravljali svojo službo, ostal še osem dni. Pripadali so eni od štiriindvajsetih vrst, ki so menjaje se vsak teden vršili svojo službo v templju. Zaharija je bil nem. Niti z najmanjšim znamenjem ni odgovoril na mnoga radovedna vprašanja. Potem se je napotil domov, v Ain-Karim. Hitel je, kakor, da bi imel krila. Prej kot v dveh urah je prispel v svojo vas. Podoben nemim, ubogim beračem, ki so ob templjskih vratih prosili miloščino, je vzbujal sočutje. Toda ko je tako hitel v vroči poletni pripeki, je njegovo srce prekipelo od veselja v trdnem zaupanju in globoki veri, polno hvaležnosti.

Na rahli vzpetini je bil njegov dom. Elizabeta ga je pričakovala na vratih. Novica o izrednih dogodkih je že pred tem prispela v vas. Težko in polna nemira ga je žena čakala ter mu hlastno pohitela naproti, ko se je začel vzpenjati po stopnišču.

„Kaj je s teboj?” ga je zadihano vprašala. Zaharija ji je pomignil, naj mu sledi v hišo. Potem je s tresočo roko napisal na tablico nezaslišano in čudežno novico. Elizabetine oči so se zasvetile v solzah. Brez besed je sklenila roke in molila. Verovala je.

Angelove besede so se uresničile. Bila je deležna božjega blagoslova ne glede na visoko starost in v neizmerni sreči je pod svojim srcem začutila novo življenje. Ni se kazala svojim sosedam. O tem, kar se ji je zgodilo, ni z nikomer govorila. Nепrestano pa je v solzah veselja in zahvale govorila Bogu:

„Kaj mi je zdaj storil Gospod! Blagovolil mi je odvzeti sramoto pri ljudeh.”

V Jeruzalemu in bližnjih vaseh so še nekaj časa govorili o nepojasnjem dogodku ter mu pridevali najrazličnejši pomen. Potem so pod težo vsakdanjih skrbi in težav tudi na to pozabili.

Božja roka pa se je dvignila nad svoje ljudstvo in nad ves svet, da bi izgubljeni zopet prejeli mir in srečo.

Ura Večnega je odbila začetek nove dobe, ki bo spremenila stari svet. ■

„Bog je svet tako ljubil...”

Nadškof FRANC RODE

„K o je vse objemal globok molk in je bila noč v svojem teku na pol poti, je prišla tvoja beseda, Gospod, iz nebes s kraljevega prestola.” S temi besedami iz Knjige modrosti (18,14-15) cerkveno bogoslužje izraža pomen božične skrivnosti. On, ki ga noben človeški pojem ne more zaobseči in nobena človeška beseda izpovedati, se je utelesil po Svetem Duhu iz Device Marije in postal človek. Večni, nedosegljivi, vsepresegaajoči, prvi in poslednji, alfa in omega vsega, kar biva, je stopil iz nebes s kraljevega prestola in vzel nase človeško usodo.

To je temeljna trditev krščanske vere, jedro njenega jedra. Neki človek, vezan na čas in prostor, član določenega naroda in njegove kulture, ni eden najbolj navdihnenih glasnikov božanstva, ki so se pojavili v zgodovini, ampak Bog sam. Ta človek nima samo ostrejšega uvida o poslednji in najvišji Resničnosti in je z njo močneje povezan kot drugi, ampak je ta Resničnost sama.

Kako je to mogoče? Kako more človeška mati govoriti svojemu sinu to, kar pesnik Jože Snaj polaga na usta Mariji „Iz tvojih ust vame čeblja prva Beseda, v tvojih očeh

je že ves načrt vsega”? Trditev o učlovečenem Bogu je bila za racionalno misel vedno kamen spotike. Kajti človek si je predstavljal Boga bodisi kot „čisto” bitje, neskončno oddaljeno od sveta in človeka, bodisi kot dušo sveta, kot energijo, ki vse preveva, kot temeljno tkivo vsega, kar je. V nobenem od teh primerov ni videti možnosti za prikaz Boga v človeški podobi.

Take zgodbe naj bi bile samo lepa in globoka simbolika, ne dobesedna resnica. To stališče lahko razumemo in spoštujemo, kajti skrivnosti, ki jo oznanja krščanstvo, je neskončno onkraj vsakega razumskega sklepanja.

Dokler ostanemo na ravni gole racionalnosti, je kaj takega videti nemogoče. Dvigniti se moramo na višjo raven, na raven ljubezni. Ljubeče srce razume to skrivnost. Jo kliče. Jo na svoj način izraža v starih religioznih mitih, ki govorijo o pojavu bogov v človeški podobi, jo ponazarja v umetnosti, ko upodablja bogove v človeški obliki. To davno hrepenenje človeštva po Bogu s človeškim obrazom se je stvarno in

zgodovinsko izpolnilo, ko se je večna božja Beseda učlovečila in se naselila med nami.

Razlog tega nezaslišanega božjega dejanja? „Vse to ljubezen stri,” poje narodna pesem. Ali kot pravi sv. Janez: „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina...” (Jn 3,16). Ko človek spozna, da je Bog, ki je izvor in temelj vsega obstoječega, hkrati tudi ljubezen, mu misel o učlovečenju ni več tuja. Kajti pri Bogu, kjer sta bit in ljubezen isto, je vse mogoče. Vse možnosti so odprte, tudi najbolj drzne. Tudi ta, da se Večni, ki ga nebo in zemlja ne moreta zaobjeti, rodi kot nebogljen otrok v betlehenskem hlevu, „zaradi nas in zaradi našega zveličanja.”

Kako odmevajo v nas te misli? Kaj naj pomenijo? Mar se nismo nanje preveč navadili? Ne govorimo o teh stvareh neprizadeto in površno, brez žara in brez svežine? Pomislimo na to, kar je v svojem znamenitem Dnevniku (III,122) zapisal Julien Grenn: „Pravimo: Bog nas ljubi. Ob tej misli bi lahko zblazneli. In prav to se je zgodilo prvim kristjanom in vsem svetnikom.” Zblazneti ob misli na ljubezen, s katero nas Bog ljubi! Mi pa ostajamo hladni in neprizadeti! In vendar bi bilo naše življenje v koreninah prežarjeno, novo in radostno, bogato in rodovitno, ko bi se odprli ljubezni, ki nam jo Bog razodeva v tej sveti noči. ■

Franciškov poslednji BOŽIČ

NIKOS KAZANTZAKIS

Med vsemi velikimi prazniki je Francišek ljubil božič, Kristu sovo rojstvo. Nekoč je praznik prišel na petek in naš brat, novic Moriko, ni hotel jesti mesa. Francišek ga je poklical in ga posadil poleg sebe za mizo.

- Kadar je božič, brat Moriko, ne vlada petek. In ko bi zidovi mogli jesti meso, bi jim privoščil, da bi na ta dan praznovali božič. Toda ker ga ne morejo jesti, jih bom natrl z mesom!

To je rekel, prijel kos mesa in namažal z njim štiri zidove porcijunkule. Zadovoljen je spet sedel k mizi.

- Če bi bil kraljev prijatelj, je rekel, bi ga zaprosil, naj za dan Kristusovega rojstva ukaže, da vsi ljudje pridejo na svoja dvorišča in ceste, nakrmit naše sestre ptice. Kajti zima je, zemlja zamejena s snegom, pa ne najdejo ničesar za zobanje. A kdor ima v hlevu vola in osla ali kako drugo živinco, naj jih umije z mlačno vodo in naj jim tisti dan da dvojni obrok klaje - iz ljubezni do Kristusa, ki je bil rojen v hlevu. Bogataši pa naj na ta dan odpro svoja vrata in pogrnejo svoje mize za ubožce. Pomnite, na ta dan je bil rojen Kristus, zato rajajte, se veselite, nazdravljajte!

Prišel je december, bližal se je božič. Francišek je štel dneve, štel ure, hrepenel, da že pride ta veliki dan Kristusovega rojstva, da bi spet videl božično dete.

- To je moj poslednji božič, je rekel. Tokrat bom zadnjič gledal božje dete, brcanje njegovih nožič v jasliah. Zato pa se spodobi, frate Leone, da ta božič obhajam nadvse pobožno in da se poslovim od vsega!

V mestu je imel dobrega prijatelja, bogaboječega *šjorja* Velita. Ponj je poslal in oni je prišel ves ustrezljiv in mu poljubil sveto rano na roki.

- Dragi brat, mu je dejal Francišek, zelo si želim, da bi letos obhajal sveto božično noč skupaj s teboj. Poslušaj torej, kaj sem si zamislil: V gozdu, tule v bližini, boš našel veliko votlino. Prosim te, moj brat, privedi vanjo na večer pred božičem vola in osla, natanko tako,

kakor je bilo v Betlehemu. To je namreč moj zadnji božič in hočem doživeti, v kakšni ponižnosti je bil rojen Kristus v hlevu, da bi odrešil ljudi, da bi odrešil tudi mene grešnika.

- Z vsem sem ti na voljo, ljubi oče Francišek, mu je odgovoril prijatelj. Zgodilo se bo vse tako, kakor si želiš.

Poljubil mu je roko in odšel.

- Gledal bom Kristusovo rojstvo, je rekel Francišek osrečen. Gledal bom križanje in vstajenje in zatem bom umrl. Zahvaljen bodi Bog, da mi je dal še toliko moči, da bom pospremil še celotni krog: Rojstvo, Križanje, Vstajenje.

Od te ure dalje je Francišek pozabljal na svoje bolečine in vse svoje skrbi in se z vnemo pripravljaj na prihod Rojstva.

-*Frate Leone*, mi je govoril, pomagaj

mi, da bova moj zadnji božič proslavila v veselju in poglobljeni zbranosti!

Poklical je Egidija:

- Brat Egidij, ti boš zame predstavljal Jožefa. Prilepi si na brado bombaž, pa bele kosme poišči, in gorjačo vzemi, da se boš opiral nanjo.

Cedra je poslal na planino, da je pripeljal dva pastirja. Prišla sta, prvi postaven, zagorel starec; drugi slokmladenič s svetlim puhom po licih.

- Draga brata ovčarja, jima je naznanil, v božični noči bosta prišla v votlino, ki vama jo bo pokazal *šjor* Velita, s sabo bosta pripeljala tudi jagnjeta. Ne bojta se. Nič vama ne bo treba storiti. Samo pri vhodu bosta stala, se opirala na svoji palici in opazovala, kaj se dogaja v notranjosti votline. Nič drugega. Pastirja bosta, ki najdeta Kristusa, ko se rodi.

Sestri Klari je poslal sporočilo: „Naj pride k meni vaša sestra Neža, naročilo imam zanjo.“

- Ona bo predstavljala Devico Marijo, je rekel. Njo sem izbral, ker je Neža *Agnes*, nedolžno jagnje.

Mene je poslal k porcijunkuli, da bi pripeljal nekaj mladih novicev. Ti naj bi zaigrali angele, držali v rokah povoje in plenice za dojenčka in prepevali: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir in ljudem veselje!“ Z njimi naj pride Pacifik, da bo brenkal na lutnjo, in oče Silvester, ki bo maševal.

Na sveti večer pred božičem nama je *šjor* Velita sporočil: „Vse je pripravljeno, izvolite priti!“

Opolnoči sva s Franciškom krenila, in z nama tudi več bratov: Bernard, *šjor* Peter, Masej, oče Silvester; ob Franciškovi strani pa še Pacifik s svojo lutnjo.

Nebo je bilo kot umito, zrak kristalno čist. V tihotni noči so se zvezde približale in se malone dotikale zemlje, sleherni od nas je imel nad glavo svojo zvezdo. Francišek je stopal spredaj s poplesavajočim korakom in se na lepem obrnil:

- Bratje, kakšna sreča, kolikšno veselje je bilo podarjeno ljudem! Kaj nas čaka, kaj bomo videli, ali doumete to? Božje dete! Devico Marijo, ki doji Boga! Angele, ki se spuščajo na zemljo, da bodo peli *hozano!* Brat Pacifik, snemi, z mojim blagoslovom lutnjo z rame in zapoj: „Slava Bogu na višavah in na zemlji mir in ljudem veselje!“

Francišek se je nagnil k mojemu ušesu:

- Ne morem krotiti svojega veselja, *frate Leone!* Ali vidiš, kako stopam? Nič več me ne bolijo stopala. Sinoči sem videl v sanjah: Brezmadežna mi je položila Dete v naročje.

Iz vseh okoliških vasi so se zbirali kmetje s prižganimi plamenicami in gozd je bil ves razsvetljen. Votlina je bila že polna ljudi. Frančišek je sklonil glavo in vstopil, bratje so mu sledili. Globlje v votlini so bile jasli, obložene s slamo, vol in osliček sta že nakrmljena mirno stala pred njimi in mulila. Pred jaslimi je stal kakor pred oltarjem *oče Silvester* in pričel mašni obred. Medtem se je Frančišek spustil na tla, se po vseh štirih splazil k jaslim in blejal kot jagnje. In ko je *oče Silvester* pri branju evangelija prišel do mesta, ki se glasi: „... in porodila je sina prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jasli...“ je jasli oblihl sinji soj, in vsi smo videli Frančiška, kako se je priklonil, kako je vstal in kako je v svojem naročju držal Dete.

Kmetje so kriknili, preplašeni so zavihтели bakle, vsi pa smo popadali na obraze, nismo mogli prenesti čudeža. In ko sem za hipec dvignil glavo, sem zagledal Dete, ki je stezalo ročice ter božalo Frančiškovo brado in lica, brcalo z nožicami in se mu smehljalo. Frančišek je dvignil Dete k plapolajočim plamenicam in zaklical:

- Bratje, glejte, Zveličar sveta!

Vsi so začarani planili, da bi se dotaknili svetega otročiča. Toda sinji soj je ugasnil, na jasli je legel mrak in Frančiška smo izgubili spred oči. Izginil je in Dete vzel s sabo.

Kmetje s prižganimi plamenicami so drli ven, se razkropili po gozdu in vsepovsod iskali Frančiška, a njega nikjer. Čez nebes so švigali bliski. Nebo je postalo bolj mlečno, nad vzhodom je zasvetila zvezda Danica, božansko samotna, in zaplesala. Svetloba je bila rojena.

Frančiška sem našel pred njegovo kolibo, tam je klečal, z obrazom obrnjenim proti Betlehemu.

Ko sem ga drugi dan zagledal, sem osupil. To ni bilo več telo, bil je le še okostnjak, ognjen v strgano kuto. Ustnice so mu posinjele in nabrekli od mraza.

- *Oče Frančišek*, sem mu rekel in mu poljubil roke, dopusti, da nabere drva in ti zakurim ogenj.

A mi je odvrnil:

- Odidi odtod in poglej po svetu, *frate Leone*, in če najdeš v vseh kolibah in siromašnih hišah na svetu prižgan ogenj, se vrni semkaj in mi zakuri v peči. Dokler pa en sam človek na svetu drgeta od mraza, moram z njim drgetati. (...)

Cedro mi je s pogledom namignil, naj približam uho.

- Grem, je rekel, nabral bom polen, da bom zakuril ogenj.

- On ne mara, brat Cedro, zdaj čisto na koncu zares ne mara, da bi si ogrel telo. Nikar ne kuri, da naju ne bo ošteval.

- Naj naju kar ošteje, samo da mu bo gorko v kosteh.

Odhitel je ven in se naglo vrnil z naročjem drv. Zložil je na ognjišče in zanetil ogenj. Frančišek, zatopljen v globoko blaženost, ni ničesar videl ne slišal. Ogenj se je razgorel, v koči je sevalo. Željno sem stopil k ognjišču in ognju nastavljal hrbet in trebuh, roke in noge, dokler se nisem ogrel. Postalo mi je prijetno prav noter do mozga. Poleg mene ob ognjišču je sedel Cedro in oba sva poškilila proti Frančišku, ali ne bo morebiti začutil toplote in naju oštel.

- Moraš biti trmast, *frate Leone*, mi je prigovarjal Cedro. Napravi se, kakor da ne razumeš, in podkuri ponoči, ko spi. Daj mu jesti, na skrivaj mu pokrpaj kuto. Ne dovoli, da izdihne dušo. Pomisli samo, kje bi še mogli najti takšnega sopotnika, ki bi nas pripeljal naravnost v nebesa?

- On tega ne mara, jaz pa ne morem, brat Cedro. In tako prezebava in strada va oba.

- Občudujem te, *frate Leone*, da deliš z njim tako trdo življenje. To presega človeške moči. Kako zmores?

- Ne zmorem, brat Cedro! Največkrat ravnam, kakor da zmorem, zaradi časti. Ne zavoljo pobožnosti, zavoljo časti. Sram me je, da bi se postavljaj na glavo.

- Pred kom te je sram?

- Najprej pred Bogom, pred ljudmi, pred Frančiškom, pred samim sabo.

- Ali nočeš od časa do časa, deniva za vsak praznik, kaj dobrega pojediti, popiti požirek vina, spat na mehki postelji? Pomisli, Bog je vse to ustvaril za

Ki je postal za našo srečo Človek

VLADIMIR KOS

*O, sneg na smrekah v stari domovini!
O, sončni prah na pampah sredi dalj!
A Jezušček na slamici v votlini
je zmeraj Božji Sin, vesolja Kralj,*

Ki je postal za našo srečo Človek.

*Morda pod zvezdami čez sneg drsimo.
Morda skoz prah se z vozom peljemo.
Na uro gledamo, da se dobimo
spet letos v cerkvi z ljubim Jezuščkom,*

Ki je postal za našo srečo Človek.

*O, toliko Mu moramo razkriti,
prositi Ga za toliko stvari!
Kako lepó je tam pri Njemu biti
in srečati se s Tistega očmi,*

Ki je postal za našo srečo Človek.

človeka, in greh bi bilo odkloniti. Jaz, kako naj ti povem, živim dobro, hvala Bogu. Kadar za to k Bogu pomolim in se mu zahvalim, moja molitev ne prihaja samo iz mojega srca, ampak tudi iz trebuha in mojih segrelih sklepov, iz vsega mojega telesa. Dobro povezovati s prijetnim, to je vsa skrivnost, *frate Leone*.

Nasmehnil sem se:

- Gorje, če bi bil ti naš vodja, brat Cedro! Spitani bi zdrknili v pekel.

Cedro je odprl usta, da bi odgovoril, toda zaslíšala sva, da se je Frančišek vzravnal, pridržala sva sapa in srce nama je razbijalo. Obrnil se je, zagledal ogenj in povišal glas:

- Kaj je to? Kdo je zakuril ogenj? Pri priči prinesita vode, pogasita ga!

- *Oče Frančišek*, angel Ljubezni, je rekel Cedro in objel Frančiškova kolena, ogenj je naš brat. Zakaj ga hočeš ubiti? Kaj nimaš usmiljenja z njim, ti, ki se ti smilijo tla, po katerih stopaš? Tudi on je Gospodov sin in nam hoče dobro. Zaradi tega prihaja in seda na naša ognjišča. Poslušaj, kako kliče! Ali ne slišiš: „Brat Frančišek, tudi jaz sem božje bitje, ne ubij me!“

Frančišek je molčal. Cedrove bese-

RAZGLASITEV ŠKOFA SLOMŠKA ZA BLAŽENEGA

Slovesnost razglasitve božjega služabnika Antona Martina Slomška za blaženega v nedeljo, 19. septembra, na Betnavski poljani pri Mariboru je zgodovinski dogodek za Cerkev v Sloveniji in tudi za ves slovenski narod. V nekem smislu lahko rečemo, da je krščanstvo na Slovenskem doseglo polnoletnost.

Ko je papež Janez Pavel II. stopil na slovenska tla v Mariboru, so zazvonili zvonovi slovenskih cerkva. Na letališču so ga sprejeli z državnimi častmi, ob godbi orkestra Slovenske policije in častni četi Slovenske vojske ter predsednikom države Milanom Kučanom z izbranimi ministri. Sveti oče se je priklonil slovenski zastavi, pozdravil predstavnike slovenskih oblasti in ordinarije slovenskih škofij: nadškofa in metropolita dr. Franca Rodea ter škofa dr. Franca Krambergarja in mons. Metoda Piriha.

V spremstvu častne kolone je sveti oče s papamobilom prispel na Betnavo, kjer ga je pričakovala plapolajoča dvestotisočglava množica ob pritrkavanju zvonov in veličastne pesmi **Jubilate Deo** iz več 2500 cerkvenih pevcev pod vodstvom Jožeta Trošta v spremstvu pihalnega orkestra (Maribor, Pošta). Petje, zborovska **To je dan, ki ga je naredil Gospod, in**

pesem **Marija, mati ljubljena**, je bilo uvod v osrednji dogodek, zborovska pesem **Ti si Peter Skala** je spremljala k oltarju prvega maševalca Janeza Pavla II. s 55 škofi iz raznih dežel (Vatikan, ZDA, Kanada, Hrvaška, Madžarska, BiH, Italija, Avstrija, Slovaška, Češka, Poljska, Rusija) in 800 duhovniki. Somaševala sta tudi torontski nadškof kardinal dr. Alojzij Ambrožič in dr. Jure Rode v imenu slovenskih dušnih pastirjev v Argentini. Tudi med udeleženci je bila skupina rojakov iz Argentine, ki so uskladili svoj obisk domovine s časom obiska Slovenije svetega očeta in beatifikacije škofa Slomška. Pri evharističnem slavlju je bilo tudi 800 redovnic, 2100 mašnih strežnikov, 2000 skatov, 1500 invalidov in 1600 izbranih gostov, od predsednikov raznih veroizpovedi do najvišjih državnih oblasti, javnega, kulturnega in političnega življenja.

Pred mašno slavo je škof Kramberger v imenu vsega slovenskega ljudstva svetega očeta zaprosil, naj v moči svoje apostolske službe pred vesoljno Cerkvijo razglaši škofa Slomška za blaženega. Janez Pavel II. je z apostolsko oblastjo razglasil, da se Anton Martin Slomšek odslej imenuje blaženi in se njegov god obhaja na krajih in po ustaljenih pravnih predpisih

vsako leto 24. septembra. **Zazvonite zdaj zvonovi** je zapel zbor, Slomškovo pesem **V nebesih sem doma** je pelo vse ljudstvo.

Škof Kramberger ter postulatorja dr. Maksimilijan Jezernik in dr. Marijan Turnšek so papežu izrazili zahvalo, spoštovanje in mir. Podobo Slomška (po sliki Staneta Kregarja) so okrasili s cvetjem, svečami in relikvijami. Po berilih je papež nagovoril slovensko občestvo. Solospeve je pel basist Janez Vasle, prošnje vernikov so bile izrečene v slovenskem, hrvaškem, madžarskem, italijanskem in nemškem jeziku. Darovanju pri oltarju se je pridružil še poseben sprevod z darovi, ki so jih prinašali zastopniki iz raznih krajev treh slovenskih škofij, iz zamejstva, zdomstva in izseljenstva.

Ob sklepu evharističnega slavlja je bilo Angelovo češčenje z nagovorom svetega očeta in pesem **Marija skoz življenje**.

Ob 17,30 je sveti oče molil v kapeli stolne cerkve, ki hrani posmrtno ostanke blaženega Slomška, zatem pa nagovoril 340 delegatov slovenske sinode, višje redovne predstojnike, 74 bogoslovcev ter malteške viteze, predstavnike državnih in drugih oblasti ter 22 rektorjev podonavskih univerz.

Sklepno dejanje drugega obiska je bilo na mariborskem letališču (od 18,30 do 19,30). Vpisal se je v Zlato knjigo mesta Maribor in se osebno srečal s predsednikom Kučanom. Sledilo je slovo in ostal je neizbrisen spomin na „dan, ki ga je naredil Gospod“.

de so mu segle v srce.

- Brat Cedro, ti Gospodov hudomušnež, je končno rekel z nasmehom, prišel si, da bi nas pretental s svojimi pobožnimi zvijačami.

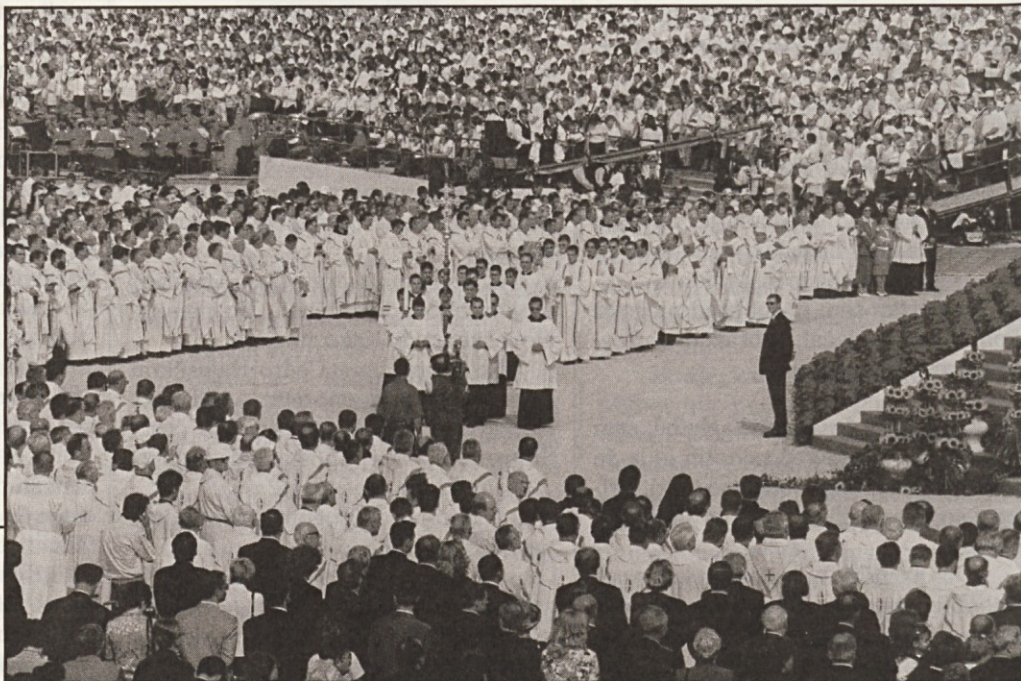
Obrnil se je k ognju:

- Brat ogenj, odpusti mi. Ne preganjam te iz svojega bornega bivališča, toda prosim te, ne prihajaj več.

Tako je dejal in se umaknil na prag, daleč od ognjišča, in znova sedel.

19. sept. 1999 na Betnavi, ko je bil škof Slomšek proglašen k blaženim.

Foto: M. Šušteršič

OBRED RAZGLASITVE

škofa

Antona Martina SLOMŠKA za blaženega

Med mašo, po „Gospod, usmili se“, so škof dr. Franc Kramberger, postulator mons. dr. Maksimilijan Jezernik in vicepostulator dr. Marijan Turnšek pristopili k svetemu očetu in ga prosili za razglasitev škofa Antona Martina Slomška za blaženega.

Škof: Sveti oče! Jaz, mariborski škof, ponižno prosim v imenu vsega slovenskega ljudstva in vseh, ki smo tukaj zbrani, Vašo svetost, da povzdignete med blažene Božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška.

Nato je škof prebral kratek življenjepis o Slomšku in dejal: Sveti oče! V blagor in veselje vesoljne Cerkve vas prosim, da s svojo apostolsko oblastjo razglasite Božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška za blaženega.

Potem, ko je škof končal predstavitev življenjske poti Božjega služabnika Antona Martina Slomška, so vsi vstali, nato pa je sveti oče, sedeč, slovesno razglasil škofa Slomška za blaženega:

Po goreči želji našega brata Franca Krambergerja, mariborskega škofa, mnogih drugih bratov v škofovski službi, mnogih vernikov in potem, ko smo slišali za mnenje Kongregacije za zadeve svetnikov, s svojo apostolsko oblastjo dovoljujemo, da se častitljivi Božji služabnik Anton Martin Slomšek odslej imenuje blaženi in se njegov god obhaja na krajih in po ustavljenih pravnih predpisih vsako leto štiriindvajsetega septembra. V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

Medtem, ko so odkrili sliko blaženega Antona Martina Slomška, se je

„Dobrodošli med nami!“

Pozdrav mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja
pri maši na Betnavi pri Mariboru

Sveti oče! Evangelist Marko poroča, da se je Jezus s svojimi učenci po narpornem delu ob Galilejskem jezeru umaknil pred množico ljudi. S čolnom so odrinili na samotni kralj. Toda ljudje so spoznali, kam odhajajo. Zato so iz vseh mest in vasi skupaj hiteli tja in prišli celo pred njimi na tisti kraj. Ko je Jezus izstopil iz čolna, je zagledal veliko množico in jih je začel učiti mnogo stvari.

Danes se ta evangelijski prizor ponavlja tu pred nami. Slovenija je tista Galileja in tisti kraj je Betnava pri Mariboru. Množica je vedela in uganila, kam bo prišel Kristusov namestnik, Peter našega časa. Zato smo skupaj pohiteli iz slovenskih mest in vasi, tudi iz sosednjih dežel in držav: iz Hrvaške, Madžarske, Avstrije, Italije, celo Češke, Poljske, Rusije in drugih daljnih dežel. Prišle so skupine slovenskih rojakov iz Evrope, Amerike, Avstralije, z vsega sveta. Navzoči so tudi pravoslavni in evangeličanski bratje in sestre, prav tako tudi najvišji predstavniki državne oblasti, javnega, kulturnega in političnega življenja. Vsa ta množica je prišla na ta kraj v

zvrstila procesija, v kateri so prinesli verniki relikvije blaženega Antona Martina Slomška. Ljudstvo in zbor je prepeval Slomškovo pesem V nebesih sem doma.

Po pesmi se je škof dr. Franc Kramberger zahvalil svetemu očetu za razglasitev škofa Antona Martina Slomška za blaženega:

Sveti oče, v imenu vsega Božjega ljudstva mariborske škofije in vse Cerkve na Slovenskem ter v svojem osebni imenu se iz srca zahvaljujem vaši svetosti, da ste danes pristeli med blažene Božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška.

Škof dr. Franc Kramberger, postulator mons. dr. Maksimilijan Jezernik in vicepostulator dr. Marijan Turnšek so pristopili k svetemu očetu in mu v znamenju zahvale izrazili spoštovanje in mir.

Galileji. In kmalu potem, ko ste izstopili iz „zračnega čolna“ (letala) na mariborskem letališču, sta tudi Vi zagledali množico, slovensko množico.

Vsi Vas po slovensko prisrčno pozdravljamo kot Kristusovega namestnika in Petrovega naslednika, kot „papeža, ki 'ma rad' slovenski narod. Pozdravljamo Vas kot „očeta predrage Slovenije“, saj ste jo pred sedmimi leti prav Vi prvi priznali pred svetom in dali vsem drugim voditeljem držav zgled, da so Vas posnemali. Za to Vaše dejanje za našo mlado državo Vam bomo vedno hvaležni.

Nepozabno hranimo v svojem spominu in srcu Vaš obisk pred tremi leti, ko smo z Vami obhajali 1250. obletnico pokristjanjenja slovenskega naroda, ko ste nas potrdili v veri in usmerili v zvestobo našim krščanskim koreninam, iz katerih rastemo kot ljudje, kot kristjani ali Cerkve in kot narod tu v osrčju Evrope. Slovenija je sicer majhna, a za nas je velika in vredna kot ves svet.

Danes ste nas, sveti oče, obiskali s posebnim namenom. Že pred tremi leti ste v svojih nagovorih slovenskemu narodu in Cerkvi na Slovenskem zaupali, da se proces beatifikacije častitljivega božjega služabnika škofa Antona Martina Slomška bliža zelenemu cilju. Vaša takratna napoved in obljuba se danes uresničuje. Neizmerno smo hvaležni Bogu in Vam, sveti oče, za današnji dogodek. Od Slomškove smrti pa vse do danes si ga je slovenski narod želel.

Veseli smo, da se to uresničuje prav letos, ko obhajamo 140. obletnico, odkar je škof Slomšek prenesel škofijski sedež iz Št. Andraža na Koroškem v Maribor. S tem dejanjem je v preroškem duhu napisal nov naslov zgodovine slovenskega naroda, pa tudi Cerkve na Slovenskem, posebej še za Slovence na tem geografskem območju. Ohranil nam je vero, dom in rod. Ob Slomšku in današnji beatifikaciji spoznavamo in doživljamo resničnost Vaših besed pred tremi leti ob prvem obisku: „Svetost je tista prava sila, ki je sposobna spreminiti svet.“

Sveti oče, častitljivi božji služabnik

Hodite po sledih svetniškega rojaka

„Izkažimo čast slavnim možem... njihovo ime živi iz roda v rod. Ljudstva bodo pripovedovala o njihovi modrosti, občestvo bo oznanjalo njihovo slavo” (Sir 44,1a.14b-15)

Te Sirahove besede so danes ponovno zazvene med nami. Ko smo jih poslušali, smo se nehote spomnili na osebnosti, ki so se med slovenskim ljudstvom odlikovale po svojih krepostih: pomislili smo, na primer, na škofe Friderika Barago, Janeza Gnidovca in Antona Vovka, na patra Vendelina Vošnjaka in na mladega Lojzeta Grozdeta.

Mislili smo še posebej nanj, ki ga Cerkev danes razglašča za blaženega: na mariborskega škofa Antona Martina Slomška, prvega sina slovenskega naroda, povzdignjenega do časti oltarja. V njem vam danes predstavljam vzor tiste svetosti, o kateri sem vam že ob svojem prvem obisku pred tremi leti govoril kot o edini moči, ki lahko premaga svet. Zato sem vesel, da smo se zopet srečali in da lahko vodim to slovesno sveto mašo.

Pozdravljam monsinjorja Franca

Slomšek je v zadnjem letu svojega življenja poromal v Rim k Vašemu predhodniku blagega spomina, papežu Piju IX., ki je povabil škofe vsega sveta v Rim na kanonizacijo 27 japonskih mučencev (o binškojih 1862). Tako je doživel kanonizacijo - razglasitev svetnikov.

Tokrat pa smo slovenski škofje in predstavniki državne oblasti povabili Vas, sveti oče, v Maribor, da v moči svoje apostolske službe opravite beatifikacijo škofa Slomška in tako bomo skupaj z Vami v Mariboru doživeli njegovo razglasitev za blaženega.

Za Cerkev na Slovenskem bo Slomškova beatifikacija, srečanje z Vami, Vaša beseda naša vstopnica v sveto leto 2000 in v tretje tisočletje.

V imenu navzoče množice, v imenu tistih, ki današnje dogajanje v Mariboru spremljajo po radiu in televiziji, v imenu bolnih in trpečih, skratka v imenu vsega slovenskega naroda Vam kličemo: Dobrodošli med nami, Peter našega časa!

Krambergerja, pastirja tukajšnje Cerkve, in se mu zahvaljujem za izrečene besede. Pozdravljam tudi gospode kardinale, vse slovenske in druge škofe, ki somašujejo pri tem slovesnem bogoslužju. Moj pozdrav gre tudi duhovnikom in diakonom, redovnikom in redovnicam in vsem vam, predragi verniki te proslavljene Cerkve in bližnjih škofij, ki ste se prišli poklonit novemu blaženemu.

Vljudno pozdravljam gospoda predsednika Republike Slovenije ter druge predstavnike državnih oblasti, ki so nam hoteli izkazati čast s svojo navzočnostjo in tako poudariti pomen današnje slovesnosti.

Današnji evangelij, ki govori o trti in mladikah, nas opominja, da je mogoče obroditi sadove samo v povezanosti s Kristusom. S tem nam Jezus pojasnjuje svetost Antona Martina Slomška, ki sem ga danes z veseljem razglasil za blaženega. On je bil mladika, ki je obrodila obilne sadove krščanske svetosti, visoke omike in ljubezni do domovine, zato stoji danes pred nami kot sijajen zgled življenja po evangeliju.

Iz novega blaženega žari predvsem lik krščanske svetosti. Po vzoru Kristusa je postal usmiljeni Samarijan slovenskega ljudstva in pozorno skrbel za oblikovanje duhovnikov in vernikov. Z apostolsko gorečnostjo, ki nam je še danes v zgled, se ni utrudil pri delu za evangelizacijo, ko je navdihoval ljudske misijone, ustanavljal in spodbujal številne bratovščine, vodil duhovne vaje ter širil ljudske pesmi in duhovne spise. V pravem pomenu izraza ga lahko imenujemo „katoliški pastir”, ki so mu cerkveni predstojniki zaupali pomembne pastoralne naloge tudi v drugih predelih tedanje države.

Zvest in predan Cerkvi je Slomšek pokazal široko odprtost za ekumenizem in je bil eden prvih, ki se je v Srednji Evropi zavzel za edinost kristjanov. Naj njegova navdušenost za edinost spodbudi ekumenska prizadevanja, da bodo kristjani v tem delu Evrope prestopili prag tretjega tisočletja „če že

Foto: Rafael Marn

ne popolnoma združeni, vsaj zelo blizu tega, da premagajo delitve drugega tisočletja” (V zarji tretjega tisočletja, 34).

Veliko pozornosti je novi blaženi izkazoval kulturi. Sredi prejšnjega stoletja se je dobro zavedal vloge, ki jo bo imela za prihodnost naroda izobrazba njegovih članov, še zlasti mladih. Zato je pastoralnemu delovanju pridružil prizadevanje za rast omike, ki je bogastvo naroda, dediščina vseh in tisti humus, iz katerega more ljudstvo črpati prvine, potrebne za svojo rast in razvoj.

Prepričan o tem se je Slomšek zavzel za mladino z ustanavljanjem šol ter omogočil izdajanje knjig, koristnih za osebno in duhovno oblikovanje. Bil je mnenja, da je treba razloge za stranpota mladih iskati v pomanjkanju ustrezne izobrazbe in vzgoje. Družina, šola in Cerkev - je učil - morajo združiti svoje napore v resen vzgojni program, pri čemer naj vsaka ohranja področje svoje avtonomije, vse pa naj se ozirajo na skupne vrednote.

Samo temeljita vzgoja in izobraževanje omogočata pripravo žena in mož, ki so sposobni oblikovati svet, odprt za večne vrednote resnice in ljubezni.

Novega blaženega so vedno prevečevala tudi čustva žive ljubezni do domovine. Skrbel je za slovenski jezik, spodbujal primerne socialne reforme, pospeševal dvig narodove omike in si na vse načine prizadeval, da bi njegovo

Vera naj bo temelj vašega življenja

Ob koncu tega slovesnega evharističnega slavlja se z molitvijo obrnimo na Marijo, ki ji je bil Anton Martin Slomšek vedno zelo vdan. V letih svojega življenja se je tolikokrat zatekel k njej in nenehno zaupal v njeno materinsko varstvo.

Predragi slovenski bratje in sestre! Sveta Devica ima pomembno mesto v vernosti vašega ljudstva. Opevajo jo številne vaše pesmi in toliko čudovitih cerkva in kapelic vaše dežele je posvečenih njej. Spomnimo se samo treh slavnih Marijinih svetišč: na Sveti gori, na Brezjah in na Ptujski gori, kamor radi romate, da si poiščete zavetje v težavah in preizkušnjah, ali pa v zahvalo za uslišane prošnje.

V teh središčih vzvišene marijanske duhovnosti se učimo napredovanja v veri in se vnemamo v želji, da bi posnemali Marijino čistost in njeno ponižno podreitev božji volji. Marija nas vodi h Kristusu, po katerem je človeška družina poklicana, da postane družina božjih otrok.

Pomislimo ob tem na nekatere trditve, po katerih naj bi bil človek popolnoma

avtonomna in neodvisna stvarnost, brez kakršnega koli odnosa z Bogom, ki naj bi sam sebi zadoščal in zajemal potrebno moč za svojo lastno uresničitev iz samega sebe, iz svojega razuma in iz dela lastnih rok. Toda, ali res lahko človeška oseba uresniči samo sebe brez Boga ali celo proti Bogu?

Bleščeč zgled nazareške Device, ponižne dekle Najsvetejšega, nam dokazuje, da najde človeško bitje svoj pristni smisel samo v Bogu. Prav zato je blaženi Slomšek neutrudno učil, da je treba vero postaviti za temelj svojega življenja in vsakršne družbene prenove.

Bratje in sestre Slovenci, če hočete graditi družbo, ki bo gostoljuben dom vsem, ovrednotite veliki dar vere, ki je prišel v vašo domovino pred več kot tisoč dvesto petdesetimi leti iz treh zibelk krščanstva: iz Salzburga, Ogleja in Velehrada. Bodite kakor blaženi Slomšek možje in žene vere!

Na današnji dan izročamo presveti Devici vaše mesto Maribor, kjer je novi blaženi opravljal svojo škofovsko službo.

Njej ga zaupamo skupaj z drugimi škofijami v Sloveniji in z vsem vašim dragim narodom.

Njej posvetimo pastirje, duhovnike, redovnike in redovnice, družine, otroke in mlade, ki so upanje za Cerkev in za družbo, ostarele, bolnike in trpeče. Naj vas vodi Marija in naj vas ona spremlja, bogate v veri, upanju in ljubezni, proti skorajšnji zarji tretjega tisočletja.

Pozdravil je tudi v hrvaščini, italijanščini, nemščini in madžarščini. Hrvaški skupini je dejal:

Najpristneje pozdravljam romarje, ki so se iz sosednje Hrvaške pridružili temu bogoslužnemu slavlju. Njihova navzočnost mi poleg vsega drugega omogoča omeniti tudi nedolžne žrtve vojn in totalitarnih režimov, posebno še tiste žrtve, ki so bile vržene v množične grobnice, pred kratkim odkrite blizu Maribora. Da se taki dramatični dogodki ne bi nikoli več ponovili!

Naj Sloveniji, Hrvaški, deželam Evrope in deželam vsega sveta Bog podeli svoj dragoceni dar miru!

ljudstvo zavzelo dostojno mesto v zboru drugih evropskih narodov. Pri tem pa nikoli ni zapadel v kratkovidni nacionalizem ali postavljal krivičnih zahtev nasproti neupravičenim težnjam sosednih ljudstev.

Novi blaženi se vam ponuja kot vzor pristnega domoljublja. Njegove pobude so odločilno zaznamovale prihodnost vašega naroda in so pomembno prispevale k dosegu vaše neodvisnosti. In ko se oziram proti dragim deželam Balkana, v zadnjih letih žalostno zaznamovanim s spori in z nasiljem, s skrajnimi nacionalizmi, s krutim etničnim čiščenjem in z vojnami med ljudstvi in kulturami, bi rad vsem pokazal pričevanje blaženega Slomška. Njegov zgled pričuje, da je mogoče biti iskren domoljub in z enako iskrenostjo živeti in sodelovati z ljudmi druge narodnosti, druge kulture in druge vere. Naj njegov zgled in še posebej njegova priprošnja dosežeta večjo solidarnost in pristni mir med vsemi narodi tega obširnega področja Evrope!

Predragi bratje in sestre drage Slovenije! Hodite po sleh tega svojega svetniškega in velikodušnega rojaka, ki

je hrepel spoznati božjo voljo in jo uresničevati za vsako ceno. Njegova notranja trdnost in njegov evangeljski optimizem sta bila zakoreninjena v neomajni veri v Kristusovo zmago nad grehom in nad hudobijo.

Posnemajte ga zlasti vi, dragi mladi Slovenci, kakor on tudi vi brez oklevanja posvetite svoje mlade moči delu za nebeško kraljestvo in službi bratom. Vam, duhovniki, naj bo zgled goreče delavnosti in požrtvovalnosti. Vam, prizadevni laiki, posebno tistim, ki delate v javnih ustanovah, naj bo vzor poštenosti, nepristranskega služenja, pogumnega iskanja pravičnosti in skupne blaginje.

Bodite graditelji miru tudi znotraj Evrope! Proces združevanja, za katerega si prizadeva vsa celina, ne more temeljiti le na gospodarskih interesih, ampak se mora navdihovati v tistih krščanskih vrednotah, v katerih so njene najstarejše in pristne korenine. Samo Evropa, pozorna do človeka in vseh njegovih pravic, je cilj, za katerega velja zastaviti svoje moči! Naj stara Evropa posreduje novim rodovom baklo človeške in krščanske civilizacije, ki je

razsvetljevala pot naših dedov skozi tisočletje, ki se končuje.

S takšnimi pričakovanji vabim vse k molitvi za bližnjo škofovsko sinodo, ki se bo čez nekaj dni v Rimu zbrala k zasedanju, da bi premišljevala o Kristusu, živečem v Cerkvi, kot viru upanja za Evropo. To bo pomembna priložnost za poglobitev posebnega poslanstva, ki ga imajo evropska ljudstva v svetu: Evropa, ki je učiteljica civilizacije in ki zna ceniti bogastva Zahoda in Vzhoda.

Prav se mi zdi tukaj ponoviti preroke besede, ki jih je Slomšek izrekel na nekem ljudskem misijonu: „Pravijo: ‘Svet se je postaral, človeški rod je izgubljen, Evropi se bliža konec.’ Da, ako prepustimo človeštvo njegovemu naravnemu hodu, njegovi pogubni smeri, ne, ako se moč od zgoraj, ki se hrani v Jezusovi religiji, v njegovi Cerkvi, spet razlije v vse razrede človeškega rodu in jih poživi.”

Sprejmimo od blaženega Slomška ta izreden pouk. Naj nam pogumni božji služabnik pomaga, da bomo mladiki neumrljivega življenja, ki bodo povsod širile evangelij upanja in ljubezni. Amen!

Enakost dostojanstva - različnost služb

V veliko veselje mi je današnje srečanje v tej stolnici, kjer počiva vajo posmrtni ostanke častiljivega škofa Antona Martina Slomška, ki sem ga danes dopoldne z radostjo razglasil za blaženega. Zahvaljujem se mariborskemu škofu monsinjorju Francu Krambergerju za besede, s katerimi je izrazil vašo čustva in pojasnil namen tega izbranega zbora. Pozdravljam vse navzoče škofe kakor tudi duhovnike, redovnike in redovnice ter vernike laike.

Prav tako pozdravljam skupino raktorjev univerz iz Srednje Evrope, ki so se zbrali na praznovanju stoštidesele obletnice začetkov današnje Teološke fakultete v Mariboru, za katero je zaslužen blaženi Slomšek.

Vljudno pozdravljam tudi predsednika parlamenta in podpredsednika vlade RS in druge predstavnike oblasti kakor tudi vse, ki so sodelovali pri pripravi tega mojega obiska.

Pred dvema letoma, v mesecu maju, je Slovenska škofovska konferenca sprejela odločitev o obhajanju vseslovenske sinode, da bi ob vstopu v tretje tisočletje preudarila prehojeno pot slovenske Cerkve in zasnovala njeno prihodnost. Vi, predragi škofje, ste hoteli, da bi bilo geslo sinode svarilni klic iz Pete Mojzesove knjige: „Izberi življenje“ (30,19). Ta tema ima poseben pomen za današnjega človeka, ki je tako navezan na življenje, pa vendar tako negotov glede njegovega smisla in njegove vrednosti. Ob tej temi se dejansko presoja kultura vsake dobe.

S sinodo se Cerkev v Sloveniji pripravlja na praznovanje velikega jubileja leta dva tisoč, in si ponovno zadaja nalogo zvesto uresničiti drugi vatikanski cerkveni zbor. Ena izmed osrednjih prvin koncilskega učenja je brez dvoma nauk o božjem ljudstvu, ki ga lahko povzamemo z besedo „*communio*“, občestvo. Ta izhodiščni pojem nas usmerja k izviru Cerkve, k občestvu Presvete Trojice, in nam v luči te neizrekljive skrivnosti pomaga razumeti stvarnost Cerkve kot globoko povezano skupnost vseh krščenih. Ne glede na njihovo osebno poklicnost, so krščeni deležni trojne Kristusove službe: duhovniške, preroške in kraljevske.

Življenje Cerkve in odnosi med njenimi člani morajo v polnosti izražati to enakost dostojanstva, čeprav v različnosti služb.

Sinoda je zares odličen izraz tega občestva, saj je v njej zastopana celotna skupnost - pastirji, redovniki, redovnice in laiki. Prav slednji so še posebej poklicani prispevati svoj delež na področjih, ki pobliže zadevajo njihovo poslanstvo in njihove izkušnje v svetu (prim. LG, 30). Pastirji pa, zavedajoč se lastne odgovornosti za dobro svojih vernikov, si bodo prizadevali storiti vse, kar je mogoče, za uskladitev različnih karizem in služb v zavesti, da je prvi in nepogrešljivi vodnik cerkvenega življenja božji Duh. Uspeh sinode se meri po tem, koliko so vsi, pastirji in verniki, sposobni prisluhni Njemu, da bi domumeli, kaj On zahteva v sedanjem trenutku: „*Kdor ima uho, naj prisluhne, kaj govori Duh Cerkvam*“ (Raz 2,7).

Predragi bratje in sestre, člani sinodalnega zbora, ki ste danes zbrani ob grobu blaženega škofa Slomška! Vloga, ki jo imate pri obhajanju sinode, vam je v ponos in obenem vir velike odgovornosti. V dosedanjih pripravah ste že v veliki meri uresničevali krepost medsebojnega poslušanja in sodelovanja. Dobro bi bilo nadaljevati v tej smeri.

Sinoda predstavlja za Cerkev v Sloveniji zgodovinsko priložnost: poklicana je, da v novih družbenih okoliščinah izdela posodobljen in jasen pastoralni načrt. Pri tem jo podpirata pričevanje vere in zavzetost za evangeljsko stvar, ki so ju uresničevali škofje, duhovniki, redovniki, redovnice in verniki laiki. Pastirji so se žrtvovali za ljudstvo, kar jim je prineslo ugled in spoštovanje. To je tista dediščina občestvenosti, ki jo je treba ceniti tudi v spremenjenih zgodovinskih razmerah.

Ozirajte se, dragi bratje in sestre, na blaženega Slomška, ki je vedno gledal na človeka v danih okoliščinah in je znal videti težave, omejenosti in nemoč osebe, kakor tudi njeno veselje, njene možnosti, njena najplemenitejša stremjenja. Zdaj je na vas, da ga posnemate. Delajte to v medsebojni povezanosti, črpajte moč za vaše občestvo v zavzetem poslušanju Besede in v pobožni udeležbi pri evharistiji, ki je vir življenja Cerkve, še več, ki je njeno srce. Bodite poslušni Svetemu Duhu, da vas bo „*odel z močjo z višave*“ (prim. Lk 24,49) in se boste mogli kakor prvi učenci z gorečnostjo posvetiti delu za novo evangelizacijo.

Naj bo vaša prva in temeljna skrb evangelizirati, oznanjati vsem veselo

Papež Janez Pavel II. govori v mariborski stolnici delegatom slovenske sinode in drugim izbranim predstavnikom. - Foto: Rafael Marn

novico o odrešenju v Kristusu. Pri tem se ne bojte zahtevati tiste svobode, ki je potrebna za opravljanje poslanstva Cerkev. Kolikor imajo kristjani kot državljani dolžnost prispevati k skupnemu dobremu celotne družbe, imajo kot verniki pravico, da njihove legitimne dejavnosti niso ovirane. Ob upoštevanju temeljne vloge krščanstva in katoliške Cerkev v zgodovini in kulturi Slovenije smemo zato upravičeno pričakovati, da bo sodelovanje med Cerkvijo in državo napredovalo hitreje, z večjo zavzetostjo za premagovanje sedanjih težav ter v dobro tistega sodelovanja, ki je v interesu celotne družbe.

Zdaj pa bi se rad obrnil na vso slovensko Cerkev, ki jo vi tukaj dostojno zastopate. Rad bi spregovoril na srce vsakega vernika v vsakem kotičku vaše ljubljene dežele.

Vsem in vsakomur bi rad dejal: Cerkev, ki živíš v Sloveniji, „izberi življenje“; izberi predvsem ta dragoceni dar Boga Stvarnika in Odrešenika! Ponesi ga tistim, ki nimajo moči za odpustanje, možem in ženam, ki so okusili grenkobo neuspeha v zakonu; ponesi ga mladim, ki so vse prevečkrat žrtve zgrešenih idolov; ponesi ga slovenskim družinam, da bodo z zaupanjem in velikodušnostjo izpolnjevale svoje zahtevno poslanstvo; ponesi ga vsem, ki si prizadevajo za božje kraljestvo, da ne bodo omagali v težavah; ponesi ga vsem, ki s svojim delom in še posebej s prevzemanjem javnih odgovornosti prispevajo k skupnemu dobremu vseh državljanov.

Cerkev, ki si v Sloveniji pričevalka upanja, nadaljaj pot, na katero si se podala pred tisoč dvesto petdesetimi leti, in pogumno prestopi prag tretjega tisočletja. Sledi korakom Kristusa, posnemaj vzor svetega Andreja, apostola, zavetnika mariborske škofije in blaženega škofa Antona Martina Slomška, tega zgleđa prosvetljenega in neutrudnega pastirja.

Naj bedi nad teboj in vsako tvojo zamislijo presveta Devica Marija, Mati in Kraljica Slovenije, ki jo tvoje ljudstvo časti z imenom *Marija Pomagaj*. Zagotavljam ti, ljubljena Cerkev, ki živíš v Sloveniji, zagotavljam vsakemu tvojemu udu, kakor tudi vsemu slovenskemu ljudstvu svojo molitev, in vas vse in vsakogar iz srca blagoslavljam.

Dan, ki ga je naredil Gospod

Združeni s praznikom v Mariboru smo se Slovenci v Buenos Airesu poklonili blaženemu Antonu Martinu Slomšku

JERNEJ TOMAZIN

Dan, o katerem so sanjali in zanj molili rodovi Slovencev, je končno nastopil. Papež, „ki nas ima rad“, je na slovenski zemlji proglasil za blaženega prvega Slovenca, škofa Antona Martina Slomška, v nedeljo, 19.9.1999. Če bi verjeli v številke, bi rekli, da je devetica naša srečna številka: v devetdesetih letih smo dosegli svojo polnoletnost v narodnem in duhovnem življenju - svojo državo in svojega svetnika! V nam že davnem letu 1922 je to misel razvijal teolog in žrtev komunizma prof. dr. Lambert Ehrlich: „...Polnoletnost Francije v Cerkvi je bila kronana s proglasitvijo Ivane Arške za narodno svetnico... Naloga slovenskega naroda je rasti v narodno in duhovno polnoletnost in to bomo doživeli takrat, ko bomo imeli vse tiste ustanove kot jih imajo drugi narodi, in ko bomo imeli v občestvu Cerkve svojega narodnega svetnika.“ (Ruda Jurčec, Skozi luči in sence I, 149)

Veliki slovenski praznik v Mariboru je imel svoj sorazmeren odmev le pet ur pozneje tudi v Buenos Airesu. Krovna organizacija Zedinjena Slovenija in Medorganizacijski svet sta namreč določila, da bo praznovanje vsakoletnega Slo-

venskega dne letos posvečeno škofu Antonu Martinu Slomšku v nedeljo, 19. septembra, v krajevnem Domu, ki nosi njegovo ime, v mestu Ramos Mejía, v okolici prestolnice Buenos Aires. Slavju so se pridružili tudi zastopniki društev Triglav ter iz Bernala in Rosaria. Slovenski dan, že 44. po vrsti, je imel geslo „Sveta vera bodi vam luč“, Slomškov dom pa je ta dan slavil tudi 38-letnico blagoslovitve. Čudovito pomladansko vreme, ves dan modro nebo brez oblaka, kar je neobičajno za ta letni čas, je dodalo prazniku še poseben blesk. Vse priprave, organizacija in izvedba cerkvenega, kulturnega in družabnega programa pa so bile na taki višini, da potrjujejo mnenje, da so vsi sodelujoči (okrog 300) dali vse najboljše iz sebe v zavesti, da za našega Slomška ni nič preveč.

Prostori vrt Slomškovega doma, odet že v pomladno brstenje in še slavnostno okrašen, je nudil pravšen okvir orjaškemu prizorišču (zamisel Tone Oblak, izdelava Tone Kastelic in Tine Štefe s pomočniki), čigar osrednji del je krasila zelo uspela velika slika v reliefu blaženega Antona Martina Slomška z Blažem in Nežico (Stane Snoj). Za mašo

19.9.99. v Slomškovem domu, ko smo bili v duhu zbrani s slovensko Cerkvijo ob papežu in Slomšku. - Foto: M. Vombergar

na prostem pa je bila na odru umetniško izdelana oltarna miza (Tone Oblak) in ovenčana podoba brezjanske Kraljice, ki nas spremlja že iz taboriščnih let (delo akad. slikarja Friderika Jerine), obdana s cvetjem v slovenskih barvah. Kmalu po enajsti uri so začeli prihajati rojaki iz vseh slovenskih naselij Vélikega Buenos Airesa in tudi iz notranjosti dežele, izstopali so številni otroci v narodnih nošah, razgovarjajoč se o zadnjih novicah iz Maribora, ki so jih ujeli na kabelski TV ali v jutranjkih („Clarín“ s polmilijonsko naklado je pozdravil z močnim naslovom Papež potuje v Slovenijo in točno predstavitev škofa Slomška in Slovenije).

Slavje Slovenskega dne se je pričelo z dvigom na drog narodnih zastav ob petju himen in pozdravom gostitelja, predsednika Slomškovega doma Marjana Jožeta Lobode. Zastavonoše iz vseh Domov, obdani s številnimi narodnimi nošami, so načelovali sprevedu ministrantov in mašnikov na oder, in ustvarili s svojo barvitostjo pester „pušeljc“ slovesnosti mašne daritve. Službo božjo je daroval delegat dušnih pastirjev v Argentini prelat Jože Škerbec, z njim pa so somaševali: poddelegat p. dr. Lojze Kukovica DJ, prelat Jože Guštin, Toni Bidovec, Janez Cerar CM, Franc Šenk in Franci Cukjati. Globok vtis je napravil na vse navzoče govor, ki ga je imel pet ur preje papež Janez Pavel II. v Mariboru in ga je prelat Škerbec podal namesto slavnostne pridige. Peto mašo in pesmi posvečene Slomšku je izvrstno izvajal Mladinski

zbor Slomškovega doma pod vodstvom prof. Ivana Vombergarja. Haendlova Aleluja je bila na koncu še kako na mestu, izraz veselja nad novim blaženim.

Zelo zanimiva in dokumentarne vrednosti je bila fotografska razstava iz življenja slovenskih šolskih tečajev v Argentini skozi petdeset let (pripravil arh. Ivan Kogovšek). Po slavnostnem kosilu (Pavla Kovač Škraba in pomočnice), ki se ga je udeležilo nad 260 gostov, je bilo kar dovolj časa za družabnost, šolarji pa so se lahko udeležili likovne delavnice za risbe na temo Iz Slomškovih del (vodila Vera Breznikar Podržaj).

V uvodu v kulturni program sta pozdravila številne navzoče (okrog tisoč) predsednik osrednjega društva Tone Mizerit in opolnomočeni minister veleposlaništva RS Tomaž Kunstelj. O blaženem Slomšku in njegovem pomenu za slovenski narod je spregovoril arh. Jure Vombergar. Osvetlil je njegovo učenje na mnogih poljih in ki še tudi dandanašnji ni izgubilo svoje veljave. Tudi v tem je njegova veličina. Slomšek je učenik za vse čase prav zaradi tega, ker je imel pogled usmerjen v večnost, ker je bil svetnik.

Osrednji del kulturnega programa je bila premiera pesnitve Zorka Simčica „Dan, ki ga je naredil Gospod“, recital za soliste in zборе. Uvod in povezavo je napisal Tone Rode, podajala pa prof. Neda Vesel Dolenc in Emil Urbančič. Režiser dr. Štefan Godec je postavil na oder šest recitatorjev solistov in pet zborov (150 nastopajočih) in dosegel izre-

den učinek kvalitetnega besedila Simčičeve pesnitve. Nastopili so: Andrejka Vombergar Štrfiček, Lučka Jereb Oblak, Nevenka Godec, Gregor Modic, Danijel Grbec, Martin Sušnik, recitatorska zbor (šolski tečaj A. M. Slomška - vod. Saša Zupan Omahna - in srednješolski tečaj rav. M. Bajuka - vod. prof. Neda Vesel Dolenc) in mladinski pevski zbori (Slomškov dom - prof. Ivan Vombergar, Naš dom San Justo - prof. Andrejka Selan Vombergar in otroški zbor Zedinjene Slovenije - Marta Selan), ki so vstopali s kvalitetno izvedbo Slomškovih pesmi. Solidno ozvočenje (Pavel Malovrh in Janez Jereb) in lučni učinki (Matjaž Ribnikar in Danijel Cestnik) so pripomogli, da je izvedba pesnitve odlično uspela. Ni odveč zapisati, da so režiser in vsi sodelujoči pri izvedbi prvi in drugi rod tu rojene mladine.

Zaključni verzi pesnitve so kar rastle v višek:

O, blaženi Anton Martin!

*Če kdaj, to bil je čas,
ker čas se je iztekal...*

*... že smo sami v omotici, na duši bolni,
sami začeli rezati si žile,
tokrat sami začeli si natikati verige,
ugaševati je začela lučka vere,
rjaveti smo pustili svetli ključ
do omike zveličarne -*

*ko je tedaj zaradi tebe spet napočil
dan, ki ga je naredil Gospod - - -*

- - - ne, ne! Začela se je

DOBA, KI JO JE NAREDIL GOSPOD.

O, blaženi Anton Martin,

*slovenstva žive vode večni vir:
Slovenska doba, ki jo je priklilcal On*

tako za zdaj, za vedno in za vekomaj.

Amen.

Smiselno so za zaključek zavezneli mogočni akordi hvalnice Hvala večnemu Bogu, ki jo je z nastopajočimi pela vsa množica udeležencev. Hvala, Gospod, ki si nam v svojem služabniku Antonu Martinu dal tolikega priprošnjika in vzornika! ■

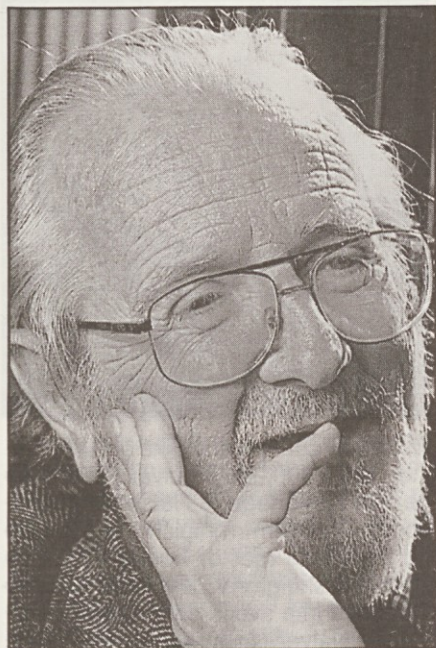
Slomškov dom v Ramos Mejiji na večer dne, ko je bil Slomšek proglašen med blažene.

Foto: Marko Vombergar

POGOVORI ob kavi

Zapisuje Srečko Jug

Pavel se je potepal nekje po svetu in bil v času Slomškove beatifikacije seveda tudi v Sloveniji, Peter pa je nekaj bolehal, tako smo po dolgih tednih tisto nedeljo po sveti maši spet krenili skupaj na kavo.

Peter je hotel pokazati, da je na tekočem in je izvlekel iz žepa *Duhovno življenje*: „Ali sta brala poročilo kardinala Kuharića, kako se je leta 1991 papež Janez Pavel II. osebno zavzel za priznanje slovenske in hrvaške države?”

„Misliš na poročilo v rubriki „Ogledalo”, sem ga vprašal.

„Jasno, kje pa drugje,” je bil nestrpen Peter.

„Saj ravno to je, nikjer drugje,” sem pritrnil. „Ob obisku svetega očeta v Sloveniji bi morali brati o tem, kako je Janez Pavel II. v času slovenskega osamosvajanja vztrajal na priznanju države navkljub vsem predstavnikom zahodnih velesil z ameriškim predsednikom Bushem na čelu. Pa so slovenski mediji tožili, koliko stane državo papežev obisk, in se zgražali nad tako 'zapravljivostjo'. O hvaležnosti niti sledu.”

„Pričakovati od bivših komunistov hvaležnost bi bilo smešno, saj so do

konca upali, da naše države svet ne bo priznal in se bodo lahko vrnili pod okrilje 'reformirane' Jugoslavije,” je posegel v pogovor Pavel. „Manj razumljivo je, da vidik, ki ga omenjata, ni bil poudarjen niti v slovenskem verskem tisku.”

„Jaz sem o tem bral v *Družini*, mislim pa, da je verski tisk ob navdušenju nad množico, ki se je zbrala okrog svetega očeta, vendarle kaj spregledal,” je zabundral Peter.

Na moje vprašanje, kaj misli, je nadaljeval: „Ali vesta, če je bil na Betnavi pri Mariboru ob papežu prisoten tudi naš kardinal dr. Alojzij Ambrožič?”

„Seveda je bil. Še ko je bil tukaj, je pravil, da pojde za Slomškovo beatifikacijo v Slovenijo, saj si ga lahko sam slišal,” sem ga zavrnil.

Peter me je pomilovalno pogledal: „Prav zato. Slišal sem, kaj je kardinal rekel, bral pa o njem nisem nič.”

„Jasno, da je bil kardinal Ambrožič na Slomškovi beatifikaciji. Sam sem ga videl,” je pritrnil še Pavel pa nadaljeval: „Res pa je, da se je slovenska televizija hudo trudila, da ga ne bi pokazala. Videl sem, kako se je na Betnavi pogovarjal s prof. Peterletom, pa so se televizijske kamere, ki so stale tam okoli, pričele vse po vrsti obračati proč, da ne bi po pomoti pokazale nekaj, kar bi šlo njihovim šefom na živce.”

„Pa to je vendar svinjarija,” se je razburjal Peter.

„Morda je svinjarija, a je razumljivo, saj obvladujejo medije še vedno stare in Cerkvi sovražne sile. Razumljivo je tudi, da ti ljudje niso kazali po TV npr. nadškofa dr. Rodeta. Težje pa je razumljivo, da kardinal Alojzij Ambrožič ni omenjen niti v slavnostni številki tednika, ki je izšel po papeževem obisku,” sem dodal.

Pavel mi je pritrnil: „Nisi edini, ki je opazil, da je bil v omenjeni številki dodeljen prostor za mnenja mnogih cerkvenih dostojanstvenikov, da pa se našim časnikarjem ni zdelo vredno omeniti edinega Slovenca, ki ima v katoliški Cerkvi mesto kardinala, kaj šele, da bi ga vprašali za kako mnenje. Po moje gre za pomanjkanje razgledanosti,” je Pavel pojasnil in bil z mislimi očitno že drugje.

Peter pa se ni mogel ločiti od dogodkov ob Slomškovi beatifikaciji. „Kaj pravita k temu, da je papež omenil bližnja grobišča, kjer ležijo po komunistih pomorjeni Hrvati? Kako to, da pri tem ni omenil desetstisočev Slovencev, ki so jih takrat pomorili?”

„Tega pa ni kriv papež,” je rekel

Pavel in gledal zamišljeno predse.

„Zakaj to praviš?”

„Ker so omenjeni stavek predložili papežu slovenski organizatorji na pobudo nekega Hrvata iz emigracije. Pri tem pa so nerazumljivo 'spregledali' slovenske žrtve, ki ležijo po neštetih grobiščih naše dežele,” je pojasnjeval Pavel.

„Kaj boš rekel, da so to 'spregledali’,” se je razburjal Peter. „Kaj takega se ob obisku, pri katerem pretehtajo vsako besedo, ne spregleda.”

„Ne razumem,” sem posegel še jaz, „praviš, da so naši upoštevali željo Hrvatov, njim samim pa se ni zdelo vredno omeniti grobišč, v katerih je Bog ve koliko slovenskih mučencev?”

Pavel je molče pritrnil. „Pa od kod veš vse to?” sem vprašal.

„Vem. Ne bom povedal vira, a lahko verjameta, da je zanesljiv. Morda bosta tako lažje razumela, kako to, da se je Kučan ob slovesu drznil svetovati papežu, naj ne proglasi za mučence 'spornih' ljudi, kot npr. škofa Vovka in mladca Grozdeta, češ da bi to v Sloveniji razburilo duhove.”

„Ali ni dovolj, da so komunisti morili slovenske katoličane, da so Vovka zažgali, zdaj bi radi še papeža učili ali ustrahovali! Kaj pa si mislijo!” je vzrojil Peter.

„Mislijo, da je na cerkveno vodstvo mogoče vplivati, saj imajo v tem kar nekaj izkušenj, upajo tudi, da je med katoličani še vedno dosti takih, ki jim je bolj pri srcu udoben molk kot pogumno pričevanje o mučencih, vedo pa tudi, da bo z razglasitvijo žrtve slovenskih komunistov za krščanske mučence za vedno konec mita o OF in NOB. Revolucija bo končno prišla v zgodovino taka, kot je v resnici bila. Zato tisti, ki imajo od nje še vedno koristi, skušajo to preprečiti ali vsaj zavreti,” sem rekel in Pavel mi je spet molče pritrnil.

Peter pa naju je opomnil, da ni prav ob tako veselem dogodku, kot je razglasitev prvega Slovenca za blaženega, ustavljati se pri malenkostih. Kar pozabil je, da se je malo praj zaradi teh malenkosti tudi sam razburjal. Na moje začudenje pa je Pavel zmajal z glavo in ga razočarano pogledal: „Tudi ti, Peter?”

Zdelo se mi je primerno, da se za prijatelja potegnem: „Kaj pa ti je naenkrat naredil Peter? Saj ima prav.”

Pavel pa me ni slišal in je še naprej govoril Petru: „Tudi ti ponavljaš tisto o 'našem prvem svetniku'. Kot da bi Slovenci prišli v zgodovino nekje v devetna-

Kardinal DR. ALOJZIJ AMBROŽIČ se pogovarja

Gospod kardinal, povejte nam kaj o Kanadi. Argentina je za naše pojme velika država, če jo primerjamo s Kanado, je pa najmanj trikrat manjša od nje.

Res je, Kanada je precej večja od Argentine. Njen sever se razteza tja do Severnega pola. To so ogromni predeli, kjer živi zelo malo ljudi. Tam so jezera in gozdovi. Samo provinca Ontario ima 30.000 jezer, od katerih marsikatero nima niti imena. Glede gozdov moram reči, da nimamo več nekdanjih bogatih gozdov s trdim lesom. Pred 100 leti so tako imenovani roparski baroni posekali ves hrast in bukovje, edino javor se je še ohranil. Od začetka sploh niso pogozdovali. Mislili so, da je les tako kot zrak, vsem na razpolago. Kasneje so začeli pogozdovati s cipreso in smreko.

Kanada ima 31 milijonov prebivalcev in dva uradna jezika: angleščino in francoščino. Ali se Kanadčani učijo obeh jezikov v šolah?

Kanadčani naj bi se učili obeh jezikov. Praksa je malo drugačna. Provinca Ontario, ki meji na večinsko francoski Quebec, ima res radijske in televizijske oddajne postaje v obeh jezikih, čeprav je francoskih manj kot angleških, ker je tudi ljudi francoskega izvora v Ontariu manj. Imamo šole in časopise v obeh jezikih, ni pa francoskega dnevnika, ker bi imel premalo kupcev. Dvojezična je še ena provinca na vzhodu. Na zahodu pa Francozov ni in zato tudi občutka, da bi potrebovali francoščino, ni. To je razumljivo zaradi velikanskih razdalj. Nemec, ki živi v Kölnu, bo bolj razumel potrebo po francoščini kot drugi, iz Berlina.

Kaj pomeni ime Toronto? Kakšno klimo imate?

Toronto je indijansko ime, ki pomeni prostor ali kraj srečanja. Razni indijanski rodovi so prihajali po tistih rekah in rečicah do Ontarijskega jezera, da so trgovali in se tam srečevali.

Glavno mesto je Ottawa, ki je admi-

nistrativni center kanadske države, majhen kraj s 300.000 prebivalci. Izbrali so ga prav zaradi lege, ker leži med Quebecom in Ontarijem in ni tipično ne angleško ne francosko mesto. Podobno, kot so izbrali Washington v ZDA. Glavno mesto Quebeca ima svojih pol milijona prebivalcev. Največji mesti sta Toronto z dvema milijonoma in pol prebivalcev in Mon-

jestem stoletju. Kar je bilo prej, kot da ne bi bilo naše."

„Nič se ne razburjaj, ali se ne zahvaljujemo Bogu še v molitvici, za prvega blaženega?“ sem še naprej branil Petra in mimogrede tudi znano molitvico.

Končno me je Pavel le pogledal, čeprav ne ravno spoštljivo, in pričel učiti, kot da bi bila s Petrom kaka šolarja ali kaj. „Ob veselju nad Slomškom so ljudje, ki jim ni zameriti, če naše zgodovine ne poznajo, ker to končno ni njihov posel, pozabili na dejstvo, da je živel slovenski rod, še ne dolgo tega, na precej obširnejšem ozemlju kot je današnje.“

„Misliš na sveto Emo, ki je bila koroška plemkinja? Saj ni gotovo, če je bila Slovenka,“ se je obregnil Peter.

„Seveda mislim nanjo, čeprav bi kak Štajerc ne soglašal, da gre za koroško rojakinjo. Ne vem, zakaj dvomiš, da je bila našega rodu. Njena posestva so se raztezala celo na ozemlju Savinje, Save in Sotle. Devet stoletij smo jo častili Slovenci kot svojo svetnico in kar dva ljubljanska škofa, Žiga Lamberg in To-

maž Hren sta se trudila za njeno uradno kanonizacijo.“

„Kje si pa spet to staknil?“ sem rekel in z glasom pokazal, da dvomim o verodostojnosti takih podatkov.

„Kje neki. V 'Letu svetnikov'; pa sam poglej, če ne verjameš,“ je bil rahlo zafrkljiv odgovor.

„No ja, pa to je svetnica, blaženi pa je Slomšek prvi,“ sem vztrajal.

„Ni tako gotovo,“ je imel spet svoj prav Pavel. „Ali nista nikoli slišala govoriti o svetem Domicijanu?“

„Misliš tistega, ki ga častijo Korošci okrog Millstadskega jezera?“ se je vtaknil Peter, ki je v mladih, begunskih letih delal tam nekje pri nekem kmetu.

„Tistega, seveda.“

„Jaz sem bral, da je zgodba o svetem Domicijanu navadna izmišljotina!“ je vedel Peter.

Pa je Pavel spet pričel z razlago: „Res, tako so pričeli praviti v tem stoletju pod vplivom nemških piscev. Zdaj pa nam je zgodovinar Jožko Šavli dokazal, da gre za slovenskega vojvoda, ki ga je gosposvetski škof Osvald proglasil za

svetnika. Isti škof je proglasil za svetnika tudi svetega Modesta. Takrat so imeli to pravico krajevni škofje na podlagi krajevnih prič in tradicij.“

„Ne verjamem, da bi kak vojvoda bil lahko svetnik,“ je podvomil Peter, medtem ko jaz nisem vedel, kaj naj si mislim ob Pavlovih podatkih.

„Kako, da ne,“ se je razburil sicer mirni Pavel. „Ali nimajo Čehi svetega Vencслава, ki je bil kralj, pa Madžari sv. Štefana, pa Ukrajinci sv. Vladimirja, da o frankovskih svetnikih iz kraljevih družin niti ne govorim. To so bili ljudje, ki so svojo vero vzeli zares.“

„Škoda, da o tem vemo tako malo,“ sem pripomnil.

„Res, a če se ne zanimaš, ne boš nikoli vedel nič,“ mi je zaprl usta Pavel, Peter pa je miril, naj bomo zadovoljni, da imamo v nebesih poleg množice neznanih svetnikov in mučencev tudi od Cerkve razglašenih več, kot pa smo mislili.

S to mislijo v srcu smo se poslovlili in si želeli prijetno nedeljo.

Pa še drugič kaj

treal, ki jih ima dva milijona. Toronto ni samo najvažnejše mesto v gospodarskem oziru, ampak je za angleški svet tudi najpomembnejše kulturno središče.

Pozimi imamo do 30 stopinj mraza pod ničlo, poleti pa 30 stopinj vročine nad ničlo. Letošnje poletje je ta prišla celo do 40 stopinj. Imamo pač kontinentalno klimo. Kakšni so bili moji prvi občutki glede tega? Mrzla zima s snegom v decembru, januarju in februarju me ni motila. Zares zoprna meseca sta bila zame marec in april. Vsako leto se pa čudim, ko drevesa sredi maja v dveh tednih ozelenijo. Prej nič, potem pa vse v listju, v dveh dneh. Silno lepa je pa naša jesen. Imamo drevesa, kot npr. neki javor baržunastih barv, ki jeseni porumenijo in pordečijo v krasnih barvah. Ta slikovitost naših gozdov traja do konca oktobra.

Na kaj ste se najteže privadili, ko ste prišli v Kanado?

Nazadnje sem se privadil na angleški humor, ki je svoje vrste. V začetku nisem razumel njihovih šal. Če sem pa jaz kdaj prevedel kakšen vic iz slovenščine, pa oni niso razumeli mene in so se spraševali, zakaj se smejem. Prvo leto je bilo neprijetno tudi zaradi neznanja jezika, ko so mi morali ponavljati, kar so mi rekli, da sem jih končno razumel. Tudi njihove nedelje so bile drugačne. Nedelja je bila protestantska nedelja, ko je bilo vse zaprto. Otroci niso smeli gojiti niti športa. Sicer so ga, a so jih policaji preganjali. Takšen pečat so dali nedeljam protestanti, presbiterijanci. Njihovo mišljenje dobro ponazarja italijanska šala, ki govori o nekem presbiterijancu, kateremu je zdravnik predpisal, da mora vsak dan prehoditi določeno število kilometrov. Od ponedeljka do sobote ni imel nobenega problema. V nedeljo pa ni bilo tako preprosto, če je hotel ostati zvest cerkvenim navodilom. V nedeljo bi moral ostati doma in brati Sveto pismo, ne pa gojiti športa. Šel je k svojemu duhovniku in mu razložil zdravnikov predpis, da mora zaradi zdravja tudi v nedeljo prehoditi predpisane kilometre. Duhovniku se je prvi hip pomračilo čelo, potem je pa odgovoril: „Ja, tudi ob nedeljah lahko hodiš, pod pogojem, da ne - uživaš.“

Koliko je slovenskih priseljencev in katere so druge narodnostne skupine v vaši nadškofiji?

Slovencev je približno 20.000. V glavnem so to povojni politični begunci in poznejša ekonomska emigracija. Stare generacije naseljencev že skoraj ni več.

Kardinal Alojzije Ambrožič je obiskal v nadškofijskem dvorcu buenosaireškega nadškofa dr. Jorgeja Bergoglia. - Foto: Marko Vombergar

Če naj omenim samo največje narodnostne skupine, je 400.000 Italijanov ali italijanskega porekla, od 150 do 200.000 Portugalcev, od priseljencev iz Južne Amerike je največ Ekvatorjancev, 150.000. Potem je še 100.000 Indijcev, 50.000 Kitajcev, prav toliko Korejcev. V moji nadškofiji je veliko etničnih župnij, maše so v 28 jezikih, verniki so pripadniki 30 različnih narodnosti.

Katere so glavne veroizpovedi v Kanadi?

Tudi pri nas je največ katoličanov. V moji nadškofiji je 55% vseh prebivalcev katoliške vere. Takoj za nami pridejo anglikanci, 350.000. Svoje dni so bili oni večinska Cerkev. Zdaj so na drugem mestu, ker anglikanske emigracije skoraj ni več. Za njimi je tako imenovana United Church, Združena cerkev, ki ima svojih 300.000 vernikov. Ta in anglikanska Cerkev, obe, na žalost izgubljata članstvo. Potem so še druge razne veroizpovedi.

Koliko katoliških škofij in kardinalov ima Kanada?

Škofij je 70, škofov čez 100, med katerimi so pomožni, upokojeni itd. Nekatere škofije so teritorialno ogromne, a majhne po prebivalstvu. Kardinalov nas je pet: dva v aktivnosti, dva starejša gospoda že v pokoju, in en Kanadčan, ki je postal kardinal v Rimu, a je tudi že upokojen. Aktivna sva: kardinal iz Montreala in jaz iz Toronta.

Kot pomožni škof v Torontu ste imeli na skrbi izseljenske skupine raz-

nih narodnosti. Znanje katerih jezikov vam je pri tem koristilo?

Italijanščina, portugalsščina nemščina, francoščina, angleščina in slovenščina. S Hrvati sem govoril slovensko, oni pa z mano hrvaško. Posebno kajkavci nas dobro razumejo. Portugalščine sem se šel posebej učiti.

Kako delujete kot nadškof?

Jaz bi rekel kot škof. Moja glavna naloga so dolžnosti torontskega škofa. Nadškofija nastane, ko se neka škofija razdeli in materna škofija postane nadškofija. Toronto je postal nadškofija pred 120 leti. Biti nadškof v Torontu pa ne pomeni toliko kot biti metropolit v Sloveniji. Pri nas imam edino pravico, da nastavim novega škofa v tistih škofijah, ki so v moji bližini.

Kot torontski nadškof pa imam precejšen vpliv zaradi samega mesta Toronto. Po navadi vsako manjše mesto z nezaupanjem gleda na večjega, zato moram biti včasih zelo previden, da nisem preveč „važen“. Dejansko se pa tudi v drugih škofijah ozirajo na to, kaj bo naredilo Toronto.

Kako je z udeležbo pri nedeljskih mašah v vaši nadškofiji? Kako je z novimi poklici duhovnikov, redovnikov in redovnic?

Inštitut, ki se bavi s statistikami in dela ankete, nam je dal naslednje podatke: 28% vernikov gre vsako nedeljo k maši, do 5% vernikov gre več kot enkrat na teden k maši. Kar pa raste in se je v zadnjih petih letih dvignilo od 5 na 12%, je pa število vernikov, ki hodijo dvakrat

ali trikrat na mesec k maši. 45% ljudi gre k maši vsaj dvakrat na mesec. Številkam najprej nisem verjel. Ko so ponovili anke-to, je ta prišla do istih rezultatov..

Kako je s poklici? Pri redovnicah padajo. Rastejo nekateri manjši redovi, kot npr. vrsta posebnih karmeličank, rastejo tudi sestre Matere Terezije, sicer počasi, ker je zelo zahteven red. Redovniki tudi na splošno padajo, čeprav nekateri precej manj kot drugi. Minoriti pa celo naraščajo. Frančiškani na splošno naraščajo, jezuiti pa silno padajo. V Kanadi je močen francoski red bazilijancev. Ti ne vedo, ali so v prvi vrsti učitelji ali duhovniki ali socialni delavci, vsak dela po svoje in zato njihovo število pada. Tudi število svetnih duhovnikov je do leta 1980 upadalo, zdaj pa polagoma narašča.

Ali imate katoliške šole, univerzo, kako izrabljate sredstva javnega obveščanja?

V Torontu imamo eno katoliško univerzo. Šole so dejansko državne, ker jih plačuje država, a so katoliške. Katoliškega dnevnika nimamo, imamo pa tednik, The Catholic Register, ki ga ne naroča veliko ljudi, ampak vsaj obstaja. Po televiziji imamo vsak dan polurno oddajo, ki jo porabimo za prenos svete maše. Odkrili smo, da se maša s pridigo najbolj obnese. Imam pa osebo, ki se imenuje 'Public relations person', ki drži zvezo z občili, s časopisi in televizijo. Naš 'Public relations person' je ženska, ki odlično vrši svojo funkcijo. Nanjo se mora obrniti tudi vsak, ki hoče imeti z menoj intervju.

Kaj je tisto, kar predstavlja največji problem pri vašem poslanstvu?

Televizija sekularizira, pa naj bo še tako dobra. Pa ne vem, zakaj. Eden najboljših angleških zgodovinarjev, anglikanski duhovnik, ki je učil ali še uči na Oxfordu, je napisal precej knjig, med temi tudi eno o sekularizaciji v 19. stoletju. Nakazuje, da so časopisi sekularizirali, če so bili krščanski ali pa nekrščanski. Brez dvoma televizija sekularizira. Mor-da zato, ker je narejena po človeku.

Kaj vam daje največ upanja v življenju vaše krajevne Cerkve?

Laiki se vedno bolj zavedajo svoje naloge v Cerkvi. Ta proces ni hiter. To se izraža na razne načine. Niti se ne izrazi zmeraj na organiziran način. Navadno je tako, da ljudje poskušajo biti boljši, da prično sodelovati, da se v javnosti pokažejo katoličana, delajo duhovne vaje itd. To je zame najbolj važno. Potem so nekatera nova gibanja, od katerih se nekatera prijemajo, druga pa malo ali nič. To me spet zanima, zakaj. Recimo fokolares se ne primejo. Navdušujejo pa karizmatična gibanja, neokatehumenska gibanja in Opus Dei. To je znamenje, da Cerkev živi.

Ali torontska nadškofija pokriva kakšno področje Baragovega misijona?

Ne, se ne pokrivata nikjer. V našem arhivu je Baragovo pismo, ki ga je pisal torontskemu škofu za jurisdikcijo, ko je šel skozi našo škofijo na poti v Rim. Silno lepa pisava!

Ali je ostal med indijanskimi potomci spomin na Friderika Barago? Ali so še vidni sadovi njegovega kulturnega delovanja?

Da, med njimi je ostal spomin na Barago. O Indijancih je zanimivo tole: kadar mi proslavljamo Barago, se nam Indijanci nočejo pridružiti. Oni ga hočejo proslavljati po svoje. Silno težko jih je privaditi na sodelovanje.

Baragovo delo je ogromno. Samo njegov slovar je izšel Bog ve kolikokrat! Njegovo slovnico še vedno uporabljajo. Če ne bi bilo Barage, naši Indijanci ne bi imeli pismenega jezika, bi ga morali šele zdaj ustvarjati.

Kakšne so vaše specifične naloge kot kardinal?

Kot kardinal imam odgovornost, da volim papeža. Ko postanete kardinal, morate iti večkrat v Rim na razne seje, posledica tega imenovanja pa so še druge: več ljudi pride k vam po nasvet, v Cerkvi in pri civilnih oblasteh vaša beseda velja več kot je prej veljala.

Najbolj pereča vprašanja, s katerimi se srečuje Cerkev v svetu in v sebi?

Cerkev mora nekako premisliti sama sebe, mora preštudirati svojo teologijo, svojo moralo, ne zato, da bi jo spremenila, ampak, da bi ta morala in ta evangelij govoril sedanjemu svetu. To ne pomeni, da ga bo svet sprejel. Ne smemo si delati utvar, da bomo tako prepričevalno govorili, da nas bo vsak sprejel. Kristus je bil brez dvoma najboljši učitelj in je kljub temu končal na križu. Kdaj nas ne razumejo, ker nas nočejo sprejeti. Včasih nas nočejo sprejeti, ker nas razumejo. Če vzamemo čisto konkretno: primer nadškofa Rodeta. Prav zato, ker jasno pove, mečejo kamenje vanj, ker ga razumejo, kaj hoče povedati.

Po drugi strani imamo znanost, ki se v nekaterih ozirih tako hitro razvija - genetika, manipulacija genov itd. - ter prinaša nova in težka moralna vprašanja, na katera ni vedno lahko odgovoriti. Tu ne moremo a priori enostavno reči: to je narobe. Ko včasih poslušam naše mlade moralne teologe, se čudim, ko vidim, da se ne bojijo teh izzivov.

Problemi v Cerkvi? Delno se laiki zmeraj bolj zavedajo svoje pomembnosti in nekateri si prav po svoje predstavljajo, kako naj bi, recimo, volili svoje župnike in škofo. Treba je učiti, usmerjati, upoštevati vsa sprejemljiva mnenja.

Katere ideje ali verstva so tista, ki

Kardinal Ambrožič govori slovenskim romarjem iz Buenos Airesa in okolice, ki so se 22. avgusta zbrali na romanju v Lourdesu. - Foto: Marko Vombergar

Slovenija danes

BRANKO ROZMAN

BREZ LUSTRACIJE NE BO ŠLO

Kdor ima svoj narod rad in pozna dve dejstvi - to, da je bil komunizem s svojo revolucijo in polstoletnim totalitarizmom največja kuga na Slovenskem v tem stoletju, in to, da zasedajo pri nas še vedno 83 odstotkov vodstvenih mest v javnem življenju kadri iz tega tabora - bo z gornjim naslovom soglašal.

Naš prostor je nujno potrebno miselno in čustveno očistiti. Tako, kot je sedaj, ne more iti več naprej. Ljudje z „edinim znanstvenim pogledom na svet“, ki niso sposobni obsoditi laži in zločin, nimajo legitimacije za vodstvena mesta v družbi. Morajo se umakniti. A se nočejo. Torej jih mora umakniti narod. Po demokratični poti. Taka pot je lustracija. Upamo, da bo priložnost za to po volitvah konec prihodnjega leta.

• Oh, ta nesrečna sprava - Blaža Cedilnik, *Zaveza*, št. 32

Karprecejšen korak k spravi v smislu iskanja resnice so napravili avtorji razstave *Temna stran meseca*. Vendar me je ena stvar zelo motila. Da so omenjali neke ljudi, pa niso povedali njihovih imen. Rekli so, da so ti ljudje (zločinci) še živi, da dobro živijo, da jih nihče ne preganja in nekaj v tem smislu. Potem se pa čudimo, da je malega človeka še vedno strah. Seveda ga je strah, kajti on to razume tako, da se boji, da si ne upajo povedati imen. Za spravo bi bilo treba povedati, kdo je grešil nad narodom. Kdo nam je nakopal stoletno prokletstvo.

KJE SO NAŠI KRISTJANI?

Nečesa na noben način ne morem razumeti. Namreč tegale. Če nas je v Sloveniji katoličanov več kot 70 odstotkov, kot nam zagotavljajo statistike, in če smo vsi ti vsaj toliko katoličani, da sprejemamo vero v Kristusa in v vrednote, ki jih je oznanil - med drugim resnico, pravico, svobodo, ljubezen - kako je potem mogoče, da na volitvah ne dobijo večine stranke, ki niso nastale iz partije? Saj stranke, rojene iz partije, ne sprejemajo ne Kristusa ne njegovih vrednot.

Kot odgovor se ponujata dve možnosti: ta, da je velik del naših katoličanov to le na papirju in da svoje vere ne jemljejo resno, ali pa, da so sicer verni, so pa še vedno z možgani in srcem pri tovarišiji.

Očitno je sprememba nujna. „Dvema gospodoma ni mogoče služiti“ (evangelij) - in „O, da bi bil vroč ali mrzel; ker si mlačen, te bom izpljunil iz svojih ust“ (Ra-

zodetje). Z drugimi besedami: za notranjo ureditev družbe je odgovoren vsak njen član. Tudi o tem bo treba nekoč dati odgovor.

Na volitvah v prihodnjem letu bo prav o tem pošteno razmisliti.

• Ob zatonu stoletja - Peter Gosar, *Zaveza*, št. 32

Med drugo svetovno vojno je KP pod krinko NOB začela z uvajanjem totalitarnega sistema in represije nad slovenskim narodom. Delo je bilo dokončano po vojni s popolnim prevzemom oblasti in sistematičnim uničevanjem in zanikanjem vsega, kar je spominjalo na svetle trenutke slovenskega naroda v predvojnem času. Priča smo bili množičnim zapiranjem, pobojem, diskriminacijam, kraji lastnine, splošnemu napadu na tradicijo, vero in moralo, rušenju cerkva in kulturnih spomenikov.

Po padcu berlinskega zidu in slovenski osamosvojitvi smo pričakovali, da bo prišlo do treznejšega gledanja na dogajanja med drugo svetovno vojno in po njej. Pa se ni zgodilo. Še vedno živimo v senci mita o NOB in mita o zaslugah prejšnjega totalitarnega režima. Mit o NOB vzdržuje del generacije, ki je na vodilnih položajih v družbi. Mit je tem

se po zlomu marksizma najbolj širijo po svetu?

V zahodnem svetu se brez dvoma najbolj širi ideja agnosticizma. Gledam pa tudi prenovljeno moč islama. Sprašujem se, kaj bo to pomenilo v bližnji prihodnosti. Islam je bil v preteklosti zelo ponižan. Izginili in razdelili so se islamski imperiji, zdaj pa se zdi, da se te dežele spet zblizujejo med seboj. To bo vsekakor izziv za Katoliško cerkev, ki pa ga bo treba reševati drugače kot se je to dogajalo v preteklosti. Zanimivo je, da je za mnoge islam privlačen prav zaradi svoje nepopustljive zahtevnosti.

Vtis je, da razne sekte veliko zahtevajo od svojih vernikov, več kot Katoliška cerkev.

Sekte iščejo izvoljence, zato bodo vedno manjšina. Cerkev pa objame vse. Vsi smo grešniki, seveda, nekateri večji,

drugi manjši. Če imam 1000 ljudi, je možnost, da bo med njimi en svetnik. Če imam 100 ljudi, pa je ta možnost desetkrat manjša. Cerkev mora biti včasih - ne bi rekel popustljiva - Cerkev mora biti odpuščajoča. Če gledam npr. metodistično gibanje v 18. stoletju, je imelo v začetku veliko navdušenja, veliko petja, veliko svetosti. A potem se je vse ustalilo in postalo je splošna cerkev, ki pa je do svojih članov postala zelo popustljiva.

Ali so vaši stiki s papežem pogostji? V katerem jeziku govorita?

Dejansko imava veliko stikov, na en ali drugi način. Sem član raznih kongregacij in Papeških svetov in kadar grem na sejo, potem se srečamo s papežem. Zdaj ga bom brez dvoma srečal v Mariboru na Slomškovi proglasitvi k blaženim.

V katerem jeziku govoriva? Navadno govoriva angleško.

Kadar pa ne navadno?

Ko sva prvič govorila, sva primerjala poljske in slovenske besede. To je bilo kmalu po njegovi izvolitvi. Jaz sem bil takrat še pomožni škof, ko sem se še redkeje srečaval z njim.

Kakšni so vaši vtisi po tem bežnem obisku argentinskih rojakov?

Moram reči, da sem se zmeraj čudil vaši trdoživosti. Kako morete vzdrževati vse to, kar ste ustvarili, mi ne gre v glavo, ko gledam vse vaše različne dejavnosti. Vem, da se tudi sami zavedate svojih šibkosti, ki jih ima končno vsaka človeška - in toliko bolj izseljenska - skupnost. A na splošno moram reči, da vas občudujem.

Pogovarjal se je Stane Snoj

ljudem potreben za ohranjanje oblasti, privilegijev ter uveljavljanje skrajno liberalističnega gledanja na družbo in posameznika. Mit o NOB in mit o zaslugah totalitarnega režima sta glavni vzrok za razdvojenost slovenskega naroda, ker posegata na najbolj občutljiva področja osebne svobode, moralnih vrednot, vere, spoštovanja, tradicije in skupnih korenin.

IZRUJMO LAŽ

V naš prostor je bila v času revolucije o zgodovinskih in družbenih vprašanjih iz čebinske šole zavestno vsajena laž, tako na področju svetovne zgodovine, kot na področju našega narodnega dogajanja. Takih laži še vedno kar mrgoli po naših zgodovinskih knjigah, enciklopedijah, leksikonih in šolskih učbenikih. Ker laž zaradi svojega gnilega

bistva ne more biti zdrav temelj življenja, jo je treba iz naših knjig izrjavati s koreninami vred in nadomestiti z resnico, kot jo pišejo v demokratičnem svetu. In to čimprej, saj pomeni vsak dan njenega ostajanja še nadaljnje zastrupljanje našega prostora.

Ker ni sedanja oblast pripravljena priznati niti tega, da je revolucija med vojno in po njej pomorila v Sloveniji do 300.000 ljudi, od tega 40.000 Slovencev, bodo zgodovino lahko očistile samo stranke, ki nimajo svojih korenin v komunizmu. Na državnih volitvah konec prihodnjega leta bomo o tem odločali volivci.

• Revizija - Ivan Puc, *Mag* (1. sept.):

Zgodilo se je, da je bilo po vojni na ozemlju Slovenije v slabih dveh mesecih pobitih

veliko več ljudi kot prej v štirih letih med vojno. Zaradi „čiščenja“ zaledja, kot se temu reče v vojaški terminologiji. Da je to zakrivila partizanska vojska, ki je zaradi svetlih ciljev upora zoper okupatorja in antifašizma ostala nedotakljiva, naj bi ne bilo toliko pomembno. Po novem so pomembni vojaški in strateški vidiki.

Predsednik države je ob praznovanju 50. obletnice zmage nad fašizmom govoril, da je bilo zunaj sodno pobitih „več kot tisoč“ ljudi. Kučan bo moral narediti revizijo, saj ne bo dolgo, ko bomo v svetu (za to bodo poskrbeli Hrvatje, da se ne bodo samo oni mučili s haškimi sodiščem), „prepoznavni“ po stotisočih zamolčanih okostjih.

• Malikovanje zločina - Peter Gosar, *Zaveza*, št. 32:

S pobojem zavednih Slovencev med vojno in največjim genocidom nad slovenskim narodom takoj po zaključku vojne sta si OF in NOB zapravila vso legitimacijo, da govorita in odločata v imenu naroda. (Le kaj ima iskati na državnih proslavah med častnimi gosti predsednik borcev? - op. B.R.) To gibanje ni obsojeno in ga še danes slavijo, pobite sramotijo, žrtve niso pokopane, niso izdani mrliški listi, poprava krivic se ne premakne z mrtve točke itd.

Totalitarizem pri nas ni bil v osnovi nič drugačen od ostalih totalitarnih režimov. Povzročal je nešteto krivic, odločanje o bistvenih ali manj bistvenih vprašanjih narodovega življenja je bilo podvrženo partijski presoji, svoboda mišljenja in izražanja pa do skrajnosti omejena.

RESNICA PRI NAS - PASTORKA

Zgodovinsko prikazovanje polpretekle dobe na Slovenskem je ponarejeno do amena. Dotaknimo se samo osrednjega vprašanja: ali je bila pri nas revolucija ali NOB? Tisti, ki imajo že pol stoletja resnico v zaku-pu, bodo rekli NOB. In ven-

dar je bila v resnici revolucija. Kardelj je že pred vojno rekel, da bo šla KPS v vojno le, če bo priložnost za revolucijo. Tito pa je po vojni povedal: kdor ne ve, da je šlo za revolucijo, sploh ničesar ne razume. Revolucija je torej bila. In zelo krvava. Kaj pa NOB? Ta je bila španska stena, za katero se je revolucija skrila.

Revolucija je bila nemoralno dejanje, ne samo zato, ker je terjala ogromno nedolžnih žrtev, ampak tudi in predvsem zato, ker je te zahtevala za nemoralni cilj - za totalitarni prevzem oblasti s strani partije. Med največjimi žrtvami revolucije so tisti, ki so verjeli, da gre pri njej za NOB, in so se je aktivno udeležili. Njihova vest jim sicer ne more ničesar očitati, če so ravnali v dobri veri, dejansko pa so sodelovali z zločinom.

S prihodnjimi volitvami bomo prižgali zeleno luč za resnico tudi glede revolucije.

¶ Kot v Katinu - Herica Humer, *Delo* (31. avg.)

Tito je odgovorena za barbarizem hostarskega sojenja po hitrem postopku, ne glede na starost, spol, stan obsojenih - krivih brez krivde - s strelom v tilnik. Kot v Katinu poljskim oficirjem se je zločin Rusov hotel podtakniti Nemcem. Zato so Tito in njegovi najožji sodelavci, izšolani v Moskvi, ki so za Katin vedeli, ravnali enako: hoteli prikriti - še danes se ne ve za pomorjene, so pa na nekatere mrtve, namesto obeležja, zvozili odpadke celjske Cinkarne in uprizorili umetno jezero, da bi skrili vojni zločin.

• Prekletstvo - Janez Markeš, *Mag* (1. sept.):

Dvesto tisoč pobitih ljudi v zadevi, ki se ji reče „zločin“, ki nikoli ne zastara“, je vse bolj realna številka slovenskega Kosova. Kjerkoli bagri zakopljejo v tla, da bi gradili slovensko prihodnost - to pa so, kot je videti, avtoceste - vstajajo du-

Julija 1999 je bil v Sao Paulo (Brazilija) krščen GIANLUCA PACE, sin Genara in Marije Stanislave Mozetič. Botra: Nataša Mozetič in Tomaž Kastelic.

hovi pobitih, pomorjenih, mučenih, a doslej neobstojećih Slovencev, Hrvatov, Srbov, vojakov in civilistov, da, tudi žensk in dojenčkov. V času, ko želi vsa Evropa preštevati kosti, postaja nerodno govoriti to, kar so govorili pred desetletjem, da namreč v imenu prihodnosti ne nameravajo gledati nazaj.

Slovenski reformisti ne morejo nikogar več obtožiti revanšizma, zdaj mrtvi obtožujejo nje. Postaja jasno, da brez razčiščene preteklosti ni razčiščene prihodnosti. Spregovorile so „mrtve duše“. Iz spanja so jih prebudili hrupni motorji bagrov in njihove zajemalke, odstranjevalke zemlje, ki so gradile slovensko prihodnost. Mrtvim pa bo težko reči, da so revanšisti; kakor tudi rdečim revanšistom ne bo mogoče reči, da so mrtvi. Dokaz so namreč njihovi pokojninski računi.

• **Sistematično blatenje Cerkve** - Peter Gosar, *Zaveza*, št. 32

Po osamosvojitvi je bilo javno manifestiranje pripadnosti verskim skupnostim, še posebej katoliški Cerkvi, blagohotno sprejeto. Politiki so pogosto ob podpori medijev kar tekmovali v javnem izkazovanju verske pripadnosti. Večkrat je bilo tako izkazovan-

je že na meji dobrega okusa.

Danes, po nekaj letih, pa je moderno Cerkev napadati. Če prebiramo npr. dnevnik Delo, ki se deklarira kot samostojen častnik za samostojno Slovenijo, ugotavljamo sistematično blatenje in napadanje Cerkve. Napadanje, kakršnemu nismo bili priča niti v skoraj polstoletnem totalitarnem komunističnem režimu, je tako primitivno in na tako nizki kulturni ravni, da spada kvečjemu v zvrst pamfletov ali rumelega tiska. Bralec se sprašuje, kako bomo s tako kulturo komuniciranja in vplivanja na javno mnenje primerni za sprejem v EU.

IZ NAŠE KRONIKE

40. obletnica Jurčičeve šole v Carapachayu je bila v soboto, 11. septembra; zahvalno sveto mašo je s somaševalcem Francijem Cukjatiem daroval delegat Jože Škerbec; po maši je bila akademija: pozdravne besede voditeljice JS Metke Slabe, čestitke šolskega referenta ZS Franceta Vitriha, predsednika ZS Toneta Mizerita in ravnateljice Srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka prof. Nede Vesel Dolenc; nastop učencev vrta in šole z deklamacijami in petjem

ter telovadnimi vajami; nastop folklorne skupine Maribor; besede ene prvih učiteljic Mare Pleško; priznanja so prejeli Mara Pleško, Mojca Pirc za pok. moža Aleksandra Pirca in Jože Markež za pok. Majdo Markež, nekdanja kateheta Albin Avguštin in Matija Borštnar, Ani Klemen in Metka Slabe, vsi sedanji učitelji pa cvetje; praznovanja so se udeležile voditeljice vseh šol; za sklep je bil družabni del s prigrizkom.

38. mladinski dan v Našem domu v San Justu je bil v nedeljo, 12. septembra, s celodnevniim sporedom: mladinsko sveto mašo, športnimi tekmovanji, skupnim kosilom, kulturnim programom in družabnim delom.

„**Nauk Cerkve o zakonu**“ je bil naslov srečanja zakoncev na Pristavi v nedeljo, 12. septembra, na katerem je vodil pogovor dr. Lojze Kukovica.

48. mladinski dan v Slovenski vasi je bil v nedeljo, 26. septembra, z geslom: *Spomin, zvest in načrt*.

Praznovanje 50-letnice Oznanila, tednika, ki ga izdaja Slovensko dušno pastirstvo, je bilo v nedeljo, 12. septembra; v cerkvi Marije Pomagaj je bila sveta maša za žive in pokojne sodelavce, po zajtrku pa srečanje, pri katerem se je zahvalil vsem raznašalcem delegat Jože Škerbec, za raznašanje Svobodne Slovenije pa predsednik ZS Tone Mizerit, Janez Jereb pa je spregovoril o

pomenu tednika Oznanilo, ki že 50 let obiskuje, obvešča in duhovno oblikuje rojake; prva 3 leta so ga urejali Anton Orehar, Ladislav Lenček in Lovro Jan, nato 7 let Jože Jurak, 35 let dr. Alojzij starc, za njim 2 leti prelat Jože Škerbec in sedaj Anton Bidovec.

O osebnosti, delu in pomenu Slomška je govoril 16. septembra prelat Jože Škerbec na sestanku Liga žena - mati v Slovenskem domu v San Martinu.

Počastitev univ. prof. dr. Milana Komarja, ki so mu jo pripravili argentinski prijatelji, je bila 22. septembra v veliki dvorani državne knjižnice v Buenos Airesu; počastitev je bila ob 50-letnici Komarjevih predavanj filozofije na Katoliški univerzi in drugih ustanovah; v teh letih je veliko prispeval h katoliški kulturi in vzgoji vrste katoliških izobražencev; najprej je dr. Héctor Delbosco predaval o Komarjevi filozofiji, nato so predstavili zbornik *Vida llena de sentido*, ki so ga napisali njegovi poslušalci o filozofskih in teoloških vprašanjih, mezzosopranistka Ani Rode in basist Luka Debevec pa sta zapela 2 slovenski in 2 argentinski pesmi.

Obisk moravških duhovnikov: od 24. septembra do 19. oktobra je rojake v Argentini, posebno še moravske sorojake, obiskalo 7 duhovnikov iz Slovenije, ki so bili rojeni v moravški župniji: bolniški župnik Miro Šlibar, župnik v Velikih Laščah Vlado Jaksetič, župnik in dekan na Vrhnikih Vinko Podberšek, župnik v Nazarjah Jože Urbanija OFM, jezuit Drago Lavrič (Dravljje), župnik v Šentjakobu ob Savi Toni Burja CM in župni upravitelj v Zgornji Besnici pri Kranju Roman Poljak; obiskali so slovenske skupnosti v Velikem Buenos Airesu, Mendozini in Bariločah ter si ogledali slapove Iguazú.

Slovensko podporno društvo Triglav je praznovalo svojo 25-letnico v soboto, 2. oktobra z nastopom šolskih otrok, koncertom okteta Lesna iz Slovenj Gradca in slavnostno večerjo.

Na Pristavi v Castelarju sta 22. oktobra govorila urednik *Družine* Jože Pavlič o zgodovini Slovencev in dr. Mirko Špacapan iz Vidma o slovenskem zamestvu na Primorskem.

16. oktobra 1999 je bil krščen v cerkvi Marije Pomagaj NIKOLAJ EMANUEL PREGELJ, sin Markota in Marjete roj. Kociman; botra: Milena Svetlin Štefe in Nejkó Štefe; krsitelj: Franci Cukjati.

Ob 50-letnici Oznanila

JANEZ JEREB

Med tehničnimi iznajdbami in kulturnimi pridobitvami novega veka je tisk zelo pomemben dejavnik obveščanja in formiranja. Je sredstvo, ki ga človek uporablja, da z njim posreduje ideje svojega duha. Zaradi trajnosti - napisana beseda ostane - vrši tisk v nasprotju z drugimi občili zelo važno vlogo v življenju posameznika in naroda. Ob tiskani besedi smo izpričali svojo narodno in kulturno individualnost. V hlastanju za novicami in senzacijami človeku poleg rednega dnevnega dela preostaja kaj malo ali nič časa, ki bi ga mogel posvetiti sebi, svoji izobrazbi in izgrajevanju samega sebe. Z dobrim tiskom izražamo svojo vero v bodočnost. Tisk nam dviga duha, išče poti navzgor do virov resnice in lepote. Po tisku spoznavamo smisel življenja, ob njem se duhovno poglobljamo, duhovno rastemo in postajamo boljši. Ob taki vlogi v življenju posameznika in naroda, je tisku upravičeno priznana stopnja in moč velesile. Iz tega pa nujno izvira skrb za dober tisk.

Naš čas ni naklonjen duhovnim vrednotam. Vse, kar človeka plemeniti, je potisnjeno v stran ali zanemarjeno. Branje je vedno redkejši pojav, zlasti med mladino. Mnoge od branja odvrtača pretirano ali preveč enostransko poudar-

janje športa, druge preveliko zanimanje za razna praktična, zlasti tehnična področja, kar sicer ni slabo, a utegne postati, če je enostransko in podira v človeku ravnotežje, ki ga človek potrebuje za svoj skladni razvoj kot telesno-duhovno bitje. Človeku je poleg vsega „sodobnega“ potrebno tudi oblikovanje značaja, izobrazba duha, srčna omika in iskanje globljega smisla življenja. Prav tu pa je dobra tiskana beseda ena od učinkovitih opor, ob kateri se lahko duhovno poglobljamo, rastemo in postajamo boljši. Verski tisk vrši svojo prvenstveno nalogo pri vsakem bralcu posebej, ko ga usmerja, uči, oblikuje, vodi in utrjuje. To je tudi glavni namen verskega tiska v vedno težji tekmi s tiskom, ki zasleduje druge cilje.

Potrebo skrbi za verski tisk nam naroča tudi koncilski odlok, ki pravi: „Da se bodo bralci navzeli res krščanskega duha, je treba ustanavljati in vzdrževati resnično katoliški tisk in ga širiti. Izdaja naj se z namenom oblikovati, utrjevati in širiti javno mnenje, ki bo v skladu z naravnim pravom ter s katoliškim naukom in načeli.“ Podobno pravi drugi katoliški shod v Argentini: „Naš tisk naj skuša prodreti med vse svobodoljubne rojake. Po pisanju naj

bo namenjen celotnemu krogu slovenskih bralcev.“

Skrb našega dušnega pastirstva, kako posredovati ljudem vse te vrednote in vernike formirati v pokončne katoličane, je narekovala, da je pred 50. leti začelo izdajati tednik Oznanilo. Oznanilo svojo nalogo ves čas dobro opravlja. V uvodnikih so vedno zelo načelni članki za formiranje naše osebnosti. Potem poroča o pomembnih dogodkih Cerkve v Argentini, Sloveniji in po svetu. Seznanja nas o govorih in učenju svetega očeta, razlaga pastirska pisma škofov, prinaša nedeljske evangelije in berila, osvetljuje sodobne dogodke v luči evangelija. Nadalje obvešča naše rojake o verskem delovanju v naši slovenski skupnosti v Argentini, to so: svete maše po vseh naših verskih središčih, duhovne vaje in obnove za vse sloje, ure duhovnosti, molitvene akcije, svete ure za prve petke in prve sobote. poleg tega pa obvešča tudi o vseh drugih prireditvah, kot so: obletnice društev in ustanov, krajevnih domov, slovenskih dnevih, mladinskih dnevih, spominskih proslavah, gledaliških predstavah, predavanjih, razstavah, koncertih, osnovnošolskih tečajev in srednješolskem tečaju. Poroča tudi o rojstvih, krstih, porokah in smrtih. Oznanilo izhaja v nakladi 1900 do 2000 izvodih.

Oznanilo je začel izdajati msgr. Orehar. Uredniki so pa bili: Prva 3 leta msgr. Anton Orehar, Ladislav Lenček in Lovro Jan, 7 let Jože Jurak, 35 let prelat dr. Alojzij Starc, 2 leti prelat Jože Škerbec, sedaj pa že 3 leta urejuje Anton Bidovec.

Ves ta trud, kot je pisanje, urejanje, tiskanje, izdajanje Oznanila, bi bil zaman, če ne bi prišlo vse to do bralcev, do slovenskih rojakov, katerim je namenjeno. Tu pa igra zelo važno vlogo mreža raznašalcev. Sestavljamo jo vsi mi, ki smo tukaj zbrani in smo se odzvali, da se spomnimo petdesetletnega izhajanja Oznanila in se Bogu zahvalimo, da nas je ves ta čas podpiral, nam dajal moči in poguma. Mrežo raznašalcev je organiziral msgr. Orehar. Večina našega tiska se razdeli po raznašalcih, več kot 90%. Poverjenikov je 10 in sicer po eden v vsakem okraju Velikega Buenos Airesa, v notranjosti države pa v Mendozi, Bariločah in Miramaru. Vseh raznašalcev pa je okrog 80. Vsi ti raznašalci opravljajo zelo pomembno delo, ker z raznašanjem povezujejo našo skupnost, imajo ose-

Janez Jereb govori na srečanju raznašalcev Oznanila v Slovenski hiši 12. sept., ob 50-letnici izhajanja tega verskega tednika v Buenos Airesu.

Župnik Albin Avguštin in njegova nedeljska šola

ben stik z rojaki in skrbijo za redno dostavo našega tiska.

Kdo bi mogel prešteti vse žrtve, ki jih doprinašajo ti raznašalci, ali izmeriti čas, ki ga žrtvujejo in prešteti kilometre, ki jih prehodi. In vse to za Bog lonaj. Dokler bomo zmožni delati še naprej tako, ni skrbi, da bi naš tisk propadel. Delajmo na dolgo roko. Nečo se nam bo vse to obrestovalo.

Pri maši smo se spomnili pokojnih raznašalcev, ki so leta in leta opravljali to delo. Jih je že kar lepo število v večnosti. Prosili smo Vsemogočnega, naj jim bogato poplača ves ta trud, čas, ki so ga uporabili pri raznašanju, in žrtve, ki so bile s tem združene. Mi jih pa posnemajmo in jih prosimo, naj nam bodo iz onstranstva v pomoč.

Bog daj, da bi Oznanilo še v prihodnjih rodovih opravljalo delo povezovanja, obveščanja in formiranja med našimi rojaki. ■

Med drugimi slovenskimi duhovniki, ki so prispeli leta 1948-49 v Argentino kot politični begunci, ker doma niso bili varni življenja, se je nahajal duhovnik Albin Avguštin. V domovini je bil po novi maši leta 1938 nastavljen kot kaplan pri Sv. Križu na Litiji. Med državljansko vojno je bil obsojen na smrt od komunističnih partizanov, ko so na boljševiski način trebili svoj lasten narod. Rešil se je čudežno.

Po prihodu v Argentino je bilo njegovo prvo kaplansko mesto v Floridi na severnem delu Buenos Airesa na veliki fari „Nuestra Señora de la Guardia“, kjer je vodil župnijsko starejši dobrodušni padre Romano, kateremu je bil kaplan v dobrem razumevanju v veliko pomoč. V tej fari in okolici je že tiste čase živelo večje število slovenskih rojakov, nekatere družine z otroki, ki so se naselile že pred drugo svetovno vojno, največ jih je bilo iz Primorske, pa tudi iz drugih krajev Slovenije. Pridružile pa so se tedaj družine in samci, ki so prišli v Argentino kot politični emigranti in so v tem okraju dobili službo in stanovanje.

Kaplan Avguštin je šoloobvezne slovenske otroke, takoj ko je prišel meseca aprila 1949, začel učiti verouk in jih pripravljati za prvo sveto obhajilo. Ker mu je mesto kaplana vzelo dosti časa in obveznosti, je vzel čas ob nedeljah popoldne, ker tedaj še ni bilo nedeljske večerne maše. Zbiral je otroke in poučeval v njegovi delovni sobi. Nastala je tako po Slomškovem zgledu nedeljska šola Blaže

in Nežica, kakor je gospod Albin imenoval to šolo.

Pripravil je otroke za prvo obhajilo, ki so ga prejeli meseca oktobra med drugimi slovenskimi prvoobhajanci v cerkvi Sv. Julije. Iz Floride je tedaj prejelo prvo obhajilo 13 dečkov in 5 deklic, ponovitev pa so imeli naslednjo nedeljo na fari v Floridi. Isti so prejeli zakrament svete birme, ki ga je podelil škof Gregorij Rožman v cerkvi San Carlos, ko je prvič obiskal Argentino.

Pouk verouka se je nadaljeval še naslednja leta, na pomoč je prišla Vera Prijatelj, ki je sedaj sestra karmeličanka, prav tako se je ponudil poklicni učitelj Tone Kovač in drugi. S to pomočjo so se učencem nudili tudi drugi predmeti in nastal je slovenska šola. Učenci so sodelovali pri raznih prireditvah, pri novih maš, ki so jih opravili številni slovenski novomašniki po zaslugi gospoda kaplana v tej cerkvi. Prav tako so sodelovali pri obisku, ki ga je škof Rožman opravil v tem kraju ob njegovem drugem prihodu v Argentino.

Šola se je povečala in se preselila v zavod Santa Teresita in uspešno nadaljevala, kaplan Avguštin je bil prestavljen in verouk je učil nato dr. Alojzij Starc. Ko so se pa družine začele preseljevati in graditi svoje domove vse bolj v predmestje, se je število učencev začelo manjševati. Zato se je šola prenesla v novi kraj Villa Adelina - Carapachay, kjer se je dobil prostor v krajevni kapeli, dokler se ni šola preselila v lastne pros-

Župnika Albina Avguštin slovenska nedeljska šola v Floridi i. 1949.

+ ODŠLI SO +

**Ivana Zigmund
por. Bavec**

6. junija je umrla v Ramos Mejiji gospa Ivana Bavec. Rojena je bila v kmečki družini Zigmund v Igvasi pri Starem trgu pri Ložu. V družini je bilo osem otrok, sedem hčera in sin Jože. Dve sestri sta bili pred njo, za njo pa še brat in 4 sestre. Poleg dela v družini in na kmetiji je že od mladih nog pomagala tudi pri stricu v gostilni na Rakeku in v gostilni v domači vasi. Trdo, a lepo življenje družine je prekinila vojna in revolucija. Partizani so 16.

*Nadaljevanje
s prejšnje strani*

tore Slovenskega doma Carapachaya. Ta šola je pred kratkim praznovala štiridesetletnico obstoja.

Nekdanji učenci in učenke Slomškove nedeljske šole pred petdesetimi leti v Floridi izkazujejo vso hvaležnost gospodu Albinu Avguštinu za njegovo skrb in za prizadevanje pri ohranjanju verskega in slovenskega čutenja in zavesti. Nekateri od teh so si v življenju ustvarili zgledne slovenske družine in so danes že stari starši s številnimi vnuki, nekatere pa je vseprezgodaj zajel val asimilacije in so se oddaljili od slovenske skupnosti.

Bivši učenci

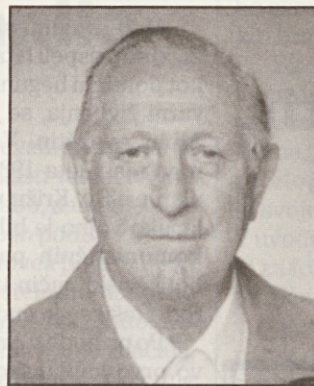
marca 1942 umorili očeta Franca in sestro Lojzko. To sta bila prvi žrtvi partizanov v loški dolini. Družina se je iz strahu preselila v Italijo. Po letih življenja v begunskih taboriščih se je 21. januarja 1948 z ladjo Santa Cruz preselila v Argentino. 10. septembra 1949 jo je ramoški dušni pastir Janez Kalan poročil s starotrškim faranom Janezom Bavecem. Dom sta si zgradila v Ramos Mejiji. Gospa je odprla trgovino z obuvanjem, g. Janez je pa do zadnjega delal doma kot cenjen čevljar. V zakonu sta se jima rodila sin Janez in hčerka Marija. Zadnja leta je imela težave s hrbtenico, vendar je skoraj do zadnjega opravljala domača opravila. V Argentini zapušča sina in hčerko, brata Jožeta v Avstraliji, sestro Mileno v Ameriki, sestri Terezijo in Frančiško pa v domovini. Pokopana je bila 7. junija na pokopališču v San Justu. Ohranili jo bomo v blagem spominu.

Rajko Urbančič

14. avgusta, na smrtni dan sv. Maksimilijana Kolbeja, ki je bil tudi krščen na ime Rajko, je odšel od tega sveta Rajko Urbančič. V nedeljo so se na njegovem domu vrstili kropilci in molilci. Naslednji dan pa so njegovi sorodniki in prijatelji napolnili sanjuško stolnico, kraj, kamor je Rajko zvesto hodil k službi božji in kjer je stopal v intimni pogovor s Stvarnikom. Pri koncelebirani sv. maši so se vsi navzoči Bogu zahvalili, da so mogli ob njem živeti vso to dobo, in izročili njegovo dušo v božje varstvo.

Pokojni Rajko se je rodil 22. julija 1926 na Čatežu pod Zaplazom očetu Antonu in materi Alojziji, roj. Poterbin, kot peti izmed devetih otrok. Po osnovni šoli je opravil študije za mehanika v Ljubljani.

Brezskrbna mladostna doba pa je bila zanj zelo kratka.

Šestnajstletnega so Italijani odpeljali v internacijo v Monigo-Treviso. Po vrnitvi je šel med vaške stražarje v Čatežu. Pomagal je tudi pri ustanovitvi varnostnih straž na Primorskem. Kot domobranec - bil je višji narednik - je bil večkrat obsojen na smrt. Po božji Previdnosti pa ji je vsakič mogel uiti.

Ob razpadu se je, ranjen, umaknil z delom družine na Koroško, od tam pa v Italijo, v taborišče Monigo-Treviso.

Decembra leta 1948, nekaj mesecev po prihodu v Argentino, je umrl oče, ki je bil priklenjen vrsto let na invalidski voziček. Partizani so primorali njega - očeta treh domobrancev - in ostale člane družine, da so gledali, ko so jim zažigali dom in s trudom zgrajeno gostilno in mesarijo.

Rajko se je kmalu zaposlil v tovarni kot mehanik. Leta 1958 je izvoljenko - Francko roj. Bergant - peljal pred oltar in ji obljubil večno zvestobo. V srečnem zakonu se jima je rodilo devet otrok. Eden, Rudi, jima je umrl. Ostali pa so vsi zrastle v pokončne in verne Slovence. Z ženo sta pridno varčevala in si zgradila prijeten dom, kamor še vedno radi zahajajo otroci, čeprav so že skoraj vsi poročeni.

Rajko je bil mož globoke vere in močne volje. Če je kdaj kaj bilo narobe po njegovi krivdi, je zaradi tega trpel in se pokoril. Prenekateri štiridesetdanske post si je naložil težke žrtve. Zato je bil svetel zgled svojim otrokom. Gotovo ni naključje, da je eden izmed njegovih otrok - Emil - posvetil nekaj

svojih mladostnih let potrebni na Madagaskarju kot laični misijonar.

Ko je Rajko lansko leto zbolel, je vdano sprejel bolezen in bil poslušen in ubogljiv za vse nasvete zdravnikom. Domači so ga z neizmerno ljubeznijo in nežnostjo spremljali do zadnjega diha.

Poleg blage žene Francke so mu lepšali dneve hčerka Marta por. Oblak s štirimi otroki, sin Jože z ženo Vilmo in tremi otroki, sin Emil z ženo Tanteli, hčerka Ana por. Loboda s petimi otroki, sin Marjan z ženo Romino in dvema hčerkama, sin Ivo z ženo Klavdijo in dvema hčerkama, sin Damjan in hčerka Saša.

Naj bi mu ob vstopu v onstranstvo prišli naproti vsi njegovi dragi: sin Rudi, oče, mama, sestri Hilda in Lojzka ter brata Rudi in Tone.

Nande Češarek

Božja poslanka nas zadnje čase kar pogosto obiskuje. 6. septembra je vzela iz Pristavske srenje Nandeta Češarka, enega od stebrov naše skupnosti. Še pred kratkim je v krogu svoje družine in ožjih prijateljev slavil 85-letnico in bil še vedno dejaven v zadrugi Slogi in na Slovenski pristavi.

Nande se je rodil 12. julija 1914 kot najmlajši od osmih otrok v Nemški vasi pri Ribnici. Krščanska vzgoja, ki jo je prejel v domači družini, mu je bila popotnica za celo življenje. Po ljudski šoli v Ribnici je študiral na klasični gimnaziji v Mariboru. Že v gimnazijskih letih je vzljubil glasbo in gledališče in jima

ostal zvest do smrti. (Dolga leta je prepeval pri pevskem zboru Gallus in bil uspešen masker pri vseh gledaliških predstavah na Pristavi.) Tudi kot občinski tajnik v mestni občini Ribnica je pokazal veliko skrb za kulturno delo: pri gledališču, pevskih zborih in pri reševanju zapiskov jezikoslovca o Škrabca v Hrvachi pri Ribnici. Kot občinski tajnik je rad pomagal med vojno štajerskim beguncem, da so našli zavetje po družinah.

Ko je izbruhnila komunistična revolucija, so ga prav umori učiteljice Škrabec Novakove in družine Kozina še bolj potrdile v protikomunističnem prepričanju. Kot član Slovenske legije je bil v skupini polkovnika Dežmana in svetnika Škulja na Turjaku in se z umikom preko Kureščka rešil v Ljubljano, kjer je sodeloval v odboru, ki sta ga v pomoč beguncem vodila župnika Škulj in Merkun. Sodeloval je tudi pri odkopu turjaških žrtev v Mozlju in Jelendolu ter slovesnem pokopu v Ribnici.

V maju 1945 se je pridružil valu beguncev pred komunizmom, ki so se pomikali na Koroško, in se spretno rešil vetrinjske tragedije, ker se je pravočasno umaknil v Italijo. Po prihodu v Argentino se je pridružil skupini slovenskih fantov, ki so šli delat na petrolejske vrelce v Comodoro Rivadavia. Po nekaj letih se je pridružil slovenski skupnosti v Buenos Airesu in se takoj vključil v kulturno delo. Dolga leta je bil poklicno zaposlen v kreditni zadruzi Sloga, prav do upokojitve in še čez, saj je še kot upokojenec vodil Slogino podružnico na Pristavi.

Čolnič nemirnega in razgibanega življenja je našel svoj pristan, ko se je Nande leta 1960 poročil z Magdo Gaserjevo in sta se kmalu v Castelarju postavila ljubek dom. Tri hčerke so razveselile starša: Monika, Cvetka in Lučka in povečale družinsko srečo. Krščansko vzgojo, ki sta jo Magda in Nande prinesla od doma, sta posredovala tudi novemu rodu, in po njem že tudi vnukom,

ki ju vedno radi obiščejo.

Novica o nenadni Nandetovi smrti se je hitro razširila v slovenskih okoliših Buenos Airesa. Po slovo so prihiteli Pristavčani, ki bodo še posebno pogrešali zvestega člana, mnogi prijatelji in sodelavci iz raznih organizacij. Molitve ob krsti je zmolil tudi delegat Jože Škerbec, mašo zadušnico pa sta darovala dr. Lojze Kukovica in župnik Franc Himmelreich na Slovenski pristavi obveliki udeležbi rojakov. V imenu Pristavčanov se je od pokojnega poslovil Polde Golob, v imenu Sloge predsednik Franc Tomazin in v imenu Zedinjene Slovenije predsednik Tone Mizerit. Golobove besede so bile kratke, pa zato polne hvaležnosti rajnemu Nandetu, ki je trideset let sodeloval z vsemi odbori na Pristavi. Res, Nandetu je bila Slovenska pristava drugi dom. Ni bilo prireditve, kjer bi Nande ne sodeloval, ni bilo maše, ki bi jo opustil. Tak nam bo ostal vedno v spominu.

Počivaj v miru, dobri človek!

Albert Malovrh

Rojen je bil 2. marca 1924 v Šent Joštu nad Horjulom očetu Pavlu in materi Marjani kot drugi od devetih otrok. Trije otroci so umrli v zgodnji mladosti, med njimi tudi prvorojenec, zato je Albert ostal najstarejši od njih. Osnovno šolo je obiskoval v rojstnem kraju, že od ranih let pa je pomagal očetu z delom na zahtevni kmetiji. Kdor je vsaj od daleč videl Malovrhovo domačijo sredi šentjoških hribov in gozdov - do najbližjega sosedu si uždval nad idličnostjo kraja, a ne samo to. Lahko je tudi ugotovil, da je takšna osamljenost kmečkega doma terjala od družine sposobnost, da so si znali sami pomagati v vseh življenjskih situacijah, ker niso mogli računati na hitro pomoč od drugod. In tako je v resnici bilo. Oče Pavel se je spoznal „na vse“. Ne samo na kmetijstvo in gozdarstvo, na živino in pogozdovanje, znal je narediti

vsako orodje, ki so ga potrebovali na posestvu, vile, grablje, škafe, sode, kolesa za vozove, podkopal konja itd. Razumel se je na zidavo in delanje streh, prideloval apno in oglje ali pa surovo maslo, ki ga je prodajal v Ljubljano. Mama je rodila vse otroke doma, samo enega v bolnišnici. V takšni življenjski šoli je bil Albert kot najstarejši sin.

Ko so leto po razpadu stare Jugoslavije in med okupacijo partizani nastopili s svojo OF in začeli izzivati italijanskega okupatorja, je bilo konec mirnega in idličnega življenja v teh lepih hribovskih vasicah blizu Ljubljane. Leta 1995 je Albert govoril pri blagoslovitvi spominske kapelice pobitih in zamolčanih Šentjoščanov in takole opisal razmere, ki so izzvale ustanovitev prvih vaških straž na Slovenskem:

„V teh, naših krajih, je sredi leta 1942 dozorel sklep, da se ne bomo več puščali pobijati rdečim revolucionarjem. Ustanovili smo prvo vaško stražo, da smo zavarovali življenja naših družin... To so bili hudi časi. Podnevi te je italijanski okupator obispaval s strojnimi po njivah. Zadostoval je en sam partizanski strel iz gozda in že so se Italijani maščevali. Zažgali so vas. Zatem je sledila internacija in pričeli so padati talci. Tipičen primer so takratni dogodki v Korenu nad Horjulom... Ponoči so prihajali partizani. Niso te poklicali, niso prosili, da jim odpreš svoj dom. S kopiti pušk so šli nad vrata. Potem so plenili. Niso jemali le živeža, pobrali so vse do zadn-

je žlice. Ko jih je Marjanca s Potoka (govoril je tamkajšnjim ljudem, ki se poznajo po imenu) prosila, naj puste pri miru stvari, ki niso hrana, ko so neke noči vdrl v njihovo hišo, so jo premlatili, da je obležala na tleh. A to ni bilo dovolj. Čez kak mesec so se partizani vrnili in odpeljali vso družino na morišče. Le trije majhni otroci so ostali pri življenju... Ko smo v Šent. Joštu ustanovili vaško stražo, smo mislili, da bomo imeli mir. Pa smo se zmotili. Neke noči so nas partizani napadli. Če so jo takrat dobili po glavi, naj pripišejo sami sebi. Mi jih nismo preganjali. Znali smo se braniti... Dolge vrste rojakov so obležale pobite pod streli komunistične OF, predno se je preprosti slovenski človek postavil v bran...”

V gornjih citatih seveda niso naštetni vsi umori, ki so jih povzročili partizani v Šent Joštu, ne način, kako so jih morili, ne požigi hiš ne drugi zločini. Albert je bil vaški stražar, še predno se je vaška straža junija 1942 uradno ustanovila pa vse do konca, ko se je pridružil domobrancem. Ko je maja 1945 večina domobrancev z drugimi protikomunističnimi begunci odšla na Koroško, je Albert ostal doma na terenu kot skrivač v skupini devetih mož z nalogo, da obvešča jugoslovansko vlado v azilu o dogajanju v domovini. Po petih mesecih skrivanja po gozdovih so zaradi bližajoče se zime morali zapustiti skrivališča in se prebiti skozi Trnovski gozd v Gorico. Od tam je šel Albert iskat mlajšega brata Pavla v taborišče Judenburg v Avstriji, kjer sta se po dolgih mesecih sešla. Odravila sta se na pot čez Alpe v servigliansko taborišče Ascoli Piceno in ostala tam do avgusta naslednjega leta. Tedaj sta se brata spet ločila: Pavel je odšel v Turin v salezijanski zavod, Albert pa v Gorico na manjšo kmetijo, od koder je občasno obiskoval Slovenijo po naročilih dr. Mihe Kreka iz Londona. V Titovini je bil zadnjikrat za božič leta 1947. Januarja 1948 je dobil sporoči-

lo, naj gre v Bagnoli pri Neaplju, kjer so se zbirali begunci za izselitev v Argentino. Tam se je spet našel z bratom Pavletom in se z njim 12. marca 1948 vkrcal na ladjo Santa Cruz, ki ju je 31. marca izkrcala v buenosaireškem pristanišču.

Po začetnem iskanju stanovalja in dela se je Albert zaposlil pri gradnji naselja „Ciudad Evita“. 20. januarja 1955 se je poročil z Ivanko Oblak in se naselil v hišo, katero sta z bratom Pavletom zgradila v kraju Lomas del Mirador. Tu je živel do konca življenja, tu se jima je v srečnem zakonu rodilo pet otrok, trije sinovi in dve hčerki, vsi že poročeni. Sebe in družino je preživljal največ let z gradnjo hiš, nekaj let je delal v tovarni bratov Oblak, zadnja leta pa v gostinjskem podjetju svojih sinov.

Pokojni Albert je bil živ ud slovenske skupnosti in vedno pokončen Slovenec. Več let je bil predsednik šolskega odbora Balantičeve šole v San Justu, sodeloval in pomagal pri gradnji Našega doma, zlasti še šolskih prostorov. Samo Bog ve, koliko zastojnih ur je pri tem žrtvoval! V svoji okolici je raznašal slovenske časopise in verski tisk. Zmeraj je bil na voljo pri raznih prireditvah v Našem domu in po svojih močeh pomagal. Dolga leta je skrbel za prevoz in postavitve sanjuške kapelice za slovensko procesijo sv. Rešnjega telesa v salezijanskem parku Marije Pomočnice v Ramos Mejiji.

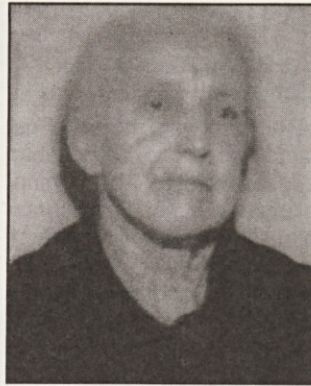
Njegova želja je bila delati do konca svojega življenja. Ta želja se mu je tudi izpolnila. 16. septembra se je truden vrnil z dela in začutil hudo bolečino v prsih. Peljali so ga v bolnišnico in ugotovili, da mu je počila aorta, žila odvodnica. Po operaciji 21. septembra se zaradi nastalih komplikacij ni več prebudil in 6. oktobra v 76. letu starosti pripravljen mirno zaspal v Gospodu. Naslednjega dne je bila koncelebrirana pogrebna sv. maša v sanjuški stolnici, polni rojakov iz San Justa in od drugod, da so ob težki izgubi spremljali domače

in se poslovili od pokojnega. Njegovi zemski ostanki ležijo v grobu na občinskem pokopališču v San Justu.

Zapušča ženo, hčerki in sinove z 22 vnučki, brata Pavleta z družino, v domovini pa še dva brata in dve sestri z družinami. Bog mu bodi dober plačnik!

Marija Bartol

Pokojna Marija se je rodila leta 1922 v verni kmečki družini v Loškem potoku. Že v zelo zgodnji mladosti, skoraj otroka, so jo poslali starši na Gorenjsko, kjer je služila na kmetih in opravljala gospodinjska dela. Ob koncu vojne se je podala skupaj z vsemi ostalimi begunci na pot v tujino. Nekaj časa je živela v taborišču, nato pa si je poiskala zopet službo na kmetih in je begunska leta preživevala v Škocijanu na Koroškem.

Tam se je dobro počutila in je bila v svojem delu in okolju.

Leta 1949 je skupaj z drugimi odšla v Argentino. Vsa leta je delala kot gospodinjska pomočnica, dokler ni obnemogla in preživela zadnjih deset let v Domu sv. Vincencija v Lanusu. Dne 17. oktobra 1999 je po kratki bolezni odšla h Gospodu. Bog ji bodi dober plačnik za vse, kar je dobrega storila.

IZ NAŠE

KRONIKE

Poslovljeni koncert Mladinskega pevskega zbora San Justo pred pevsko turnejo v Slovenijo je bil v Našem domu v soboto, 25. septembra, ob 20. uri; v 1. delu programa so bile pesmi: Heroes pugnate viri (Gallus), Shenandah (Amerikanska narodna, prir. J. Erb), Sem zaljubljen bil (slovenska narodna, prir. D. Adam), Triglav (Flajšman), Vipavska (slov. narodna, prir. E. Adamič), Po cesti gre (slovenska narodna, prir. U. Vrabec), Potrkan ples (narodna, prir. M. Hubad) in Marko Skače (prekmurska, prir. S. Vremšak); v 2. delu: Si Buenos Aires no fuera así (bailecito, prir. L. Cangiano), Pongale por las hileras (cueca, J. Valesi) in Misa criolla (Ariel Ramírez); solisti: Marcel Brula, Andrej Grilj, Marjan Indihar, Martin Selan; klavir: Ivan Vombergar, charango: Franci Grilj; kitara: Anči Puntar; boben: Pavel Erjavec; tolkala: Marta Selan in Dani Cestnik; scena: Tone Oblak, luči: Pavle Malovrh; zvok: Pavel Erjavec; za sklep so zapeli Tonetu oblaku „Zabučale gore“; vezno besedilo sta brala Danica

Malovrh in Emil Urbančič.

Srečanje molilcev živega rožnega venca je bilo v nedeljo, 26. septembra, v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja; ob 15,30 je bila v cerkvi Marije Pomagaj pred izpostavljenim Najsvetejšim molitev rožnega venca, nato sveta maša, ki jo je opravil prelat Jože Guštin, po malici pa je v dvorani škofa Rožmana govorila o škofu Rožmanu, Marijinem častilcu in velikem molilcu, Pavla Kremžar; Marjetka Selan je povedala, da ima gibanje živega rožnega venca nad 800 članic, Nace Grohar pa je povedal, da je okrog 200 moških, ki molijo vsak dan desetko živega rožnega venca; delegat Jože Škerbec se je v imenu dušnih pastirjev zahvalil za dragoceno molitveno pomoč.

Slovenske smučarske tekme v Bariločah so bile 26. septembra; vodila sta jih Dinko in Bogdan Bertoncelj s pomočnikoma Martinom Mavričem in Miškom Kambičem; priznanja so prejeli: v kategoriji - dečki do 12 let: Aleksander Grohar, Marko Magister in Nikolaj Grohar; v kategoriji - deklice do 12 let: Katalina Eiletz, Nataša Jerman, Mikaela Dražibner; v kategoriji - mladinci do 17 let: Nikolaj Jerman; v kategoriji - mladenke do 17 let: Erin Grzetič,

Tatjana Ballestero, Nataša Grohar; v kategoriji - člani do 35 let: Marija Aršek; v kategoriji - dame nad 35 let: Lucía Jerman; v kategoriji - gospodje nad 35 let: Janko Grzetič; prehodni pokal je prejel Bogdan Bertoncelj.

Na duhovniškem sestanku, ki je vsako zadnjo sredo v mesecu v Slovenski hiši, so 29. septembra govorili dr. Jure Rode o simpoziju v Rimu o božjem služabniku Frideriku Baragi, dr. Mirko Gogala o slavlju Slomškove beatifikacije v Mariboru in novinar Tone Mizerit o političnem stanju v Argentini pred volitvami.

43. obletnica Našega doma v San Justu je bila v nedeljo, 3. oktobra; ob 8. uri je bila ob 50-letnici prve slovenske maše v okraju sveta maša v stolnici; z delegatom Jožetom Škerbcem sta somiševala dušni pastir Toni Bidovec in dr. Jure Rode; berili sta brala predsednica ND Mici Malavašič Casullo in Janez Jereb; med mašo je pel Mladinski pevski zbor San Justo pod vodstvom Andrejke Selan Vombergar in ob orgelski spremljavi prof. Ivana Vombergarja; po maši je župnik blagoslovil spominsko ploščo pred stolnico; ob 9,30 je bilo v Našem domu dviganje zastav in akademija; zastavi sta dvignila botra ND Anica Indihar in Ciril Oblak ob petju himen; dopoldanski program je napovedovala Ivana Tekavec: pozdravne besede predsednice ND Mici Malavašič Casullo, župnik Bidovec je blagoslovil leseni križ, delo Toneta Oblaka in dar Berta Malovrha; šolski zbor (Ani Mehle in Marija Štrubelj) je zapel 3 Slomškove pesmi, Janez Jereb je podal pregled dela slovenskih duhovnikov v San Justu; pozdravne besede so izrekli predsednica, dušni pastir, Anica Zakrajšek v imenu ZSMŽ, Monika Klarreich v imenu mladih in Marjan Grilj v imenu Balantičeve šole; mladinski zbor (Andrejka Selan Vombergar) je zapel Slomškovo Nebeški prebivalci (uglasbil Ivan Vombergar) in še dve pesmi; ob 13 je bilo kosilo in ob 17 kulturni program, ki sta ga napovedovala Danica Malovrh in Emil Urbančič; pozdrav predsednice ND Mici Malavašič Casullo, slavnostni govor predsednika ZS Toneta Mizerita in odrska predstava Veliki oder sveta (don Pedro Calderón de la Barca) v režiji Blaža Mikliča; Mojstra je upodobil Tone Erjavec, Svet Janez Krajnik, Kralja Blaž

Miklič, Modrost Nuška Belič Draksler, Lepoto Metka Markovič Marinčič, Bogatina Marko Rezelj; Kmeta Darjan Šifrer, Reveža Toni Rovani, Milost Veronika Malovrh, Angela Erika Pogljajen in Lučka Oblak; šepetalka je bila Magdalena Oblak Žgajnar, pomočnik Toni Rovani; sodelavci: Toni Bidovec, Marko Križ, Andrejka Selan Vombergar, Francelj Tomaževič in Ivan Vombergar; kostumi: Mirjam Oblak; maske: Ivo Smrdelj; luči in zvočni učinki: Pavel Malovrh in Janez Jereb, scenografija: Tone Oblak; na družabni prireditvi je igral Instrumentalni ansambel.

Praznovanje 23. obletnice blagoslovitve in umestitve podobe Svetogorske Kraljice v nedeljo, 3. oktobra v cerkvi sv. Rafaela se je začelo ob 16. uri s petimi litanijami Matere božje in blagoslovom z Najsvetejšim; somaševala sta delegat Jože Škerbec in dušni pastir Franci Šenk, pel je zbor Svetogorski zvon pod vodstvom Vinka Klemenčiča ob orgljanju Dorite Brezavšček, mašne dele je napovedoval in prebral eno berilo Tone Bidovec, drugega pa Dragica Kovač; pred mašo je skupina starejših rojakov prejela zakrament svetega maziljenja; po maši je pred oltarjem pel moški oktet Lesna iz Slovenj Gradca, nato pa je bil družabni del v farni dvorani ob pogrnenih mizah, prijateljskem pogovoru in prepevanju narodnih pesmi.

Zveza slovenskih mater in žena je imela svojo redno mesečno sejo 6. oktobra; o dobrodelnem odseku sta govorili Marta Jeločnik in Tončka Rožanec, o gospodinjstvu pa Irena Fajdiga, Marta Jeločnik, Pavla Škraba in Marija Slabe.

Moški oktet Lesna je imel v soboto, 9. oktobra, v Našem domu v San Justu celovečerni koncert.

Društvo upokojencev, ki mu predseduje Janez Albreht in ima 256 članov, je praznovalo svojo prvo obletnico s slavnostnim kosilom na Naši domačiji v nedeljo, 10. oktobra; pred kosilom je pel zbor Lesma; srečanja se je udeležilo 115 članov.

V nedeljo, 10. oktobra, so imeli v Slovenski vasi „malgaški asado“, skupno kosilo z namenom, da zberejo nekaj sredstev za pomoč našim misijonarjem na Madagaskarju.

Prvo sveto obhajilo je prejele v nedeljo, 10. oktobra, v cerkvi

Marije Pomagaj v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja 49 prvoobhajancev: 13 iz Balantičeve šole, 13 iz Slomškove, 12 iz Prešernove, 7 iz Rožmanove in 1 iz Jegličeve šole; prvoobhajanci so prišli v cerkev v procesiji v spremstvu učiteljic njihovih razredov z belo vrtnico v roki, ki so jo poklonili Bogu v šopek pred oltarjem; mašno daritev je z delegatom Jožetom Škerbcem somaševalo 6 moravških duhovnikov; mašne dele je napovedoval Marjan Jože Loboda, berili sta brala Lucijana Podržaj in Jože Oblak, pel je šolski zbor Balantičeve šole pod vodstvom Anice Mehle in ob orgljanju Anke Gaser; starši, sorodniki in prijatelji prvoobhajancev so napolnili cerkev in z njo povezano dvorišče do zadnjega kotička; po maši so se prvoobhajanci še fotografirali pred oltarjem, po zajtrku pa prejeli spominke podobe; vsa slavnost je bila slovesna in prirska; naslednjo nedeljo je bilo drugo slovesno obhajilo po krajevnih središčih.

Tombolska prireditev v Slovenskem domu v San Martinu je bila v soboto, 16. oktobra.

Lic. Metka Praprotnik Luna je 16. oktobra začela v Slovenski hiši s poklicnim orientacijskim tečajem za absolvente srednjih šol.

Za rojake v Miramaru je imel drugo nedeljo v septembru in oktobru ob 12. uri sveto mašo v kapeli lujanskih redovnic župnik Viktor Demšar, sin slovenskega očeta in argentinske matere; mašuje v kasteljanskem jeziku, rojaki pa pojejo med mašo slovenske pesmi; tudi za naprej je župnik Demšar oblju-

bil, da bo mesečno maševal za naše ljudi; g. Demšar je začel, v nedeljo, 17. oktobra, ob 16,30 v kapeli Cristo de la Paciencia sveto mašo za Slovence v Mar del Plati; zbralo se jih je okrog 25; tudi tam bo odslej maša za rojake mesečno; maša v kasteljanshčini, petje pa v slovenščini.

Na Pristavi v Castelarju sta 22. oktobra govorila urednik *Družine* Jože Pavlič o zgodovini Slovencev in dr. Mirko Špacapan iz Vidma o slovenskem zamejstvu na Primorskem.

Rojake v Rosariu je v imenu Slovenskega dušnega pastirstva obiskal v soboto, 24. oktobra, duhovni pomočnik v župniji Marije Kraljice v Slovenski vasi Janez Cerar CM; čez dan je v spremstvu redovnega brata Matevža Štirna in Marjana Jerihe obiskoval bolnike in ostarele, zvečer pa imel sveto mašo; obiskali so tudi šolske sestre v San Lorenzo.

Koncert okteta Lesna je bil v Našem domu v San Justu v soboto, 8. oktobra, zvečer.

Na duhovniškem sestanku v sredo, 27. oktobra, je govoril dr. Lojze Kukovica o demokraciji.

Slikarka Veronika Šparhaki je pod okriljem SKA razstavljala olja (24) v mali dvorani Slovenske hiše mons. Antona Oreharja v soboto, 30. oktobra, in naslednjo nedeljo; uvodne besede je spregovorila predsednica likovnega odseka SKA slikarka Andreja Dolinar Hrovat.

Celodnevni izlet učencev slovenskih sobotnih šol v spremstvu učiteljskega osebja je bil v soboto,

30. oktobra, na pristavo slovenskih lazaristov v Longchamps; po maši so bila športna tekmovanja; zaradi negotovega vremena so se izleta udeležili le učenci Balantičeve, Prešernove in Baragove šole, druge šole so pa imele reden pouk.

32. Pristavski dan je bil v nedeljo, 31. oktobra, z geslom „Sloven'c Slovenca vabi“ s celodnevni sporedom; ob 11,15 sta predsednik SP inž. Franci Schiffrer in Magda Češarek dvignila zastavi ob petju himen; somaševala sta delegat Jože Škerbec in dušni pastir dr. Lojze Kukovica, ljudsko petje je spremljala na orglah Anka Gaser; po skupnem kosilu je bilo športno tekmovanje; ob 16 je bil popoldanski program: pozdravne besede predsednika Slovenske pristave inž. Francija Schiffrerja in opolnomočenega ministra RS Tomaža Kunstlja ter slavnostni govor prof. Tineta Vivoda; kulturni program je bil posvečen pesniku Prešernu ob 150-letnici njegove smrti; zamislil in režiral ga je Dominik Oblak, povezovala prof. Miriam Jereb Batagelj, 19 poezij pa so recitali Pavel Grohar, Cecilija Jelenc, Ivan Klemenčič, Dani Kocmur, Dominik Oblak, Karel Selan, Kristijan Vivod, Veronika Vivod in učenci Prešernove šole; scenski prostor je zasnoval Andrej Golob, luči in zvok sta urejala Dani in Marko Čop; sledil je še družabni del.

Pri uri zbranzosti je v nedeljo, 31. oktobra, v cerkvi Marije Pomagaj dr. Jure Rode govoril o Bogu Očetu.

17. oktobra je bil krščen v cerkvi Marije Kraljice MATEJ NIKOLAJ BURJA, sin Marka in Elizabete roj. Grbec. Botra: Fabian Hess in Gizela Grbec; krsitelj: Toni Burja.

malo za šalo...

ga sluteč učitelj prav tistega učenca vpraša: „Kaj je rekel oče k pripombam tvoji nalogi?“ „Jeznorita, maščevalna oseba s povprečno inteligenco!“

SE NE SPLAČA - Luka pride ves blaten z nogometne tekme. Ko mu mama ukaže, da naj se gre stuširat, odvrne: „Se ne splača kopati. Povratna tekma je že žečez tri dni!“

KAKOR OČE - Mati Mihecu: „Daj, potruji se že malo!“ Mihec trmasto odvrne: „Nočem se potruditi, nočem biti pame-ten, nočem biti lep, hočem biti tak kot očka!“

MLADE ŽENE - Starejša moža se pogovarjata, kako je bilo nekoč: „Kje so naše lepe mlade žene?“ zavzdihne prvi. „Na starih fotografijah,“ odvrne drugi.

GRAFOLOG - Učitelj ima smolo, da je oče enega od njegovi-
vih učencev grafolog. Nič hude-

ZAKONSKI PRE-PIR - „Če se z možem kdaj sporečeva,“ pripoveduje Marta, „mi kmalu potem vedno prinese bomboniero.“ - „Blagor tebi“, zavzdigne prijateljica, „moj mož je zdravnik in po prepiru mi predpiše pomirjevalo!“

POKAZATI ZOBE - „Vilma, kakšen je tvoj novi fant?“ - „Da ti po pravici povem: Tak, da mu moraš pokazati zobe!“ - „Kaj je tako nasilen?“ - „Ne, zobozdravnik!“

ZNANJE - „Očka, zakaj je miš majhna?“ sprašuje Niko.

UVOŽENO IZ SLOVENIJE

- **Kdo je komunist?** Človek, ki uradno ne obstaja več, ima pa še vedno vse nitke v svojih rokah.
- **Kdor nizko pleza, pade na mehko.**
- **Vsak pošten Slovenec je bil v socialističnih časih vsaj enkrat zaprt.**
- **Po dedu je podedoval milijone.** Kaj pa je bil njegov ded? Proletarec in revolucionar.
- **V naši demokraciji se največ doseže po partijski liniji.**
- **Nekateri dobijo za zločine vislice, drugi medalje.**
- **Prej so bili privilegirani člani partije, zdaj so pa privilegirani nekdanji člani partije.**
- **Naša demokracija diši po starih časih.**

„Ne vem, sinko.“ - Očka, zakaj dežuje?“ - „Ne vem, sinko.“ - „Očka, zakaj piha veter?“ - „Ne vem, sinko.“ - „Očka, ali ti gredo moja vprašanja na živce?“ - „Ne, sinko. Ti kar sprašuj. Če ne boš nič vprašal, se ne boš ničesar novega naučil!“

MAGNET - Pri fiziki je učitelj razlagal učencu o delovanju magneta. Na koncu ure je učenecem rekel, naj na kratko napišejo, kar so se naučili, in sicer na podlagi vprašanj, ki jim jih je narekoval. Prvo vprašanje se je glasilo: „Moje ime se začneja s črko m, dvigam predmete, tako da nič ne ostane na tleh. Kdo sem?“ Učenec Marko: „Mama.“

MOŽ BREZ ŽENE - „Sprušujem se, kje bi bil danes možki, če ne bi bilo ženske,“ pravi ona. - „Odgovor je zelo preprost,“ odvrne on, „bil bi še v raju!“

MEDICINEC - „Ali vaš sin še študira medicino?“ - Še, še, ampak se mu nikamor ne mudi. Pravi, da imajo pacienti večje zaupanje v malo starejšega zdravnika!“

ZADNJI - „Lipe, ali si že zaposlil Katjo za roko?“ - „Ja, sinoči.“ - „Torej ti lahko čestitam?“ - „Še ne, moram še počakati, kajti rekla je, da sem zadnji, s katerim bi se poročila!“

KJE JE KAJ

Zbogom, dvajseto stoletje - Avgust Horvat..... 289
V času priprave na božič 292
Čudež v svetišču - Wilhelm Hünermann..... 294
„Bog je svet tako ljubil...“ - Nadškof Franc Rode 297
Frančiškov poslednji božič - Nikos Kazantzakis 298
Ki je postal za našo srečo Človek - Vladimir Kos 299

Razglasitev škofa Slomška za blaženega 300
Obred razglasitve škofa A. M. Slomška za blaženega... 301
„Dobrodošli med nami!“ - Škof Franc Kramberger 301
Hodite po sledih svetniškega rojaka - Janez Pavel II. 302
Vera naj bo temelj vašega življenja - Janez Pavel II. 303
Enakost dostojanstva - različnost služb - Janez Pavel II. 304

Dan, ki ga je naredil Gospod - Jernej Tomazin 305
Pogovori ob kavi - Srečko Jug . 307
Kardinal dr. Alojzij Ambrožič se pogovarja - Stane Snoj 308
Slovenija danes - Branko Rozman 311
Ob 50-letnici Oznanila - Janez Jereb 314
Župnik Albin Avguštin in njegova nedeljska šola - Njegovi učenci 315
Odšli so 316
Iz naše kronike 313, 318

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIVA

Izdaja ga Slovensko dušno pastirstvo.

Urednik: Jože Škerbec - Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina - Tehnični urednik: Stane Snoj - Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877 - Stavljene, oblikovanje in tisk: Talleres Graficos VILKO S.R.L.: EE. UU. 425 - C1101AAI Buenos Aires, Argentina - Tel.: (54-11) 4307-1044 - Fax: 4307-1953 - E-mail: vilko@ciudad.com.ar

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. KANADA: Rado Krevs, 75 Trowell Ave. Toronto M6M - 1L5 Canada. ITALIJA: TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1999: \$ 55.- in izdatki za pošto; drugod US\$ 55.- Denarna nakazila na bančni (ne osebni) ček na ime: José Škerbec, Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires, Argentina.

Od zgoraj in od leve: 1. Predsednik DS Davorin Hirschegger je bil slavnostni govornik na 50-letnici DS v Mendoza. 2. Slomškova proslava v mendoškem Slovenskem domu (19. sept.), s katero so se mendoški rojaki povezali s Slomškovo beatifikacijo v Mariboru, se je začela s sv. mašo dušnega pastirja Jožeta Horna in nadaljevala z akademijo (Foto 3). 4. Tajnica ZS prof. Neda Vesel Dolenc izroča imenu vseh Slovenskih domov v Argentini spominsko plaketo zastopnikoma mendoškega društva ob njegovi 50-letnici. 5. Goste, ki so prišli na jubilejno slavo mendoškega DS, so tamkajšnji rojaki peljali do Kastelčevega groba v Punte del Inca, nato pa jih povabili na ogled svoje gorske kočice v Los Penitentes.

venski duhovniki, ki so s kardinalom tudi somaševali v cerkvi Marije Pomagai.
Foto: Marko Vombergar

božjega služabnika Alojzeta Grozdeteta v ljubljanski stolnici zahvalno evharistično bogoslužje (30. avgusta). - Foto: Marjan Šušteršič

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovena. Director: José Skerbec

Ramón L. Falcón 4158 - C1407GSR Buenos Aires - Argentina - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90-877

Composición, Armado e impresión: Talleres Gráficos VII KO S.R.L. - Estados Unidos 425 - C1101AAI Buenos Aires - Argentina

Correo Argentino Suc. 7 Bs. As.
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 6395
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 2560